

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ

ННІ/факультет *Економки та бізнес-освіти*
Кафедра *Фінансів та бухгалтерського обліку*
Спеціальність *072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»*
Форма навчання *денна*

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

Ганзенка Олександра Олександровича

на тему Підвищення ефективності використання
оборотних активів підприємства в умовах
післявоєнної відбудови

за матеріалами ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»

науковий керівник к.е.н., доцент Н.В.Ізмайлова

Робота допущена до захисту в ЕК

Протокол засідання кафедри
від 16 червня 2025р. № 13

Завідувач кафедри _____

(підпис)

к.е.н., доцент

О.В.Неізнєстна

Наук. ступень, вчене звання

Ініціали, прізвище

ЗАЯВА

Я, Ганзенко Олександр Олександрович, засвідчую, що кваліфікаційна бакалаврська робота на тему: «Підвищення ефективності використання оборотних активів підприємства в умовах післявоєнної відбудови» написана мною самостійно.

Робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

25.05.2025.

О.О.Ганзенко

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ**

ННІ/факультет *Економки та бізнес-освіти*
Кафедра *Фінансів та бухгалтерського обліку*
Спеціальність *072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»*
Форма навчання *денна*

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри _____ О.В.Неізнестна
(підпис) (Прізвище, ініціали)
« 04 » квітня 2025 року

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ БАКАЛАВРСЬКУ РОБОТУ**

1. Тема роботи Підвищення ефективності використання оборотних активів підприємства в умовах післявоєнної відбудови

Керівник роботи _____ к.е.н, доцент Н.В.Ізмайлова

затверджені наказом закладу вищої освіти від « 04 » квітня 2025 р.
№ 228-ст № 155-ст

2. Строк подання здобувачем роботи до «07» червня 2025 р.

3. Зміст кваліфікаційної роботи, об'єкт, предмет та мета дослідження:

Розділ 1. Теоретичні основи оцінки ефективності використання оборотних активів підприємства

Розділ 2. Аналіз ефективності використання оборотних активів гірничо-металургійного підприємства

Розділ 3. Управління ефективністю використання оборотних активів базового підприємства

Об'єкт дослідження. Процес управління оборотними активами на підприємстві ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг».

Предмет дослідження. Економічні, фінансові та організаційні аспекти підвищення ефективності використання оборотних активів в умовах післявоєнної відбудови.

Мета роботи. Розробка рекомендацій щодо підвищення ефективності використання оборотних активів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» в умовах післявоєнної відбудови економіки України.

5. Дата видачі завдання « 04 » квітня 2025р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Етап виконання БДР	Строк виконання етапів роботи	Відмітка керівника про виконання етапів (дата, підпис)
1	Підготовка розділу 1	до 11.04.2025	виконано 11.04.2025
2	Підготовка розділу 2	до 02.05.2025	виконано 02.05.2025
3.	Підготовка розділу 3	до 23.05.2025	виконано 23.05.2025
4	Отримання відгуку від наукового керівника	до 07.06.2025	виконано 07.06.2025
5	Подання кваліфікаційної роботи на перегляд завідувачу кафедри	до 10.06.2025	виконано 10.06.2025
6	Реєстрація завершеної кваліфікаційної роботи	до 13.06.2025	Реєстраційний № « 13 » червня 2025 р.
7	Попередній захист кваліфікаційної роботи на кафедрі	14.06.2025	виконано 14.06.2025
8	Підготовка до захисту в ЕК	до 20.06.2025	виконано 20.06.2025

Завдання підготував науковий керівник

_____

(підпис)

Н.В.Ізмайлова

Завдання одержав здобувач

_____

(прізвище та ініціали)

О.О.Ганзенко

АНОТАЦІЯ

Ганзенко О.О. Підвищення ефективності використання оборотних активів підприємства в умовах післявоєнної відбудови. – Рукопис.

Кваліфікаційна бакалаврська робота зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», Державний університет економіки і технологій. – Кривий Ріг, 2025.

В роботі розглянуто економічну сутність склад, структуру та класифікацію оборотних активів підприємства; методичні основи аналізу та управління ефективністю використання оборотних активів підприємства. В умовах війни та післявоєнної відбудови підприємства ГМК України зацікавлені у стабільному та ритмічному функціонуванні. Для досягнення високих економічних результатів необхідна розробка ефективної та обґрунтованої політики управління активами. Однією із складових загальної ефективності є управління саме оборотними активами, які займають значну частку серед активів підприємства. Тому що від ефективності використання оборотних активів залежить рівень ліквідності підприємства, його фінансова стійкість, платоспроможність та рентабельність.

На основі даних практичної діяльності ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» дана загальна характеристика його фінансово-економічних показників, проаналізовано динаміку, структуру оборотних активів. Проаналізована ефективність використання оборотних активів підприємства за 2021-2024 роки. За результатами аналізу розроблені рекомендації стосовно покращання ефективності використання оборотних активів підприємства, зокрема щодо оптимізації розміру дебіторської заборгованості базового підприємства у майбутньому. Розраховано прогнозний баланс та прогнозні показники ефективності використання оборотних активів на 2025 рік

Ключові слова: оборотні активи, управління оборотними активами, ефективність використання оборотних активів, дебіторська заборгованість, кредиторська заборгованість, гірничо-металургійний комплекс.

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА	7
1.1. Сутність оборотних активів підприємства	7
1.2. Методика аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства	12
1.3. Методи управління ефективністю використання оборотних активів підприємства	18
Висновки до розділу 1	23
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ГІРНИЧО- МЕТАЛУРГІЙНОГО ПІДПРИЄМСТВА	25
2.1. Характеристика фінансового стану ПАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” та оцінка тенденції його розвитку	25
2.2. Аналіз динаміки та структури оборотних активів	42
2.3. Оцінка ефективності використання оборотних активів за окремими елементами	53
Висновки до розділу 2	64
РОЗДІЛ 3 УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ БАЗОВОГО ПІДПРИЄМСТВА	69
3.1. Поточні фінансові потреби як інструмент управління ефективністю використання оборотних активів підприємства	69
3.2. Напрямки розвитку підприємства у післявоєнний	

	3
період	75
3.3. Управління ефективністю використання оборотних активів ПАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг”	80
Висновки до розділу 3	91
ВИСНОВКИ	96
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	106
ДОДАТКИ	110

ВСТУП

В умовах післявоєнної відбудови економіки України питання ефективного використання оборотних активів підприємств набуває нового значення. ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг», як одне з ключових підприємств металургійної галузі країни, відіграє важливу роль у стабілізації та розвитку промислового сектору. Оптимальне управління оборотними активами є вирішальним чинником, що впливає на фінансову стійкість і конкурентоспроможність підприємства в умовах економічної нестабільності. Це дослідження зосереджується на необхідності вдосконалення управлінських процесів для ефективного використання ресурсів, що сприятиме раціоналізації витрат і стимулюватиме розвиток підприємства.

Теоретичні засади формування та управління оборотними активами широко висвітлено у працях як вітчизняних, так і зарубіжних вчених-економістів, серед яких З. Боді, Є. Ф. Брігхем, А. Ю. Залізінський, І. О. Тарасенко, А. М. Поддєрьогін, М. Д. Білик, О. С. Гурєва, В. С. Сухарський, І. А. Бланк, Д. В. Щербатих, В. Хачатрян, В. Стратійчук, В. З. Бугай, А. В. Горбунова та інші. У їхніх роботах акцент зроблено на розробці методичних підходів та оцінці показників ефективності використання оборотних активів.

Виділення невирішених аспектів цієї проблеми. Аналіз наукових джерел свідчить про недостатнє висвітлення питань, пов'язаних із розробкою спеціалізованих методик оцінки ефективності формування та використання оборотних активів, особливо з огляду на специфічні умови функціонування підприємств гірничо-металургійного комплексу.

У науковій літературі переважно представлені загальні алгоритми для розрахунку показників ефективності використання оборотних активів, які базуються на використанні бухгалтерських даних, таких як баланс та звіт про фінансові результати. Ці алгоритми дозволяють отримувати лише наближені оцінки показників, що не завжди придатні для практичного управління. Зазвичай вони передбачають обчислення середніх залишків активів на основі

значень на початок і кінець звітної періоду, не враховуючи динамічні зміни їх структури. Такий підхід ускладнює отримання точних середньоденних показників, особливо за умов значних коливань обсягу оборотних активів протягом періоду.

Метою роботи є розробка рекомендацій щодо підвищення ефективності використання оборотних активів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» в умовах післявоєнної відбудови економіки України.

Завдання дослідження включають аналіз сучасного стану управління оборотними активами на підприємстві, визначення основних проблем, що впливають на їх ефективність, обґрунтування напрямів оптимізації використання активів, розробку практичних рекомендацій для їх реалізації.

Для досягнення поставленої цілі в роботі вирішуються такі задачі:

розглянути сутність оборотних активів підприємства;

дати методичку аналізу ефективності використання оборотних активів;

розкрити методи управління ефективністю використання оборотних активів;

надати характеристику фінансового стану підприємства;

проаналізувати склад, оборотність і рентабельність оборотних активів базового підприємства;

вказати напрямки прискорення оборотності та збільшення рентабельності оборотних активів базового підприємства;

обрати ефективну політику підвищення ефективності використання оборотних активів підприємства в умовах післявоєнної відбудови

Об'єктом дослідження є процес управління оборотними активами на підприємстві ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг». Предметом дослідження є економічні, фінансові та організаційні аспекти підвищення ефективності використання оборотних активів в умовах післявоєнної відбудови.

Методологічну основу дослідження складають загальнонаукові методи аналізу та синтезу, системний підхід, методи економіко-математичного моделювання, фінансовий аналіз та прогнозування, статистичний аналіз, а

також порівняльний аналіз.

У роботі також використано нормативно-правові акти України, зокрема Податковий кодекс України, Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», національні стандарти бухгалтерського обліку.

Викладена тема має як теоретичну, так і практичну значущість, оскільки дозволяє розкрити нові підходи до управління оборотними активами у складних економічних умовах, що сприятиме забезпеченню сталого розвитку підприємств промислового сектору України.

Особистий внесок автора полягає у проведенні аналізу динаміки, структури оборотних активів, розміру власних оборотних активів, оцінки ефективності використання оборотних активів базового підприємства за 2021-2024 роки.

Практичне значення роботи полягає у розробленні рекомендації стосовно оптимізації розміру запасів, дебіторської заборгованості та грошових коштів базового підприємства у майбутньому.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність оборотних активів підприємства

У сучасних умовах залишається актуальною проблема підвищення ефективності використання оборотних коштів на підприємствах. Протягом останнього десятиліття цій проблемі приділялося недостатньо уваги, хоча роль оборотних коштів у структурі підприємств в умовах ринкової економіки значно змінилася, і до них почали висувати якісно нові вимоги. Вивчаючи наукові праці економістів, можна виділити чотири основні підходи до трактування економічної сутності поняття «оборотні активи».

Перший підхід визначає оборотні активи як авансовану вартість у оборотні виробничі фонди та фонди обігу (А. М. Поддєрьогін). Прихильники цього підходу трактують оборотні активи як необхідну економічну категорію, що являє собою авансовану в грошовій формі вартість, спрямовану на формування оборотних виробничих фондів і фондів обігу. У процесі кругообігу ці активи змінюють свою функціональну форму для забезпечення безперервного виробничого процесу. Наголошується на грошовій природі оборотних активів і їхній платіжній функції в рамках кругообігу [28].

Другий підхід розглядає оборотні активи як інвестовані засоби у поточну діяльність (Роберт К. Мертон, З. Боді, Є. Брігхем). Сутність цього підходу полягає в тому, що оборотні активи представляють собою ресурси, інвестовані підприємством у поточну діяльність протягом кожного операційного циклу [1, 2]. Проте, на нашу думку, цей підхід більше підходить для опису категорії «оборотного капіталу», яка має ширше значення.

Згідно з третім підходом, оборотні активи розглядаються як мобільні активи, що використовуються і реалізуються підприємством протягом одного року або операційного циклу (Р. Н. Холт, М. Д. Білик, І. О. Бланк). У цьому

підході акцент робиться на терміні використання активів. Вони розглядаються як сукупність матеріальних цінностей, що забезпечують поточну господарську діяльність підприємства і споживаються в межах одного операційного циклу [8, 33].

Проте у деяких джерелах операційний цикл помилково визначається як тривалість, обмежена 12 місяцями. Залежно від специфіки діяльності підприємства, операційний цикл може бути довшим.

Четвертий підхід трактує оборотні активи як сукупність оборотних фондів і фондів обігу. Прихильником цього підходу є В. С. Сухарський, який вважає, що оборотні кошти — це сукупність фондів, необхідних для фінансування господарської діяльності, що виражені у грошовій формі [26]. Однак, якщо звернути увагу на склад оборотних активів, можна побачити, що вони представлені не лише у грошовій формі, але й у натуральній (запаси, готова продукція).

Ураховуючи зазначені підходи, автор пропонує наступне визначення оборотних активів для підприємств гірничо-металургійного комплексу: «Оборотні активи підприємств ГМК — це активи, представлені у грошовій та натуральній формах, які забезпечують поточну господарську діяльність підприємства і споживаються протягом одного операційного циклу». Таке визначення є найбільш прийнятним, оскільки, по-перше, враховує наявність грошової та натуральної форм активів (запаси, готова продукція), а по-друге, не обмежує тривалість операційного циклу одним роком, що є важливим для підприємств із різною специфікою діяльності.

У західній економічній літературі деякі автори розглядають оборотний капітал як різницю між оборотними активами та короткостроковими зобов'язаннями. У цьому випадку під оборотним капіталом мається на увазі власний оборотний капітал [1, 2].

Поняття «капітал» можна розглядати у трьох основних формах: грошовій, продуктивній і товарній. Найзагальніше визначення капіталу відповідає його грошовій формі. В економічній теорії «грошовий капітал» трактується як

вартісне вираження всього капіталу, а не тільки як певна сума грошей, яка інвестується у господарсько-підприємницьку діяльність для придбання засобів виробництва та предметів праці.

Оборотний капітал проходить три етапи кругообігу: грошовий, виробничий і товарний. На першому етапі кошти авансуються для закупівлі та накопичення необхідних виробничих запасів. У виробничому процесі здійснюється авансування вартості для створення продукції, що включає використані виробничі запаси, перенесену вартість основних засобів і витрати на оплату праці (заробітна плата та пов'язані з нею витрати). Ця стадія завершується випуском готової продукції, після чого розпочинається етап реалізації.

На третьому етапі авансовані кошти використовуються доти, доки вартість продукції у товарній формі не трансформується у грошову форму. Отримана виручка від реалізації підтверджує цінність створеної вартості для суспільства та забезпечує відшкодування авансованих ресурсів. Грошова форма, якої набуває оборотний капітал на завершальному етапі кругообігу, стає одночасно і відправною точкою для наступного обороту. Таким чином, кругообіг оборотного капіталу та створення нової вартості здійснюється за певною схемою.

$$Г—Т...В...Т'—Г, \quad (1.1)$$

де Г — кошти, що авансуються;

Т — предмети праці (товар);

В — виробництво;

Т' — готова продукція (товар);

Г' — кошти, отримані від реалізації створеної продукції.

Самозростання капіталу відбувається через кругообіг оборотного капіталу, який проходить різні етапи і приймає різні форми. Оборотний капітал сприяє створенню нової вартості опосередковано — через участь в оборотних фондах

[2].

Склад та структура оборотного капіталу залежать від галузі, в якій він використовується: виробнича, торгово-посередницька або сфера послуг (зокрема, фінансових). У виробничій сфері оборотний капітал спрямовується на фінансування оборотних виробничих фондів і фондів обігу. До складу оборотних виробничих фондів належать такі елементи: сировина, основні й допоміжні матеріали, напівфабрикати, паливо, тара, запасні частини для ремонту, малоцінні й швидкозношувані предмети, незавершене виробництво, напівфабрикати власного виготовлення, а також витрати майбутніх періодів. Фонди обігу включають залишки готової продукції на складах, товари, відвантажені, але не оплачені покупцями, грошові кошти підприємства (на розрахунковому рахунку, у касі), дебіторську заборгованість і короткострокові цінні папери.

Отже, оборотний капітал (оборотні кошти) — це ресурси, які авансуються в оборотні виробничі фонди та фонди обігу для забезпечення безперервності виробничого процесу, реалізації продукції і отримання прибутку [28].

Співвідношення між оборотними активами, що знаходяться у сфері виробництва та сфері обігу, варіюється залежно від галузі народного господарства. Це пояснюється специфікою організації виробничих процесів, постачання, збуту продукції, а також системи розрахунків. Для забезпечення безперервності виробництва та реалізації продукції необхідно досягти оптимального балансу між оборотними активами у сфері виробництва та обігу. Підприємства зацікавлені у зменшенні частки активів у сфері обігу шляхом удосконалення системи постачання та впровадження раціональних форм розрахунків.

Склад оборотних активів відображає сукупність елементів оборотних виробничих фондів та фондів обігу. У різних галузях господарства він може мати свої особливості. Наприклад, у виробничій сфері ключовими елементами оборотних активів є сировина, основні матеріали, незавершене виробництво та готова продукція. Водночас у металургійній галузі до оборотних активів

можуть входити змінне обладнання, а у добувній промисловості до витрат майбутніх періодів включаються витрати на підготовчі гірничі роботи.

Структура оборотних активів характеризує питому вагу кожного елементу у загальній сумі активів. Вона значною мірою залежить від характеру витрат на виробництво, умов постачання ресурсів, реалізації продукції та проведення розрахунків. Промислові підприємства класифікують оборотні активи за трьома критеріями: участь у кругообігу коштів, методи планування і регулювання, а також джерела формування.

За участю у кругообігу оборотні активи поділяються на ті, що авансуються у виробничі фонди, та ті, що авансуються у фонди обігу. Чим більша частка активів, розміщених у сфері виробництва, тим ефективніше використовується оборотний капітал.

Методи планування оборотних активів поділяють їх на нормовані та ненормовані. До нормованих відносяться активи, які забезпечують безперервність діяльності підприємства, такі як виробничі запаси, незавершене виробництво та залишки готової продукції. Ненормовані активи включають фонди обігу за винятком готової продукції на складі.

За джерелами формування оборотні активи класифікуються як власні (та прирівняні до них), залучені та інші. Така класифікація дозволяє підприємству оптимізувати склад і структуру оборотних активів, визначити потребу в них та джерела їх фінансування, що впливає на фінансову стабільність підприємства.

Наявність власних оборотних активів визначається як різниця між власним капіталом (розділ І пасиву балансу) та необоротними активами (розділ І активу балансу). Прямий метод розрахунку нормативу власних оборотних активів є простішим і точнішим, ніж аналітичний, оскільки враховує нормативи для кожного елементу активів. Для цього використовуються показники одноденних витрат та нормативу запасів у днях.

Зміни в управлінні економікою суттєво вплинули на структуру оборотних активів підприємств України, що вимагає подальшого вдосконалення їх управління з метою підвищення ефективності використання.

1.2. Методика аналізу ефективності використання оборотних активів

Ефективне використання оборотних активів є критично важливим фактором конкурентоспроможності та сталого розвитку підприємства. Від ступеня досконалості методик аналізу залежить здатність підприємства забезпечити раціональне використання цих ресурсів. Згідно з НП(С)БО 1 [22], оборотні активи включають грошові кошти та їх еквіваленти, що не мають обмежень у використанні, а також інші активи, які використовуються або реалізуються протягом операційного циклу чи дванадцяти місяців із дати балансу. Це ресурси, авансовані для забезпечення безперервності та ритмічності операційної діяльності, які повністю споживаються протягом одного виробничого циклу.

Аналіз ефективності використання оборотних активів здійснюється у кілька етапів: постановка цілей, вибір методів та джерел інформації, систематизація даних, дослідження складу та структури активів, розрахунок показників ефективності, факторний аналіз та визначення резервів для покращення. Раціональний склад і структура оборотних активів прямо впливають на фінансову стабільність підприємства. У ході аналізу вивчається стан і динаміка оборотних активів, причини їх змін, джерела формування та показники ефективності.

До ключових показників ділової активності відносяться коефіцієнт оборотності, коефіцієнт закріплення та тривалість одного обороту. Коефіцієнт оборотності показує кількість оборотів активів за певний період і є індикатором швидкості їх кругообігу. Зростання цього коефіцієнта свідчить про підвищення ефективності використання оборотних активів. Коефіцієнт закріплення, як обернений показник, відображає середню кількість оборотних активів на кожну гривню реалізованої продукції; його зниження у динаміці вказує на покращення ефективності. Тривалість одного обороту характеризує час, необхідний для завершення кругообігу активів; зменшення цього

показника є позитивним фактором. Ураховуючи вищезазначене, для ефективності використання оборотних активів можна виділити наступні традиційні економічні показники.

Таблиця 1.1.

Традиційні показники ефективності використання оборотних активів

№	Показник	Алгоритм розрахунку	Економічна сутність
1	Коефіцієнт оборотності	[Виручка від реалізації продукції] : [Середній залишок оборотних активів за період]	Показує кількість обертів оборотних активів за період (зазвичай за рік). Демонструє обсяг реалізованої продукції в розрахунку на 1 грн оборотних активів.
2	Коефіцієнт завантаження оборотних активів	[Середній залишок оборотних активів за період] : [Виручка від реалізації продукції]	Зворотний до коефіцієнта оборотності. Показує суму оборотних активів, авансованих на 1 грн виручки. Менший коефіцієнт свідчить про ефективніше використання активів.
3	Коефіцієнт прибутковості оборотних активів	[Величина прибутку від реалізації продукції] : [Середній залишок оборотних активів за період]	Характеризує величину прибутку, що припадає на одну гривню вартості оборотних активів.
4	Тривалість одного обороту	[360] : [Коефіцієнт оборотності оборотних активів]	Відображає середній час (у днях), необхідний для повернення вкладень у вигляді виручки від реалізації.
5	Сума вивільнення оборотних активів за рахунок прискорення оборотності	([Виручка від реалізації продукції у звітному періоді] * [Середня тривалість одного обороту в базисному періоді – Середня тривалість одного обороту у звітному періоді]) : [360]	Показує економію оборотних активів за рахунок скорочення тривалості обороту. Може бути абсолютним або відносним.
6	Матеріаломісткість виробленої продукції	[Матеріальні витрати] : [Валова (товарна) продукція]	Відображає рівень використання матеріальних ресурсів у виробництві. Показує, скільки матеріальних ресурсів використано для виготовлення одиниці продукції.

Джерело: складено автором

Традиційні показники ефективності використання оборотних активів дозволяють оцінити рівень продуктивності управління цими ресурсами на підприємстві.

Перший показник, коефіцієнт оборотності, розраховується як

співвідношення виручки від реалізації продукції до середнього залишку оборотних активів за період. Він демонструє, скільки обертів здійснили оборотні активи підприємства за аналізований період (зазвичай за рік). Цей коефіцієнт також показує обсяг реалізованої продукції в розрахунку на 1 гривню оборотних активів. Зростання коефіцієнта свідчить про прискорення оборотності активів, що може бути досягнуто або за рахунок збільшення обсягів виробництва на одиницю активів, або через зниження обсягу активів, необхідних для виробництва аналогічної кількості продукції.

Другий показник, коефіцієнт завантаження оборотних активів, обчислюється як співвідношення середнього залишку оборотних активів за період до виручки від реалізації продукції. Він є зворотним коефіцієнту оборотності та показує суму активів, авансованих на 1 гривню виручки. Менший коефіцієнт завантаження свідчить про ефективніше використання активів.

Третій показник, коефіцієнт прибутковості оборотних активів, визначається шляхом ділення величини прибутку від реалізації продукції на середній залишок оборотних активів за період. Він ілюструє обсяг прибутку, який припадає на одну гривню вартості оборотних активів.

Четвертий показник, тривалість одного обороту, розраховується діленням кількості днів у періоді на коефіцієнт оборотності оборотних активів. Він відображає середній час, необхідний для повернення вкладень у вигляді виручки від реалізації. Зменшення тривалості обороту свідчить про покращення ефективності використання активів.

П'ятий показник, сума вивільнення оборотних активів за рахунок прискорення оборотності, визначається через різницю середньої тривалості одного обороту у базисному і звітному періодах, помножену на виручку звітного періоду, та ділену на кількість днів у році. Абсолютне вивільнення означає зниження суми активів у поточному році порівняно з попереднім, а відносно вказує на швидше зростання обсягів реалізації продукції порівняно зі зростанням обсягу активів.

Останній показник, матеріаломісткість виробленої продукції, обчислюється як співвідношення матеріальних витрат до обсягу валової (товарної) продукції. Він характеризує рівень використання матеріальних ресурсів у виробництві та показує, скільки ресурсів витрачається на виготовлення одиниці продукції.

Рентабельність оборотних активів є узагальнюючим показником їх ефективності й визначається як співвідношення прибутку до середньої вартості активів. Аналіз також передбачає розрахунок вивільнення чи залучення оборотних коштів, що залежить від швидкості їх оборотності. Прискорення обороту дозволяє вивільнити кошти, а уповільнення, навпаки, вимагає додаткових інвестицій, що знижує ефективність.

Абсолютне вивільнення оборотних коштів виникає, якщо реалізація досягається з меншим обсягом використаних активів порівняно з базисним періодом. Відносне вивільнення спостерігається при збільшенні оборотності за умови зростання обсягів виробництва. Однак воно не дозволяє вилучити кошти без шкоди для безперервності виробництва.

Для завершення аналізу необхідно оцінити вплив таких факторів, як середні залишки активів і чистий дохід від реалізації, на зміну ефективності використання оборотних активів загалом та їхніх складових. Визначення резервів для скорочення часу перебування активів у виробничих запасах, оптимізація виробничих процесів і прискорення реалізації сприятимуть підвищенню ефективності оборотних активів та досягненню кращих фінансових результатів.

Внутрішній аналіз ефективності оборотних активів спрямований на пошук резервів для прискорення їх оборотності за допомогою часткових показників, таких як оборотність запасів. Важливо розглядати коефіцієнти оборотності окремо для сировини і матеріалів, незавершеного виробництва та готової продукції. Низька оборотність у певному сегменті вказує на наявність "вужького місця", яке потребує вдосконалення для запобігання кризі та підвищення ефективності.

Оборотність дебіторської заборгованості вимірюється співвідношенням чистої виручки до середньої за період дебіторської заборгованості. Середній термін погашення дебіторської заборгованості свідчить про швидкість її обігу, причому скорочення цього показника є позитивним сигналом. Значна частка дебіторської заборгованості в структурі оборотних активів потребує ретельного управління, оскільки її повільна оборотність може свідчити про проблеми з кредитною політикою.

Середній термін обороту дебіторської заборгованості:

$$k_{6A} = \frac{365}{k_{5A}}, \quad (1.1)$$

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості показує, наскільки швидко підприємство оплачує свої борги. Збільшення цього показника свідчить про прискорення розрахунків, тоді як зниження може бути як негативним (затримки в оплаті), так і позитивним (ефективне використання кредиторської заборгованості як джерела короткострокового фінансування). Важливо, щоб середній термін обороту кредиторської заборгованості перевищував термін погашення дебіторської заборгованості, що забезпечує підприємству фінансову стійкість.

Ефективність управління дебіторською заборгованістю варто зіставити з показниками оборотності кредиторської заборгованості.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості розраховується як співвідношення виручки від реалізації продукції до середнього розміру кредиторської заборгованості за аналізований період. Цей показник відображає зміну обсягу комерційного кредиту, наданого підприємству. Зростання коефіцієнта вказує на прискорення сплати заборгованості, тоді як його зниження свідчить про збільшення обсягів покупок у кредит. Середній термін обігу кредиторської заборгованості визначається шляхом ділення тривалості періоду на коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості і показує, скільки часу потрібно для погашення боргів (за винятком зобов'язань перед банками та іншими позиками).

Під час аналізу цього коефіцієнта важливо звертати увагу на його відносне значення. Якщо період погашення кредиторської заборгованості перевищує тривалість обігу дебіторської заборгованості, це є сприятливим для підприємства, навіть за високих термінів погашення обох видів заборгованості. Такі умови дають змогу підприємству користуватися позиковими коштами довше, ніж їхня відстрочка для клієнтів. У випадку, якщо дебіторська заборгованість погашається повільніше за кредиторську, це сигналізує про неефективну кредитну політику, яка потребує коригування. Раціональна кредитна політика передбачає перевищення кредиторської заборгованості над дебіторською або збереження їх балансу.

Високе значення коефіцієнта оборотності кредиторської заборгованості може свідчити як про відсутність проблем із платоспроможністю, так і про нездатність менеджменту ефективно використовувати кредиторську заборгованість як джерело короткострокового фінансування. Низьке значення, своєю чергою, може вказувати як на проблеми з оплатою, так і на вміння використовувати кредиторську заборгованість для забезпечення потреб підприємства.

Коефіцієнт оборотності вільних грошових коштів зазвичай розраховується з урахуванням короткострокових фінансових вкладень у знаменнику дроби. Однак, з огляду на специфіку українських умов, прирівнювання короткострокових фінансових вкладень до грошових коштів є некоректним.

Аналіз показників оборотності грошових коштів на українських підприємствах часто демонструє дуже високу оборотність. Це може свідчити як про нестачу грошових коштів, так і про адаптацію підприємств до існуючої податкової системи, що іноді обумовлює необхідність «обнуління» рахунків на звітні дати.

1.3. Методи управління ефективністю використання оборотних активів

Значну частину часу керівництво підприємств витрачає на вирішення короткострокових фінансових завдань, пов'язаних із управлінням оборотними активами. Ігнорування цих завдань робить неможливим досягнення успіху у реалізації довгострокових фінансових стратегій. Серед головних питань управління оборотними активами можна виділити їх достатність, механізми планування, поповнення та ефективного використання.

Оборотні активи підприємств мають двоїсту економічну природу. З одного боку, вони є важливою складовою майна підприємства, представленого матеріально-виробничими запасами, незавершеними розрахунками, залишками коштів і короткостроковими фінансовими вкладеннями. З іншого боку, це частина капіталу підприємства, яка забезпечує безперервність його господарської діяльності. Інвестиції в оборотні активи відображаються у другому розділі активу балансу, а джерела їх фінансування — у першому розділі пасиву «Власний капітал» та третьому розділі пасиву «Поточні зобов'язання».

Як частині авансованого капіталу оборотним активам притаманні три основні особливості. По-перше, вони авансуються до отримання прибутку або виручки від реалізації продукції. По-друге, оборотні активи, як найбільш ліквідні ресурси, не витрачаються остаточно, а постійно оновлюються в господарському обороті. По-третє, потреба в оборотних активах безпосередньо залежить від обсягу господарської діяльності, тому вона має бути гнучкою та регульованою. Недостатність або неефективне використання оборотних активів призводять до погіршення фінансового стану підприємства, зниження його платоспроможності і, зрештою, до загрози банкрутства.

В умовах перехідного періоду в Україні підприємства зіткнулися з явищем «проїдання» власних оборотних коштів, що супроводжується тривалою платіжною кризою [23].

Серед ключових причин цього явища можна виділити високу інфляцію, яка знецінює майбутні прибутки; відсутність механізму поповнення оборотних активів; часткову втрату керованості фінансами підприємств. Інфляційні втрати оборотних активів виникають через запізнення витрат у порівнянні з доходами і податкове навантаження, пов'язане зі зростанням прибутків унаслідок інфляції. У разі помірної інфляції (до 10-12% на рік) її вплив можна передбачити з достатньою точністю.

Оборотні активи відіграють ключову роль у процесі виробництва і збуту продукції. Управління ними зводиться до забезпечення підприємства мінімально необхідними грошовими ресурсами для підтримки постійної ліквідності та платоспроможності. Основними елементами такої концепції є: облік усіх складових оборотних коштів на кожен звітну дату; аналіз стану та причин дефіциту оборотних активів; розробка й упровадження сучасних методик управління оборотними коштами; контроль за станом ключових елементів оборотних активів у процесі діяльності; прогноз змін у структурі та обсягах оборотних активів у коротко- та довгостроковій перспективі.

Аналіз стану оборотних активів та їхніх складових (запаси сировини і матеріалів, незавершене виробництво, готова продукція на складі, дебіторська заборгованість тощо), а також оцінка показників їх оборотності дозволяють: по-перше, визначити ефективність використання грошових ресурсів у поточній (операційній) діяльності підприємства; по-друге, оцінити ліквідність балансу, тобто здатність своєчасно погашати короткострокові зобов'язання; по-третє, з'ясувати, як чистий оборотний капітал (власні оборотні кошти) використовується у фінансовому циклі, оцінити надлишок чи дефіцит окремих елементів оборотних коштів.

Для забезпечення стабільності підприємства оборотні активи рекомендується підтримувати на мінімально достатньому рівні. Такий підхід сприяє зниженню частки найменш ліквідних активів та прискоренню їх оборотності. Чистий оборотний капітал (ЧОК), що представляє собою різницю між оборотними активами та короткостроковими зобов'язаннями, є важливим

показником фінансової стійкості підприємства. Його мінімальне значення повинно становити не менше 10% від загальної суми оборотних активів. Чим вищий показник ЧОК, тим стабільніше фінансове становище підприємства і більше можливостей для проведення самостійної фінансової політики.

Зменшення власних оборотних коштів може свідчити про те, що підприємство фінансує свої оборотні активи за рахунок короткострокових банківських кредитів. Якщо водночас не відбувається поліпшення показників оборотності активів, це вказує на неефективне управління поточними активами та підвищення ризиків у діяльності. Водночас високий рівень оборотності активів (40–60 днів) свідчить про їхнє раціональне використання.

Для нормальної діяльності підприємства оборотні активи мають бути представлені на всіх стадіях виробничого циклу у різних формах: грошовій, продуктивній і товарній. Відсутність будь-якого елемента на одній зі стадій може призвести до зупинки виробництва. У разі продажу товарів у кредит підприємству потрібні оборотні кошти для підтримання дебіторської заборгованості до моменту оплати покупцем. Повний цикл обороту оборотних активів вимірюється часом від закупівлі сировини та матеріалів (погашення кредиторської заборгованості) до отримання коштів від покупців (погашення дебіторської заборгованості).

Оскільки підприємство не завжди отримує оплату від покупців до моменту здійснення платежів постачальникам, виникає необхідність оперативного управління оборотними активами. У конкурентному середовищі підприємство прагне досягти оптимального обсягу виробництва і реалізації продукції, що зміцнює його ринкові позиції. Для цього необхідні матеріальні та фінансові ресурси, обсяг яких визначається поточними та перспективними цілями підприємства. [25]

Для забезпечення процесу виробництва та реалізації продукції підприємство повинно закуповувати різноманітні матеріальні ресурси у постачальників та користуватися платними послугами. Цей процес часто супроводжується відстрочками платежів, тривалість яких визначається

фінансовими можливостями постачальників.

Під час оцінки взаємовідносин із постачальниками варто враховувати кілька важливих чинників: порівняльні масштаби діяльності постачальника і покупця; частку підприємства-постачальника в обсязі реалізації покупця; ступінь монополізації ринку з боку постачальника; наявність аналогічних товарів на ринку; прогнозу структуру ринку, включаючи кількість потенційних постачальників.

Будь-яке підприємство також змушене створювати матеріально-виробничі запаси на різних етапах операційного циклу. Запаси слугують гарантією від несвоєчасних або неповних поставок матеріальних ресурсів. Однак їхній обсяг не повинен бути надмірним, а вартість утримання — надто високою. При визначенні оптимального розміру запасів важливо враховувати такі аспекти: необхідність регулювання постачання кожного виду матеріальних ресурсів, уникнення дострокових або затриманих поставок; узгодження термінів постачання з постачальниками; диверсифікація постачальників для можливості вибору найвигіднішого співвідношення попиту і пропозиції; підтримання високої якості обслуговування клієнтів; моніторинг фінансового стану постачальників для уникнення зривів поставок. Додаток А

Щодо поведінки підприємства як продавця готової продукції, важливо враховувати, що покупці можуть вимагати відстрочки платежів, тривалість яких залежить від взаємовідносин із клієнтами. При оцінці зв'язків із покупцями доцільно зважати на такі чинники: рівень монополізації ринку збуту підприємством-продавцем; масштаби діяльності підприємства-продавця порівняно з клієнтами; технічну перевагу над конкурентами; рівень якості продукції, диверсифікацію виробництва і цінову політику; репутацію продавця і престиж торгової марки.

При визначенні оптимального обсягу дебіторської заборгованості варто враховувати такі моменти: тривалість відстрочки платежів залежить від репутації клієнта, масштабів його комерційної діяльності та обсягу замовлень; надто тривалі терміни відстрочки платежів (понад місяць) можуть негативно

позначитися на фінансовій стабільності підприємства; для зменшення ризику неплатежів доцільно диверсифікувати клієнтську базу; важливо своєчасно виставляти рахунки покупцям, щоб уникнути фінансових труднощів; потрібно регулярно перевіряти фінансовий стан клієнтів для зниження ризику неплатежів; якість обслуговування клієнтів має залишатися на високому рівні.
[26]

У процесі операційної діяльності підприємства постійно виникають короткострокові потреби у фінансових ресурсах для оплати матеріалів, послуг і покриття дебіторської заборгованості, що утворюється через надання відстрочок платежів клієнтам.

На практиці розрізняють склад і структуру оборотних активів. Склад оборотних активів відображає сукупність їхніх елементів, тоді як структура характеризує питому вагу кожного з елементів у загальному обсязі поточних активів, зазначеному у другому розділі активу балансу. На структуру оборотних активів впливають галузеві та інші чинники, зокрема склад і структура витрат на виробництво, особливості закупівель матеріальних ресурсів (періодичність, регулярність, транспортування), форми розрахунків із постачальниками та клієнтами, а також попит на продукцію підприємства.

Коливання обсягів продажів можуть бути сезонними (пік попиту припадає на певні періоди року, наприклад, літні чи зимові товари), циклічними (відповідають фазам виробничого циклу, наприклад, будівництво) або довгостроковими (коливаються протягом року, наприклад, комунальні послуги). Ці коливання впливають на необхідність інвестування оборотних активів. Наприклад, у сезонних циклах спочатку кошти вкладаються в запаси, які після виконання замовлень перетворюються на дебіторську заборгованість. Після її погашення кошти повертаються підприємству й можуть бути знову спрямовані у виробничі запаси.

Оскільки всі фінансові зобов'язання підприємства оплачуються готівкою, вона є одним із найважливіших елементів оборотних активів. Фінансисти підприємств повинні забезпечити наявність достатнього обсягу грошових

коштів для своєчасного виконання зобов'язань перед державою та партнерами. Управління грошовими коштами має три ключові цілі: прискорення надходження грошових коштів, скорочення часу для здійснення платежів і підвищення віддачі від вкладених коштів. Високі банківські відсотки зумовлюють необхідність регулювання фінансових операцій, зокрема за рахунок виручки від реалізації продукції.

Структура оборотних активів також відображає специфіку операційного циклу. Вона визначає, яка частина активів фінансується за рахунок власних ресурсів, а яка — за рахунок позикових. Розмір власних оборотних коштів залежить від тривалості та особливостей фінансового циклу.

Таким чином, оборотні активи безпосередньо залучені до процесів виробництва і збуту продукції. Управління ними передбачає забезпечення підприємства мінімально необхідним обсягом грошових ресурсів для підтримки платоспроможності. Підприємства самостійно визначають планову потребу в оборотних активах, зважаючи на особливості своєї діяльності, і мають можливість маневрувати ресурсами протягом року.

Висновки до розділу 1

У результаті вивчення літературних джерел автор сформулював визначення категорії «оборотні активи» для підприємств гірничо-металургійного комплексу. Оборотні активи підприємств ГМК — це ресурси, представлені як у грошовій, так і в натуральній формі, які забезпечують поточну господарську діяльність підприємства та повністю споживаються протягом одного операційного циклу.

Ефективність використання оборотних активів суттєво впливає на фінансову стабільність підприємства, його платоспроможність та перспективи економічного розвитку. Прискорення оборотності активів сприяє зміцненню фінансового стану підприємства, тому методика аналізу повинна

забезпечувати доступ до повної аналітичної інформації без надлишкових розрахунків. Аналіз доцільно проводити за такими напрямками: оцінка показників оборотності та рентабельності загалом і по окремих видах активів; визначення економічного ефекту від змін в оборотності; факторний аналіз впливу змін оборотності; виявлення резервів прискорення та розробка відповідних заходів. Результати використання оборотних активів залежать від обраної політики управління. Політика управління оборотними активами полягає у встановленні достатнього рівня та раціональної структури активів, а також визначенні джерел їх фінансування. Виділяють три основні моделі управління оборотними активами: агресивну, консервативну і помірну. Ефективність використання оборотних активів найкраще характеризує швидкість їх обертання, яка безпосередньо впливає на показники фінансового стану підприємства.

Раціональне використання оборотних активів є однією з ключових умов підвищення ефективності діяльності підприємства. Оптимізація грошових коштів і високоліквідних активів сприяє підтриманню платоспроможності; покращення структури оборотних активів пришвидшує їхній обіг і підвищує ефективність окремих елементів; регулювання структури готової продукції дозволяє зосередитися на високорентабельній продукції з підвищеним попитом; управління запасами передбачає врахування планової потреби в сировині, умов постачання та зберігання. Крім того, управління дебіторською заборгованістю включає регулярний моніторинг розрахунків, оцінку платоспроможності клієнтів, страхування ризиків, скорочення фінансового циклу та прискорення оборотності. Згідно з результатами проведеного аналізу встановлено, що фінансовий стан підприємства напряму залежить від стану оборотних активів. Підприємства зацікавлені у раціональній організації оборотних активів, включно з оптимізацією їхнього обороту, що забезпечує досягнення максимального економічного ефекту за мінімально можливих витрат.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ГІРНИЧО-МЕТАЛУРГІЙНОГО ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Характеристика фінансового стану ПАТ “АрселорМіттал Кривий Ріг” та оцінка тенденції його розвитку

Публічне акціонерне товариство «АрселорМіттал Кривий Ріг» (ПАТ «АМКР») набуло статусу юридичної особи з моменту державної реєстрації відповідно до чинного законодавства України. Воно наділене всіма правами та обов’язками, передбаченими для юридичних осіб, і здійснює свою діяльність як самостійний суб’єкт господарювання відповідно до законодавства та статуту.

До початку воєнних дій на території України, у 2020 та 2021 роках, ПАТ «АМКР» займало 6-е місце серед найбільших приватних компаній України і було другим у сфері металургії за версією журналу Forbes. Підприємство поступалося таким компаніям, як Metinvest, АТБ, Kernel, ДТЕК та Fozzy Group. [24] На сьогоднішній день комбінат є частиною міжнародної корпорації АрселорМіттал, яка є найбільшим у світі виробником сталі та одним із найбільших іноземних інвесторів в Україні. [27]

Підприємство розташоване в місті Кривий Ріг, що знаходиться в Дніпропетровській області, і за своєю формою власності є недержавним. Його історія починається 16 червня 1931 року, коли було підписано наказ про будівництво «Криворізького металургійного заводу». Вже 4 серпня 1934 року в доменній печі №1 було отримано перший чавун. У подальшому підприємство поступово вводило в експлуатацію нові промислові об’єкти і нарощувало виробничі потужності. [18]

Під час окупації Кривого Рогу в роки Другої світової війни завод зазнав повного знищення. У 1996 році почалася його реструктуризація, в ході якої комбінат став структурним підрозділом Криворізького державного гірничо-

металургійного комбінату «Криворіжсталь».

Завершення повного металургійного циклу на підприємстві відбулося у 2001 році. Цьому передувало приєднання коксохімічного заводу в 1997 році та створення шахтоуправління з підземного видобутку руди в 2001 році. [18]

У 2004 році Фонд державного майна України прийняв рішення про продаж комбінату за 4,26 млрд грн (еквівалент близько 800 млн доларів) [18]. Після приватизації комбінат став недержавним і отримав нову назву: ВАТ «Криворізький гірничо-металургійний комбінат».

24 жовтня 2005 року підприємство увійшло до складу міжнародної компанії «Mittal Steel», а в 2007 році стало частиною корпорації «АрселорМіттал», що супроводжувалося черговою зміною назви на ВАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг».

21 квітня 2011 року під час загальних зборів акціонерів було прийнято рішення змінити назву підприємства на Публічне акціонерне товариство «АрселорМіттал Кривий Ріг». [18]

ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» є підприємством з повним металургійним циклом. До його складу входять такі основні виробничі підрозділи: коксохімічне виробництво, гірничо-збагачувальне виробництво, шахтоуправління з підземного видобутку руди та металургійне виробництво, що включає аглодоменний, сталеплавильний і прокатний переділи.

Основною спеціалізацією підприємства є виробництво довгомірного прокату, зокрема арматури і катанки зі звичайної та легованої сталі, а також сортового і фасонного прокату з низьколегованої сталі та спеціальних марок сталі. ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» є частиною корпорації АрселорМіттал і одним із найбільших експортерів України.

На внутрішньому ринку підприємство займає значну частку в сегменті арматури та катанки. Основними конкурентами компанії на світовому ринку є виробники з Туреччини та Китаю.

До складу підприємства входять такі виробничі потужності:

- Добування і збагачення залізної руди (Добування закритим (2 шахти) та

відкритим (кар'єр) способом).

- Виробництво агломерату (3 цеха).
- Виробництво коксу (6 батарей).
- Доменне виробництво (6 доменних печей (у робочому стані - 5)).
- Виробництво сталі (6 конвертерів).
- Виробництво прокату (1 блюмінг, 3 безперервно-заготовочних стана, 2 сортопрокатних цеха та прокатний цех) [18]

Холдинг АрселорМіттал здійснює металургійну діяльність на чотирьох континентах, охоплюючи як розвинені, так і ринки, що розвиваються. Приблизно 38% виробництва сталі зосереджено в країнах Америки, 46% — у Європі, а 16% — в інших регіонах, таких як Казахстан, Південна Африка та Україна. Компанія є лідером у галузі металургії на ринках Північної та Південної Америки, Західної та Східної Європи, країн СНД та Африки.

Гірничодобувна галузь відіграє ключову роль у розвитку АрселорМіттал. Сьогодні видобуток руди ведеться в таких країнах, як Бразилія, Боснія, Канада, Казахстан, Ліберія, Мексика, Україна та США. [18]

Серед основних конкурентів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» у сфері металургії варто відзначити такі компанії, як Метінвест, Ferrexpo, Запоріжсталь, Південний гірничо-збагачувальний комбінат та Дніпроспецсталь. [18]

Загальна стратегія довгострокового розвитку підприємства ґрунтується на цінностях сталого розвитку, якості та лідерства. Стратегічні пріоритети ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» включають стабільне виробництво, зниження витрат і задоволення потреб внутрішнього ринку в металопродукції.

Стратегія підприємства акцентується на таких ключових аспектах:

- виробництво сталі з високими екологічними стандартами, що передбачає раціональне використання ресурсів, мінімізацію впливу на навколишнє середовище та фінансування природоохоронних проектів;
- забезпечення комфортних і безпечних умов праці для співробітників та підрядників, що включає фінансування заходів із охорони праці, промислової

безпеки, медичної профілактики та соціального захисту працівників;

- інвестування в розвиток і навчання персоналу;
- підтримка місцевих громад через поліпшення інфраструктури міста та регіону, благодійні проекти для навчальних і медичних закладів.

Після початку в лютому 2022 року повномасштабного російського військового вторгнення до України керівництво зосередило свою увагу на підтримці працівників підприємства та збереженні його виробничого потенціалу. Через логістичні труднощі та обмеження в енергопостачанні підприємство тимчасово призупиняло роботу окремих виробничих агрегатів протягом 2022 року – в результаті виробничі потужності Компанії впродовж 2022 року були завантажені в середньому на 20-25%.

Інформація щодо обсягів виробництва основних видів продукції підприємства за 2022 рік наведена нижче:

Таблиця 2.1.

**Обсяги виробництва основних видів продукції ПАТ АрселорМіттал
Кривий Ріг за 2022-2024 роки та прогноз на 2025 рік**

Вид продукції, млн.тонн	2022	2023	2024	2025 план
Кокс	1,1	0,85	1,25	Немає даних
Концентрат	4,5	4,6	7,8	Немає даних
Агломерат	2,8	Немає даних	Немає даних	Немає даних
Чавун	1,6	1,51	2,17	1,98
Сталь	1,2	0,97	1,65	1,9
Прокат	1.1	0,89	1,53	1,78

Джерело: Звіт про управління (Звіт керівництва) ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за 2022 рік [9], а також [10, 27]

Аналіз обсягів виробництва основних видів продукції ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за період 2022–2024 років та прогноз на 2025 рік свідчить про помітні коливання у виробничій діяльності підприємства, що може бути зумовлено як внутрішніми факторами (технологічні, управлінські рішення), так і зовнішніми (економічна ситуація, ринковий попит, наслідки

воєнних дій).

1. Кокс: Виробництво коксохімічної продукції демонструє нестабільну динаміку. У 2022 році було вироблено 1,1 млн тонн коксу, що скоротилося до 0,85 млн тонн у 2023 році, але в 2024 році зросло до 1,25 млн тонн. Це може свідчити про поступове відновлення виробничих потужностей.

2. Концентрат: Обсяги виробництва концентрату зростають протягом аналізованого періоду. У 2022 році було вироблено 4,5 млн тонн, у 2023 році — 4,6 млн тонн, а у 2024 році — 7,8 млн тонн. Таке зростання може бути наслідком модернізації виробництва або збільшення попиту на цю продукцію.

3. Агломерат: Дані щодо виробництва агломерату представлені лише за 2022 рік (2,8 млн тонн). Відсутність інформації за наступні роки ускладнює оцінку змін у цій категорії.

4. Чавун: Виробництво чавуну характеризується позитивною динамікою. У 2022 році було вироблено 1,6 млн тонн, у 2023 році цей показник знизився до 1,51 млн тонн, але в 2024 році обсяг зріс до 2,17 млн тонн. Прогноз на 2025 рік становить 1,98 млн тонн, що свідчить про стабілізацію виробництва.

5. Сталь: Виробництво сталі демонструє тенденцію до зростання після спаду. У 2022 році було вироблено 1,2 млн тонн, у 2023 році обсяг скоротився до 0,97 млн тонн, але у 2024 році він збільшився до 1,65 млн тонн. Прогноз на 2025 рік становить 1,9 млн тонн, що свідчить про подальше відновлення.

6. Прокат: Виробництво прокату також відзначається зростанням після спаду. У 2022 році було вироблено 1,1 млн тонн, у 2023 році — 0,89 млн тонн, у 2024 році — 1,53 млн тонн, а прогноз на 2025 рік становить 1,78 млн тонн.

ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» демонструє поступове відновлення виробництва після кризових періодів. Найбільші позитивні зміни спостерігаються у виробництві концентрату, сталі та прокату, що може бути

ознакою ефективного управління та стабілізації ситуації на підприємстві. Водночас, відсутність даних за окремими видами продукції (зокрема агломерату) та спад виробництва у 2023 році вказують на необхідність подальшого аналізу для виявлення можливих проблем і розробки заходів для їх подолання.

2023 рік став викликом для ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг», адже обсяги виробництва склали 0,972 млн тонн сталі, 1,455 млн тонн чавуну та 0,9 млн тонн товарного прокату. Незважаючи на труднощі, підприємство продовжує свою діяльність, роблячи вагомий внесок в економіку України навіть у період війни. Виробничі потужності комбінату підтримуються у робочому стані, що дозволить швидко наростити обсяги виробництва за сприятливих умов. [10]

У 2023 році комбінат спрямував до державного бюджету України 4,1 млрд грн податків і зборів. Також співробітники отримали премію в розмірі 50% від середньомісячної заробітної плати за підсумками року. Крім того, підприємство було включено до рейтингу компаній України з найкращою репутацією.

Збільшення обсягів виробництва металургійної продукції у 2024 році пов'язане із введенням в експлуатацію доменної печі №6 і коксових батарей №3-4 у квітні. Проте підприємство стикається зі значними труднощами через обмеження в енергопостачанні, викликані постійними атаками на енергетичну інфраструктуру країни. Це впливає на стабільність і ефективність виробничих процесів, через що гірничий департамент скоротив обсяги виробництва залізорудного концентрату на 15% порівняно з попереднім місяцем. [10]

Металургійна галузь України у 2024 році демонструвала неоднозначні тенденції. Згідно з даними Центру економічної стратегії [17], у вересні 2024 року виробництво основних видів металопродукції знизилося. Зокрема, обсяги чавуну зменшилися на 3% (до 624 тис. тонн), сталі — на 12% (до 610 тис. тонн), а сталевого прокату — на 14,5% (до 504 тис. тонн). Проте за перші дев'ять місяців 2024 року Україна виробила 5,4 млн тонн чавуну, 5,9 млн тонн

сталі та 4,8 млн тонн прокату, що на 22–28% більше порівняно з аналогічним періодом 2023 року.

У серпні 2024 року Україна значно збільшила експорт металобрухту до 28 тис. тонн, що є рекордним показником за весь час війни. Основним напрямком експорту стала Польща, частина брухту прямує транзитом до Туреччини. Туреччина, у свою чергу, збільшила поставки сталевого прокату в Україну — за перші вісім місяців 2024 року імпорт склав 408 тис. тонн. Якщо темпи збережуться, у жовтні 2024 року імпорт турецького прокату може перевищити рекордні показники 2023 року.

ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг», найбільше гірничо-металургійне підприємство України, у 2024 році показало зростання обсягів виробництва за всіма ключовими видами продукції порівняно з 2023 роком. Однак, попри це, підприємству не вдалося досягти беззбитковості, про що зазначено у пресрелізі компанії. [10]

«Війна продовжує значно впливати на всі аспекти виробничого процесу. Ми зробили все можливе для мінімізації збитків: знизили витрати, оптимізували споживання. Але, через низку негативних факторів, не змогли досягти позитивного фінансового результату. Серед причин – робота лише однієї доменної печі, втрата коксової батареї через пожежу, спричинену блекаутом, висока вартість логістики, нестабільне енергопостачання через постійні атаки ворога, кадрова криза та депресивна ситуація на зовнішніх ринках, на які ми можемо експортувати продукцію», – прокоментував генеральний директор Мауро Лонгобардо.

У середині року підприємство досягло роботи на рівні 50% металургійних потужностей, а гірничий департамент функціонував на 70-75% довоєнного рівня. Виробництво чавуну зросло на 42,7% порівняно з 2023 роком і склало 2,17 млн тонн. Виробництво сталі збільшилося на 69,9%, до 1,65 млн тонн, а випуск металопрокату зріс на 72,1% і досяг 1,53 млн тонн.

Виробництво коксу з вологістю 6% у 2024 році збільшилося на 48,5% порівняно з попереднім роком і досягло 1,25 млн тонн. Видобуток залізної

руди зріс на 68,3%, до 19,19 млн тонн, а випуск концентрату – на 71,7%, до 7,82 млн тонн. Компанія продовжує інвестувати у стратегічно важливі проєкти, серед яких будівництво хвостосховища «Третя карта». Перший етап цього проєкту було завершено у 2024 році.

На 2025 рік основною метою підприємства залишається забезпечення самодостатності, без потреби у фінансовій допомозі з боку Групи. «АрселорМіттал Кривий Ріг» підтверджує свою відданість Україні та прагнення до подальшої співпраці з нею у ці складні часи. [27]

Фінансові результати ПАТ „АрселорМіттал Кривий Ріг” представлені на рис.2.1. та в табл. 2.2. і 2.3. Джерело інформації - фінансова звітність за 2021-2024 роки [29-32]

У 2021 році виручка від реалізації продукції, товарів і послуг ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» склала 109303155 тис. грн без урахування ПДВ, що на 72% перевищує показники 2020 року. Собівартість реалізованої продукції становила 74561304 тис. грн, а валовий прибуток досяг 34741851 тис. грн. Прибуток від операційної діяльності підприємства за цей період склав 31036335 тис. грн, а чистий прибуток – 25216068 тис. грн. Головним фактором зростання доходу від реалізації стало рекордне підвищення цін на залізорудний концентрат на світовому ринку. Водночас збільшення собівартості реалізованої продукції було спричинено зростанням паливно-енергетичних витрат, пов'язаних із підвищенням цін на електроенергію, воду, теплоенергію та дизельне паливо, а також зростанням витрат на оплату праці.

Адміністративні витрати зросли порівняно з 2020 роком через подорожчання послуг, які надавалися підприємству, а також збільшення енергетичних витрат. Витрати на збут у 2021 році також зросли через підвищення вартості залізничних послуг і послуг підрядних організацій.

Ці показники свідчать про високі фінансові результати діяльності підприємства, досягнуті завдяки сприятливій кон'юктурі світового ринку залізорудної продукції, водночас вказуючи на зростання витрат, які впливали на собівартість реалізованої продукції.

Таблиця 2.2

Аналіз динаміки фінансових результатів від операційної діяльності ПАТ АрселорМіттал Кривий Ріг" за 2021-2024 роки

Показник	Сума, тис.грн				Відхилення, тис.грн.			Темп росту,%		
	2021	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Чистий дохід (виручка) від реалізації (товарів, робіт, послуг)	109303155	43818410	41848635	64591407	-65 484 745	-1 969 775	+22 742 772	40	96	154
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	74561304	55829721	50635909	69042126	-18 731 583	-5 193 812	+18 406 217	75	91	136
Валовий:										
прибуток	34741851	-12011311	-8787274	-4450719	-46 753 162	+3 224 037	+4 336 555	-35	73	51
збиток										
Інші операційні доходи	521083	596185	429403	375811	+75 102	-166 782	-53 592	114	72	88
Адміністративні витрати	3511390	1805121	1679688	2278484	-1 706 269	-125 433	+598 796	51	93	136
Витрати на збут	109339	42846	33255	35567	-66 493	-9 591	+2 312	39	78	107
Інші операційні витрати	605870	797304	190963	690180	+191 434	-606 341	+499 217	132	24	361
Фінансові результати від операційної діяльності:										
прибуток	31036335	-14060397	-10261777	-7079139	-45 096 732	+3 798 620	+3 182 638	-45	73	69
збиток										

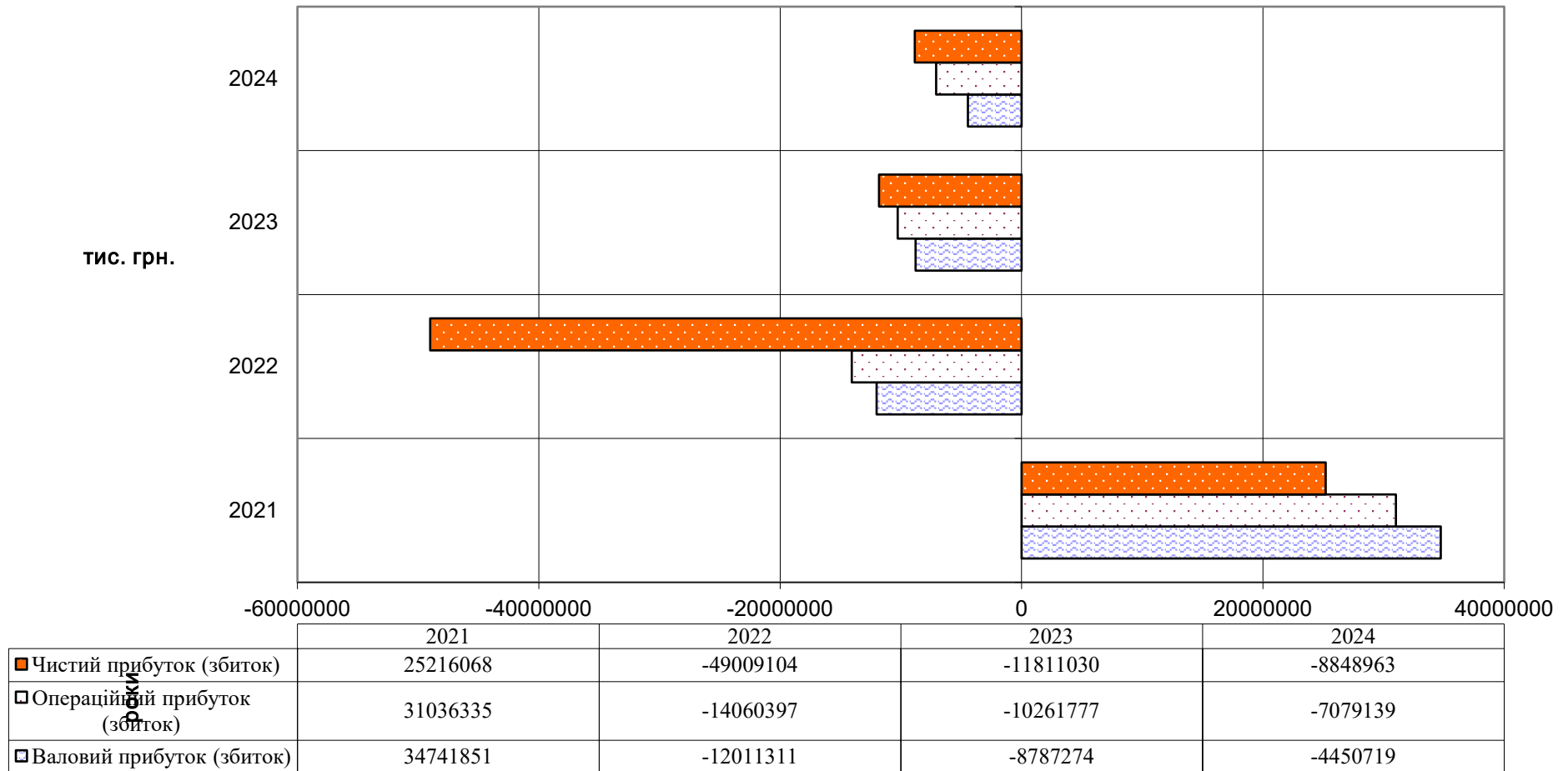
Джерело: розрахунки автора

Таблиця 2.3.

Аналіз динаміки чистого прибутку ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" за 2021-2024 роки

Показник	Сума, тис. грн				Відхилення, тис. грн			Темпи росту, %		
	2021	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Фінансові результати від операційної діяльності:										
прибуток	31036335	-14060397	-10261777	-7079139	-45 096 732	+3 798 620	+3 182 638	-45	73	69
збиток										
Фінансові доходи	195131	25141	48123	64246	-169 990	+22 982	+16 123	13	191	134
Фінансові витрати	542670	37325189	1508095	1818110	+36 782 519	-35 817 094	+310 015	6878	4	121
Фінансові результати до оподаткування:										
прибуток	30688796	0	0	0	-30 688 796	+0	+0	0	x	x
збиток		51360445	11721749	8833003	+51 360 445	-39 638 696	-2 888 746	x	23	75
Податок на прибуток	-5472728	2351341	-89281	-15960	+7 824 069	-2 440 622	+73 321	-43	-4	18
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	0	0	0	0	0	0		x	x	x
Чистий фінансовий результат										
прибуток	25216068				-25 216 068	+0	+0	0	x	x
збиток		49009104	11811030	8848963	+49 009 104	-37 198 074	-2 962 067	x	24	75

Джерело: розрахунки автора

Рис. 2.2. Фінансові результати ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" за 2021-2024 роки

Джерело: складено автором

Аналіз фінансових показників ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за 2022–2023 роки свідчить про складну економічну ситуацію, спричинену об'єктивними факторами, але водночас демонструє позитивні тенденції у скороченні збитків у 2023 році.

У 2022 році виручка від реалізації продукції, товарів і послуг склала 43818410 тис. грн, що на 60% менше, ніж у 2021 році. Основними причинами значного скорочення доходу були обмеження попиту, зокрема через втрату металургійних комбінатів на сході України, а також труднощі з логістикою в умовах війни.

Собівартість реалізованої продукції склала 55829721 тис. грн, що на 25% менше, ніж у попередньому році, однак це скорочення було зумовлене переважно зниженням обсягів виробництва, пов'язаним із воєнною агресією. Валовий збиток за 2022 рік досяг 12011311 тис. грн, що на 46753162 тис. грн більше, ніж у 2021 році.

Розмір збитку від операційної діяльності становив 14060397 тис. грн, а чистий збиток – 49009104 тис. грн. На збільшення операційних витрат вплинули курсові різниці з кредиторської заборгованості за основні засоби, тоді як інші операційні доходи зросли за рахунок курсових різниць з дебіторської заборгованості. Адміністративні та збутові витрати зменшилися через скорочення персоналу і витрат на логістичні послуги.

У 2023 році виручка від реалізації склала 41848635 тис. грн, що на 4% менше, ніж у 2022 році. Собівартість реалізованої продукції становила 50635909 тис. грн, що на 9% нижче, ніж у попередньому році, завдяки зниженню витрат на виробництво.

Валовий збиток зменшився до 8787274 тис. грн, що на 3224037 тис. грн менше, ніж у 2022 році, темп скорочення валового збитку становив 73%. Збиток від операційної діяльності скоротився до 10261777 тис. грн, а чистий збиток зменшився до 11811030 тис. грн, що свідчить про поступову стабілізацію фінансового стану підприємства.

Основні фактори змін. Зменшення виручки у 2022 році зумовлене

наслідками воєнних дій, обмеженням попиту та логістичними труднощами. У 2023 році виручка стабілізувалася, демонструючи незначне скорочення порівняно з попереднім роком. Скорочення собівартості відбулося завдяки зменшенню обсягів реалізації та оптимізації витрат, зокрема витрат на персонал і послуги. Зниження збитків у 2023 році свідчить про поступове відновлення ефективності операційної діяльності та оптимізацію витрат.

Загальний висновок: Хоча 2022 рік був надзвичайно складним для ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг», у 2023 році підприємству вдалося значно скоротити збитки, що є позитивним сигналом для подальшого відновлення. Водночас основними викликами залишаються обмеження на зовнішніх ринках, висока собівартість та залежність від зовнішніх умов, пов'язаних із воєнною ситуацією. (рис.2.1).

Аналіз динаміки чистого прибутку ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за 2021–2024 роки свідчить про суттєві зміни у фінансових результатах підприємства, що відображають вплив як зовнішніх економічних умов, так і внутрішніх чинників управління фінансами. Основні висновки:

У 2021 році підприємство отримало значний чистий прибуток у розмірі 25 216 068 тис. грн, що свідчить про високу ефективність його операційної та фінансової діяльності. Проте вже у 2022 році фінансовий результат різко змінився на збиток у розмірі 49 009 104 тис. грн. Такий негативний результат був обумовлений значними збитками від операційної діяльності (-14 060 397 тис. грн) та істотними фінансовими витратами (37 325 189 тис. грн). Це може свідчити про вплив кризових економічних умов та інших зовнішніх факторів.

У 2023 році підприємство зуміло скоротити збитки до 11 811 030 тис. грн, що стало результатом покращення операційної діяльності. Зокрема, збитки від операційної діяльності зменшилися на 3 798 620 тис. грн, а фінансові витрати скоротилися до 1 508 095 тис. грн. Це свідчить про часткову стабілізацію фінансового стану та ефективні заходи щодо оптимізації витрат.

У 2024 році позитивна динаміка продовжилася: чистий збиток скоротився до 8 848 963 тис. грн. Основними чинниками цього покращення стали

подальше скорочення збитків від операційної діяльності (-7 079 139 тис. грн) та зменшення фінансових витрат до 1 818 110 тис. грн. Темпи скорочення збитків уповільнилися, проте підприємство демонструє поступове відновлення фінансової стійкості.

Фінансові доходи залишалися незначними протягом усього аналізованого періоду, але у 2023–2024 роках спостерігалось їх зростання. Зокрема, у 2024 році вони збільшилися до 64 246 тис. грн, що на 34% більше, ніж у 2023 році. Хоча фінансові доходи не мають суттєвого впливу на загальні результати, їх приріст є позитивною тенденцією.

Таблиця 2.4.

Показники прибутковості ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" за 2022-2024 роки

Показник	Значення, %			Відхилення		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
<i>Виручка/валовий дохід</i>	43818410	41848635	64591407	-65484745	-1969775	22742772
<i>Чистий прибуток</i>	-49009104	-11811030	-8848963	-74225172	37198074	2962067
<i>Майно/Активи</i>	52682761	47031718	51725655	-53118214	-5651043	4693937
Показники рентабельності (прибутковості), %:						
активів	-93,03	-25,11	-17,11	-116,86	+67,91	+8,01
оборотних активів	-164,99	-54,43	-36,17	-220,28	+110,57	+18,25
власного капіталу	-173,71	-73,74	-119,64	-206,65	+99,97	-45,90
постійного капіталу	-143,05	-52,69	-59,81	-173,10	+90,36	-7,12
продукції	-111,85	-28,22	-13,70	-134,92	+83,62	+14,52

Джерело: розрахунки автора

Таким чином, аналіз динаміки чистого прибутку ПАТ «АрселорМіттал

Кривий Ріг» за 2021–2024 роки демонструє кризову ситуацію у 2022 році з поступовим відновленням у 2023–2024 роках. Основними викликами залишаються високі фінансові витрати та значні збитки від операційної діяльності, які потребують подальшої оптимізації. Для повного відновлення фінансової стійкості підприємству необхідно зосередитися на підвищенні ефективності операційних процесів, зниженні витрат та нарощуванні прибутковості.

Аналіз показників прибутковості ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за 2022–2024 роки свідчить про поступове відновлення фінансової ефективності підприємства після критичного зниження у 2022 році. Протягом аналізованого періоду спостерігається поступове скорочення збитків і покращення рентабельності, хоча підприємство все ще залишається збитковим.

У 2022 році фінансові результати підприємства зазнали суттєвого погіршення. Виручка скоротилася до 43 818 410 тис. грн, що на 65 484 745 тис. грн менше, ніж у попередньому періоді. Чистий збиток досягнув 49 009 104 тис. грн, що стало наслідком значного зниження операційної ефективності та високих фінансових витрат. Це негативно вплинуло на всі показники рентабельності. Рентабельність активів знизилася до -93,03%, рентабельність оборотних активів до -164,99%, а власного капіталу — до -173,71%.

У 2023 році ситуація частково стабілізувалася. Виручка зменшилася лише на 1 969 775 тис. грн порівняно з попереднім роком і склала 41 848 635 тис. грн. Чистий збиток скоротився до 11 811 030 тис. грн, що на 37 198 074 тис. грн менше, ніж у 2022 році. Покращення фінансових результатів сприяло зростанню рентабельності. Рентабельність активів зросла на 67,91 відсоткових пункти до -25,11%, а рентабельність оборотних активів покращилася на 110,57 пункти до -54,43%. Це свідчить про позитивні зміни в управлінні ресурсами та ефективності операційної діяльності.

У 2024 році позитивна динаміка продовжилася. Виручка зросла до 64 591 407 тис. грн, що на 22 742 772 тис. грн більше, ніж у 2023 році. Чистий збиток скоротився до 8 848 963 тис. грн, демонструючи зменшення на 2 962 067 тис.

грн. Рентабельність активів покращилася до -17,11%, рентабельність оборотних активів до -36,17%, а рентабельність продукції досягла -13,7%. Такі зміни вказують на послідовне відновлення фінансової стійкості підприємства.

Попри позитивну динаміку, показники рентабельності залишаються негативними, що свідчить про наявність збитків і недостатню ефективність використання ресурсів. Особливу увагу слід звернути на подальше скорочення витрат, покращення операційної діяльності та зростання обсягів реалізації продукції. Це дозволить підприємству забезпечити стабільне відновлення фінансової стійкості та досягти позитивної рентабельності у майбутніх періодах.

Таблиця 2.5.

Аналіз фінансового стану ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" за 2023-2024 роки

Показник	Значення			Відхилення	
	01.01.2023	01.01.2024	01.01.2025	2023	2024
Показники ліквідності:					
абсолютна	0,05	0,02	0,01	-0,03	-0,01
критична	0,83	0,42	0,25	-0,41	-0,17
поточна	1,61	0,88	0,66	-0,73	-0,22
Показники фінансової стійкості:					
автономії	0,48	0,27	0,14	-0,21	-0,12
заборгованості	0,52	0,73	0,86	+0,21	0,12
левереджу	1,15	0,52	0,17	-0,64	-0,35

Джерело: розрахунки автора на основі фінансової звітності [29-32]

Аналіз фінансового стану ПАТ „АрселорМіттал Кривий Ріг” за 2023-2024 роки зроблений автором на основі розрахунку показників ліквідності, фінансової стійкості з використанням фінансової звітності (дод. Б) та представлений у таблиці 2.5.

Фінансовий стан за 2023 рік. На підприємстві, що аналізується, коефіцієнт абсолютної ліквідності станом на 31.12.2023 р. складає 0,02, що нижче

нормативних значень. Коефіцієнт поточної ліквідності відображає здатність покриття поточних зобов'язань підприємства за рахунок використання всієї суми оборотних активів. На підприємстві станом на 31.12.2023р. значення даного коефіцієнту складає 0,88, що не відповідає нормативним значенням (1,00 - 2,00) та свідчить про недостатній ступінь ліквідності підприємства. Таким чином, можна говорити про недостатній рівень ліквідності у 2023 році.

Фінансова стійкість у 2023 році також погіршилась – в структурі джерел переважають запозичені кошти, їх частка – 66 відсотків.

Аналіз фінансового стану ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за 2024 рік у порівнянні з 2023 роком свідчить про подальше погіршення фінансової ситуації підприємства, що відображається як у показниках ліквідності, так і у показниках фінансової стійкості.

Показники ліквідності демонструють суттєве зниження здатності підприємства виконувати свої короткострокові зобов'язання. Абсолютна ліквідність, яка характеризує покриття зобов'язань за рахунок найбільш ліквідних активів, зменшилася з 0,02 у 2023 році до 0,01 у 2024 році, що свідчить про вкрай низький рівень забезпеченості грошовими коштами. Критична ліквідність, яка враховує дебіторську заборгованість, також знизилася — з 0,42 до 0,25, що вказує на зменшення здатності підприємства швидко мобілізувати кошти для погашення зобов'язань. Поточна ліквідність знизилася з 0,88 до 0,66, що свідчить про погіршення загальної платоспроможності підприємства.

Показники фінансової стійкості також зазнали негативних змін. Коефіцієнт автономії, який відображає частку власного капіталу у структурі фінансування, знизився з 0,27 до 0,14. Це свідчить про суттєве зменшення фінансової незалежності підприємства та збільшення залежності від зовнішніх джерел фінансування. Коефіцієнт заборгованості, навпаки, зріс з 0,73 до 0,86, що вказує на зростання частки зобов'язань у загальному обсязі фінансування. Коефіцієнт левереджу (співвідношення зобов'язань до власного капіталу) зменшився з 0,52 до 0,17, що свідчить про зменшення ролі власного капіталу

у фінансуванні діяльності.

Загалом фінансовий стан підприємства у 2024 році порівняно з 2023 роком значно погіршився. Зниження ліквідності та фінансової стійкості свідчить про збільшення фінансових ризиків, пов'язаних із погіршенням здатності підприємства виконувати свої зобов'язання. Для стабілізації ситуації необхідно впроваджувати заходи щодо покращення управління оборотними активами, скорочення витрат та зменшення залежності від зовнішнього фінансування.

2.2. Аналіз динаміки та структури оборотних активів

Аналіз оборотних активів підприємства наведено у табл. 2.6.-2.8.

Таблиця 2.6.

Аналіз динаміки оборотних активів ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" за 2022 рік

Показник	Сума, тис. грн		Відхилення, тис. грн	Темп росту, %
	01.01.2022	01.01.2023		
Виробничі запаси	7998966	6416427	-1 582 539	80
Поточні біологічні активи	0	0	+0	x
Незавершене виробництво	4277458	6893670	+2 616 212	161
Готова продукція	2218815	711622	-1 507 193	32
Товари	0	0	+0	x
Векселі одержані	0	0	+0	x
Дебіторська заборгованість за продукцію	25804212	7486969	-18 317 243	29
ДЗ за розрахунками	277089	157981	-119 108	57
Інша поточна ДЗ	3550612	6757010	+3 206 398	190
Грошові кошти та поточні фінансові інвестиції	1374859	954053	-420 806	69
Витрати майбутніх періодів	4061	0	-4 061	0
Інші оборотні активи	107457	325687	+218 230	303
Всього оборотних активів	45 613 529	29 703 419	-15 910 110	65

Джерело: розрахунки автора на основі фінансової звітності [29-32]

Як свідчать дані таблиць 2.6 та 2.7, оборотні активи підприємства у 2022 році скоротилися на 15 910 110 тис. грн, а у 2023 році – ще на 8 001 978 тис. грн. У 2022 році спостерігалось істотне зниження дебіторської заборгованості за реалізовану продукцію, заборгованості за розрахунками, обсягу виробничих запасів, залишків готової продукції та грошових коштів підприємства. Зростання оборотних активів у 2022 році переважно було зумовлене збільшенням обсягів іншої поточної дебіторської заборгованості, темпи приросту якої становили 190%. Також у 2022 році зафіксовано збільшення залишків незавершеного виробництва на 61%. Зазначені зміни є наслідком вимушеного зменшення виробничої активності підприємства, затримок у реалізації продукції внаслідок закриття морських логістичних коридорів та уповільнення розрахунків із боку покупців продукції.

Таблиця 2.7.

Аналіз динаміки оборотних активів ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" за 2023 рік

Показник	Сума, тис. грн		Відхилення, тис. грн	Темп росту, %
	01.01.2023	01.01.2024		
Виробничі запаси	6416427	5788371	-628056	90
Поточні біологічні активи	0	0	0	x
Незавершене виробництво	6893670	3700672	-3192998	54
Готова продукція	711622	1353149	641527	190
Товари	0	0	0	x
Векселі одержані	0	0	0	x
Дебіторська заборгованість за продукцію	7486969	6071880	-1415089	81
ДЗ за розрахунками	157981	383028	225047	242
Інша поточна ДЗ	6757010	3384156	-3372854	50
Грошові кошти та поточні фінансові інвестиції	954 053	523 938	-430115	55
Витрати майбутніх періодів	0	0	0	x
Інші оборотні активи	325 687	496 247	170560	152
Всього оборотних активів	29 703 419	21 701 441	-8001978	73

Джерело: розрахунки автора на основі фінансової звітності [29-32]

Відповідно до даних таблиць 2.6 та 2.7, за підсумками 2023 року стан

оборотних активів підприємства залишився відносно стабільним, проте спостерігалися окремі позитивні зрушення. Зокрема, відбулося скорочення залишків незавершеного виробництва на 3 192 998 тис. грн, що свідчить про підвищення ефективності управління виробничими процесами.

Запаси ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» демонстрували тенденцію до зменшення упродовж 2022–2023 років (табл. 2.6). Зокрема, у 2022 році виробничі запаси скоротилися на 1 582 539 тис. грн, головним чином за рахунок зменшення обсягів матеріалів та запасних частин. Залишки готової продукції у 2022 році зменшилися і станом на 31.12.2022 року склали 711 622 тис. грн.

У 2023 році спостерігалось подальше скорочення виробничих запасів на 628 056 тис. грн, що також було зумовлено зменшенням запасів матеріалів та запасних частин. Водночас обсяг залишків готової продукції зріс і станом на 31.12.2023 року становив 1 353 149 тис. грн. Така динаміка може свідчити як про спроби розширення виробничої діяльності підприємства у 2023 році, так і про наявність певних труднощів із реалізацією продукції, що виробляється (табл. 2.7).

Водночас слід зазначити негативні тенденції щодо ліквідності підприємства, зокрема скорочення обсягу високоліквідних активів – грошових коштів та короткострокових фінансових вкладень: із 1 374 859 тис. грн на початок 2022 року до 523 938 тис. грн на початок 2024 року. Скорочення грошових ресурсів зумовлено уповільненням розрахунків з боку покупців за відвантажену продукцію упродовж 2022–2023 років.

Таким чином, аналіз динаміки оборотних активів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» у 2022–2023 роках свідчить про загальне зниження активності підприємства на фоні спроб стабілізації виробничої діяльності в умовах складної зовнішньоекономічної ситуації.

Аналіз динаміки оборотних активів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за 2024 рік вказує на зростання їх загального обсягу. Станом на 1 січня 2024 року сума оборотних активів становила 21 701 441 тис. грн, а на 1 січня 2025

року — 24 463 016 тис. грн. Абсолютне зростання склало 2 761 575 тис. грн, що відповідає темпу приросту 113%. Таке зростання забезпечили кілька основних компонентів оборотних активів.

Таблиця 2.8.

**Аналіз динаміки оборотних активів ПАТ "АрселорМіттал
Кривий Ріг" за 2024 рік**

Показник	Сума, тис. грн		Відхилення, тис. грн	Темп росту, %
	01.01.2024	01.01.2025		
Виробничі запаси	5788371	7365740	1577369	127
Поточні біологічні активи	0	5671178	5671178	x
Незавершене виробництво	3700672	1650533	-2050139	45
Готова продукція	1353149	0	-1353149	0
Товари	0	0	0	x
Векселі одержані	0	0	0	x
Дебіторська заборгованість за продукцію	6071880	5024433	-1047447	83
ДЗ за розрахунками	383028	3477584	3094556	908
Інша поточна ДЗ	3384156	231867	-3152289	7
Грошові кошти та поточні фінансові інвестиції	523938	488 391	-35547	93
Витрати майбутніх періодів	0	0	0	x
Інші оборотні активи	496247	553 290	57043	111
Всього оборотних активів	21 701 441	24 463 016	2761575	113

Джерело: розрахунки автора на основі фінансової звітності [29-32]

Виробничі запаси продемонстрували значне зростання — з 5 788 371 тис. грн до 7 365 740 тис. грн, що становить приріст у 1 577 369 тис. грн, або 27%. Цей компонент став однією з ключових складових зростання оборотних активів. Така динаміка може бути пов'язана із збільшенням обсягів закупівель сировини або підготовкою підприємства до зростання обсягів виробництва. Незавершене виробництво також зазнало суттєвого зростання, збільшившись на 1 970 506 тис. грн (53%) — з 3 700 672 тис. грн до 5 671 178 тис. грн. Це може свідчити про розширення виробничих процесів або про збільшення

тривалості виробничого циклу внаслідок зміни виробничої стратегії.

Готова продукція показала помірне зростання з 1 353 149 тис. грн до 1 650 533 тис. грн, що становить приріст у 297 384 тис. грн (22%). Це свідчить про певне накопичення запасів готової продукції, що може бути обумовлено підготовкою до реалізації на ринку або тимчасовим уповільненням збуту.

Дебіторська заборгованість за продукцію зменшилася з 6 071 880 тис. грн до 5 024 433 тис. грн, що становить скорочення на 1 047 447 тис. грн (17%). Це свідчить про покращення політики управління дебіторською заборгованістю або про зменшення обсягів продажів із відстрочкою платежів.

Дебіторська заборгованість за розрахунками суттєво зросла — з 383 028 тис. грн до 3 477 584 тис. грн, що становить приріст у 3 094 556 тис. грн (908%). Це може вказувати на значне збільшення взаєморозрахунків із контрагентами або зміни у структурі розрахункових операцій. Інша поточна дебіторська заборгованість значно скоротилася — з 3 384 156 тис. грн до 231 867 тис. грн, що відповідає зменшенню на 3 152 289 тис. грн (93%). Це свідчить про ефективне управління цією категорією активів і, можливо, про їх часткове списання або переоцінку. Грошові кошти та поточні фінансові інвестиції зменшилися на 35 547 тис. грн (7%) і становили 488 391 тис. грн на початок 2025 року. Це свідчить про обмежену ліквідність підприємства у цій категорії активів. Інші оборотні активи зросли з 496 247 тис. грн до 553 290 тис. грн, що становить приріст на 57 043 тис. грн (11%). Це демонструє незначне розширення цієї категорії активів.

Таким чином, загальне зростання оборотних активів у 2024 році забезпечили, перш за все, виробничі запаси, незавершене виробництво та дебіторська заборгованість за розрахунками. Одночасно скорочення дебіторської заборгованості за продукцію та інших поточних активів вказує на покращення ефективності управління ресурсами. Ці зміни свідчать про прагнення підприємства оптимізувати свою структуру активів у відповідь на виклики ринкового середовища.

Таблиця 2.9.

Аналіз структури оборотних активів ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" за 2022-2024 рр.

Показник	Значення, тис. грн				Питома вага, %				Відхилення		
	01.01.2022	01.01.2023	01.01.2024	01.01.2025	01.01.2022	01.01.2023	01.01.2024	01.01.2025	2022	2023	2024
ОБОРОТНІ АКТИВИ	45613529	29703419	21701441	24463016	100	100	100	100	X	X	x
Виробничі запаси	7998966	6416427	5788371	7 365 740	18	22	27	30	4	5	3
Поточні біологічні активи	0	0	0	5 671 178	0	0	0	23	0	0	23
Незавершене виробництво	4277458	6893670	3700672	1 650 533	9	23	17	7	14	-6	-10
Готова продукція	2218815	711622	1353149	0	5	2	6	0	-2	4	-6
Товари	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Векселі одержані	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію	25804212	7486969	6071880	5 024 433	57	25	28	21	-31	3	-7
ДЗ за розрахунками	277089	157981	383028	3 477 584	1	1	2	14	0	1	12
Інша поточна ДЗ	3550612	6757010	3384156	231 867	8	23	16	1	15	-7	-15
Грошові кошти та поточні фінансові інвестиції	1374859	954053	523938	488 391	3	3	2	2	0	-1	0
Витрати майбутніх періодів	4061	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Інші оборотні активи	107457	325687	496247	553 290	0	1	2	2	1	1	0

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності [29-32]

Таблиця 2.10.

Аналіз динаміки поточних зобов'язань - джерел фінансування оборотних активів ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" за 2022-2024 роки

Показник										
	01.01.2022	01.01.2023	01.01.2024	01.01.2025	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Короткострокові кредити банків	0	0	0	0	0	0	0	x	x	
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	2603932	2536382	6412711	6022353	-67550	3876329	-390358	97	253	94
Векселі видані	0	0	0	0	0	0	0	x	x	x
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	13934490	9152068	9339115	11153994	-4782422	187047	1814879	66	102	119
Поточні зобов'язання за розрахунками	2549485	1940371	2471475	11651175	-609114	531104	9179700	76	127	471
Поточні забезпечення	12356	8115	0	2400	-4241	-8115	2400	66	0	x
Інші поточні зобов'язання	2789472	4786532	6393061	8101520	1997060	1606529	1708459	172	134	127
Доходи майбутніх періодів	0	0	0	0	0	0	0	x	x	x
Всього поточних зобов'язань	21889735	18423468	24616362	36931442	-3466267	6192894	12315080	84	134	150

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності [29-32]

Далі проаналізуємо структуру оборотних активів та їх джерел за даними балансу ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» (див. дод. Б) у таблиці 2.9. та 2.10.

Аналіз структури оборотних активів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за період 2022-2024 років свідчить про значні зміни у складі та питомій вазі окремих компонентів. Загальний обсяг оборотних активів зменшився з 45 613 529 тис. грн на початок 2022 року до 21 701 441 тис. грн на початок 2024 року, після чого зріс до 24 463 016 тис. грн на початок 2025 року. Ці коливання відображають зміни у фінансовій політиці підприємства та умовах його діяльності.

Дебіторська заборгованість за продукцію залишалася основним компонентом оборотних активів протягом аналізованого періоду, хоча її частка значно знизилася. У 2022 році вона становила 57%, проте до 2023 року скоротилася до 25%. У 2024 році її питома вага зросла до 28%, але у 2025 році зменшилася до 21%. Це свідчить про поступове зниження залежності підприємства від дебіторської заборгованості, що може бути пов'язане з ефективнішим управлінням боргами або зі зменшенням обсягів реалізації продукції в кредит.

Виробничі запаси демонструють стабільне зростання у структурі оборотних активів. У 2022 році їх частка становила 18%, у 2023 році — 22%, у 2024 році — 27%, а у 2025 році досягла 30%. Така динаміка вказує на збільшення обсягів запасів, що може бути пов'язано з підготовкою до зростання виробництва або з намаганням підприємства захиститися від нестабільності постачань.

Незавершене виробництво зазнало коливань у своїй частці. У 2022 році його питома вага складала 9%, але до 2023 року вона зросла до 23%. У 2024 році цей показник знизився до 17%, проте до 2025 року повернувся до 23%. Такі зміни можуть свідчити про нерівномірний розвиток виробничих процесів або зміну обсягів замовлень і циклів виробництва.

Готова продукція мала відносно стабільну частку, яка зростала після тимчасового скорочення. У 2022 році її питома вага складала 5%, до 2023 року

знизилася до 2%, проте до 2024 року вона зросла до 6%, а у 2025 році — до 7%. Це може свідчити про покращення обсягів реалізації та накопичення готової продукції в рамках планів продажів.

Інша поточна дебіторська заборгованість у 2022 році складала 8%, але до 2023 року її частка зросла до 23%. У 2024 році цей показник знизився до 16%, а у 2025 році скоротився до 1%. Це свідчить про ефективну політику погашення дебіторських боргів у 2024-2025 роках.

Дебіторська заборгованість за розрахунками демонструє помітне зростання, особливо у 2025 році. У 2022-2023 роках її частка залишалася на рівні 1%, у 2024 році зросла до 2%, а до 2025 року піднялася до 14%. Це вказує на збільшення взаєморозрахунків між підприємством та його контрагентами.

Грошові кошти та поточні фінансові інвестиції залишалися стабільно низькою часткою, на рівні 2-3% протягом усього періоду. Це свідчить про обмеженість вільних коштів або спрямування їх на інші потреби.

Таким чином, структура оборотних активів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» демонструє важливі тенденції: зростання ролі виробничих запасів, стабілізацію дебіторської заборгованості, а також збільшення значення дебіторської заборгованості за розрахунками. Ці зміни свідчать про поступову адаптацію підприємства до змін ринкового середовища та внутрішніх потреб.

Динаміка короткострокової заборгованості ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за період 2022-2024 років демонструє значне зростання обсягу поточних зобов'язань, що відображає суттєві зміни у структурі фінансування оборотних активів підприємства. Загальний обсяг короткострокової заборгованості на початок 2022 року становив 21 889 735 тис. грн, проте у 2023 році він знизився до 18 423 468 тис. грн, що свідчить про зменшення на 3 466 267 тис. грн. Однак у 2024 році обсяг короткострокових зобов'язань зріс до 24 616 362 тис. грн (+6 192 894 тис. грн), а у 2025 році досягнув 36 931 442 тис. грн (+12 315 080 тис. грн порівняно з 2024 роком). Ця динаміка вказує на поступове зростання залежності підприємства від короткострокових джерел

фінансування, особливо у 2024-2025 роках.

Одним із ключових компонентів поточних зобов'язань є поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями. У 2022 році цей показник становив 2 603 932 тис. грн, а до 2023 року знизився до 2 536 382 тис. грн. У 2024 році відбулося суттєве зростання до 6 412 711 тис. грн (+3 876 329 тис. грн порівняно з попереднім роком). Проте до 2025 року спостерігалось невелике зниження до 6 022 353 тис. грн, що може свідчити про часткове погашення цих зобов'язань.

Кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги є основним компонентом короткострокової заборгованості. У 2022 році вона становила 13 934 490 тис. грн, але до 2023 року знизилася на 4 782 422 тис. грн до 9 152 068 тис. грн. У 2024 році цей показник зріс до 9 339 115 тис. грн (+187 047 тис. грн порівняно з 2023 роком), а до 2025 року досягнув 11 153 994 тис. грн (+1 814 879 тис. грн порівняно з 2024 роком). Зростання кредиторської заборгованості у 2024-2025 роках може бути пов'язане із затримкою розрахунків із постачальниками, що, у свою чергу, може вплинути на фінансову стабільність підприємства.

Поточні зобов'язання за розрахунками також демонструють значну динаміку. У 2022 році вони становили 2 549 485 тис. грн, але знизилися до 1 940 371 тис. грн у 2023 році. У 2024 році обсяг цих зобов'язань збільшився до 2 471 475 тис. грн, а до 2025 року – суттєво зріс до 11 651 175 тис. грн. Збільшення на 9 179 700 тис. грн за рік свідчить про накопичення короткострокових боргів, пов'язаних із розрахунками.

Інші поточні зобов'язання також показали тенденцію до зростання. У 2022 році їх величина складала 2 789 472 тис. грн, у 2023 році – 4 786 532 тис. грн (+1 997 060 тис. грн), у 2024 році – 6 393 061 тис. грн, а у 2025 році досягнула 8 101 520 тис. грн. Це може свідчити про збільшення обсягів фінансових зобов'язань, які не класифікуються за іншими статтями.

Поточні забезпечення демонструють нестабільну динаміку. У 2022 році їх величина становила 12 356 тис. грн, у 2023 році – 8 115 тис. грн, а у 2024

році вони були повністю ліквідовані. У 2025 році з'явився невеликий залишок у 2 400 тис. грн, що свідчить про їх мінімальне значення для фінансування операційної діяльності.

Таблиця 2.11.

**Розрахунок чистих оборотних активів ПАТ АрселорМіттал
Кривий Ріг**

Показник	Сума, тис. грн.			
	01.01.2022	01.01.2023	01.01.2024	01.01.2025
Оборотні активи	45613529	29703419	21701441	24463016
Короткострокові зобов'язання	21889735	18423468	24616362	36931442
Чисті оборотні активи	23723794	11279951	-2914921	12468426

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності [29-32]

Рис. 2.2. Розмір чистих оборотних активів

Джерело: розрахунки автора

Таким чином, аналіз динаміки короткострокової заборгованості ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» свідчить про суттєве зростання поточних зобов'язань у 2024-2025 роках. Основними факторами є збільшення поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями, кредиторської заборгованості за товари та послуги, а також інших поточних зобов'язань. Це

може вказувати на зростання фінансового навантаження підприємства, що вимагає вдосконалення механізмів управління короткостроковими боргами.

Розрахуємо чисті оборотні активи ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріш» як різницю між поточними активами і поточними пасивами за даними балансів (табл. 2.11). На рис. 2.2. проаналізовано розмір чистих оборотних активів за три роки та зроблено прогноз їх наявності. За допомогою лінії тренду встановлено, що розмір чистого оборотного капіталу з часом буде скорочуватись.

2.3. Оцінка ефективності використання оборотних активів за окремими елементами

Аналіз оборотності оборотних активів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за 2021-2024 роки дозволяє оцінити ефективність використання оборотних активів у діяльності підприємства. Протягом цього періоду спостерігаються значні зміни у ключових показниках, що відображають як зовнішні впливи, так і внутрішню адаптацію підприємства до економічних умов.

Чиста виручка від реалізації продукції зменшилася з 109 303 155 тис. грн у 2021 році до 43 818 410 тис. грн у 2022 році, що свідчить про скорочення на 59,9%. У 2023 році виручка дещо стабілізувалася і досягла 41 848 635 тис. грн, а в 2024 році зросла до 64 591 407 тис. грн, демонструючи приріст на 54,3% порівняно з попереднім роком. Такі зміни можуть бути пов'язані з коливаннями попиту на продукцію підприємства, а також зі зростанням активності у 2024 році.

Середньорічна сума оборотних активів демонструє тенденцію до зниження: з 37 829 664 тис. грн у 2021 році до 23 082 229 тис. грн у 2024 році. Темпи скорочення були найвищими у 2023 році (68,3%), проте у 2024 році спостерігалось уповільнення скорочення до 89,8% порівняно з попереднім

роком. Це свідчить про оптимізацію структури активів та спроби підприємства зберігати ефективність у використанні ресурсів.

Таблиця 2.12.

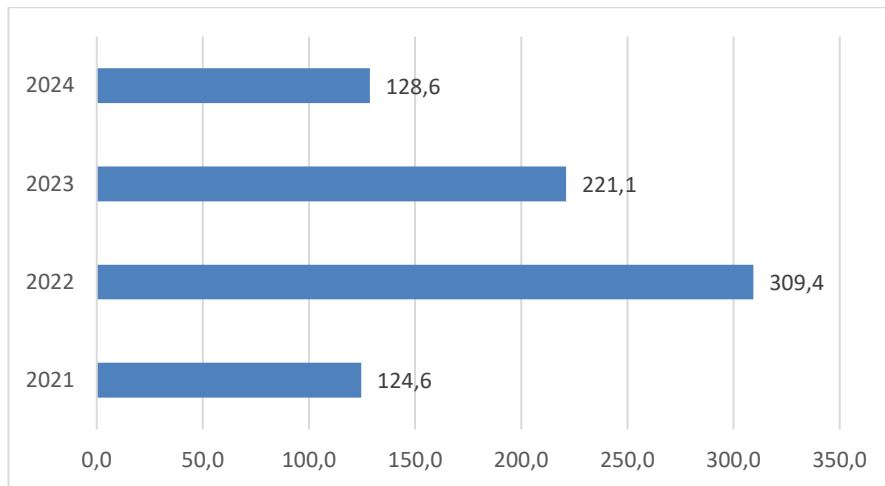
Аналіз оборотності оборотних активів ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" за 2021-2024 роки

Показник	Значення				Темп росту, %		
	2021	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Чиста виручка від реалізації продукції, робіт, послуг, тис. грн	109303155	43818410	41848635	64591407	40,1	95,5	154,3
Середньорічна сума оборотних активів, тис. грн	37829664	37658474	25702430	23082229	99,5	68,3	89,8
Показник	Значення				Відхилення		
	2021	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Коефіцієнт оборотності оборотних активів, разів	2,89	1,16	1,63	2,80	1,7	0,5	1,2
Період оборотності оборотних активів, днів	124,6	309,4	221,1	128,6	184,8	88,3	92,5

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності [29-32]

Коефіцієнт оборотності оборотних активів, який відображає кількість оборотів активів за рік, знизився з 2,89 у 2021 році до 1,16 у 2022 році, що вказує на значне уповільнення обігу. У 2023 році коефіцієнт зріс до 1,63, а у 2024 році досяг 2,80, що майже відповідає рівню 2021 року. Таке відновлення свідчить про підвищення ефективності використання оборотних активів у 2024 році.

Період оборотності оборотних активів (у днях) зріс з 124,6 днів у 2021 році до 309,4 днів у 2022 році, що свідчить про уповільнення оборотності активів. У 2023 році цей показник зменшився до 221,1 дня, а в 2024 році досяг 128,6 дня, що вказує на покращення оборотності активів та скорочення часу їхнього обігу до близького до базового рівня 2021 року.

Рис. 2.3. Період оборотності оборотних активів

Джерело: розрахунки автора

Таким чином, аналіз оборотності оборотних активів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за 2021-2024 роки показує, що найбільші труднощі підприємство зазнало у 2022 році, коли оборотність активів значно уповільнилася, а виручка суттєво зменшилася. Проте у 2023-2024 роках спостерігалось поступове відновлення ефективності, зокрема, за рахунок зростання коефіцієнта оборотності та скорочення періоду оборотності активів. Це свідчить про покращення фінансового стану підприємства та адаптацію його операційної діяльності до змін у ринкових умовах.

Аналіз рентабельності оборотних активів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за 2021–2024 роки відображає суттєві коливання, що свідчить про вплив внутрішніх і зовнішніх факторів на фінансові результати підприємства.

У 2021 році підприємство демонструвало високу рентабельність оборотних активів, яка складала 66,7%. Це свідчить про ефективне використання оборотних активів для забезпечення прибуткової діяльності. Однак у 2022 році ситуація різко погіршилася: чистий прибуток змінився на значний збиток у розмірі -49 009 104 тис. грн, а рентабельність впала до -130,1%. Таке суттєве зниження могло бути спричинене різким зменшенням виручки та накопиченням збитків через економічні або ринкові труднощі.

У 2023 році спостерігалось певне покращення: чистий збиток

скоротився до -11 811 030 тис. грн, а коефіцієнт рентабельності зріс до -46,0%, що на 84,2 відсоткових пункти краще порівняно з 2022 роком. Це свідчить про часткову стабілізацію діяльності підприємства, хоча воно все ще залишалося збитковим.

Таблиця 2.13.

Аналіз рентабельності оборотних активів ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" за 2021-2024 роки

Показник	Значення				Темп росту, %		
	2021	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Чистий прибуток, тис. грн.	25216068	-49009104	-11811030	-8848963	194,4	24,1	74,9
Середньорічна сума оборотних активів, тис. грн.	37829664	37658474	25702430	23082229	99,5	68,3	89,8
Коефіцієнт рентабельності оборотних активів, %	66,7	-130,1	-46,0	-38,3			
Зміна рентабельності, %		-196,8	+84,2	+7,6			

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності [29-32]

У 2024 році продовжилося поступове скорочення збитків, які зменшилися до -8 848 963 тис. грн, а коефіцієнт рентабельності оборотних активів досягнув -38,3%. Зростання рентабельності на 7,6 відсоткових пункти вказує на покращення ефективності використання активів, що може бути результатом оптимізації операційних процесів або скорочення витрат.

Загалом, аналіз рентабельності оборотних активів свідчить про те, що підприємство зазнало значних фінансових труднощів у 2022 році, але у 2023–2024 роках спостерігалися позитивні тенденції до скорочення збитків і поступового відновлення ефективності. Попри це, підприємству необхідно продовжувати працювати над зниженням витрат і підвищенням ефективності використання активів, щоб досягти позитивної рентабельності у майбутніх періодах.

Таблиця 2.14.

**Аналіз оборотності незавершеного виробництва ПАТ "АрселорМіттал
Кривий Ріг" за 2021-2024 роки**

Показник	Значення				Темп росту, %		
	2021	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Чиста виручка від реалізації продукції, робіт, послуг, тис. грн	109303155	43818410	41848635	64591407	40,1	95,5	154,3
Середньорічна сума НЗВ, тис. грн	3555313	5585564	5297171	4685925	157,1	94,8	88,5
Коефіцієнт оборотності НЗВ, разів	30,7	7,8	7,9	13,8	25,5	100,7	174,5
Період оборотності НЗВ, днів	11,7	45,9	45,6	26,1	391,9	99,3	57,3
Зміна коефіцієнта оборотності		-22,9	0,1	5,9			
Зміна періоду оборотності, днів		34,2	-0,3	-19,5			

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності [29-32]

Аналіз показників оборотності незавершеного виробництва ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за 2021–2024 роки свідчить про суттєві зміни у динаміці виробничої діяльності підприємства. Протягом 2022 року чиста виручка від реалізації продукції зменшилася на 59,9 %, що супроводжувалося значним зростанням середньорічної суми незавершеного виробництва (НЗВ) на 57,1 %. У результаті коефіцієнт оборотності НЗВ знизився з 30,7 разів у 2021 році до 7,8 разів у 2022 році, а період оборотності збільшився з 11,7 до 45,9 днів, що свідчить про погіршення ефективності використання ресурсів у виробничому процесі.

У 2023 році спостерігалось незначне покращення: коефіцієнт оборотності НЗВ зріс на 0,1 пункту (до 7,9 разів), а період оборотності скоротився на 0,3 дні. Проте ці зміни були мінімальними, що свідчить про збереження складної ситуації в управлінні незавершеним виробництвом.

У 2024 році ситуація суттєво покращилася. Чиста виручка зросла на 54,3 % порівняно з попереднім роком, при цьому середньорічна сума НЗВ

зменшилася на 11,5 %. Коефіцієнт оборотності НЗВ зріс до 13,8 разів (зростання на 5,9 пункту порівняно з 2023 роком), а період оборотності скоротився до 26,1 дня, що є позитивною динамікою. Це свідчить про активізацію виробничої діяльності, покращення контролю над незавершеним виробництвом і підвищення ефективності обігу виробничих ресурсів.

Таким чином, у 2024 році підприємство продемонструвало тенденцію до стабілізації виробничих процесів після кризового періоду 2022–2023 років, що є позитивним сигналом для подальшого розвитку.

Таблиця 2.15.

Аналіз оборотності виробничих запасів ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" за 2021-2024 роки

Показник	Значення				Темп росту, %		
	2021	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн	74561304	55829721	50635909	50635909	74,9	90,7	100,0
Середньорічна сума виробничих запасів, тис. грн	5712486	7207697	6102399	6577056	126,2	84,7	107,8
Коефіцієнт оборотності виробнич. запасів, разів	13,05	7,75	8,30	7,70	59,3	107,1	92,8
Період оборотності виробничих запасів, днів	27,6	46,5	43,4	46,8	168,5	93,3	107,8
Зміна коефіцієнта оборотності		-5,3	0,6	-0,6			
Зміна періоду оборотності, днів		+18,9	-3,1				

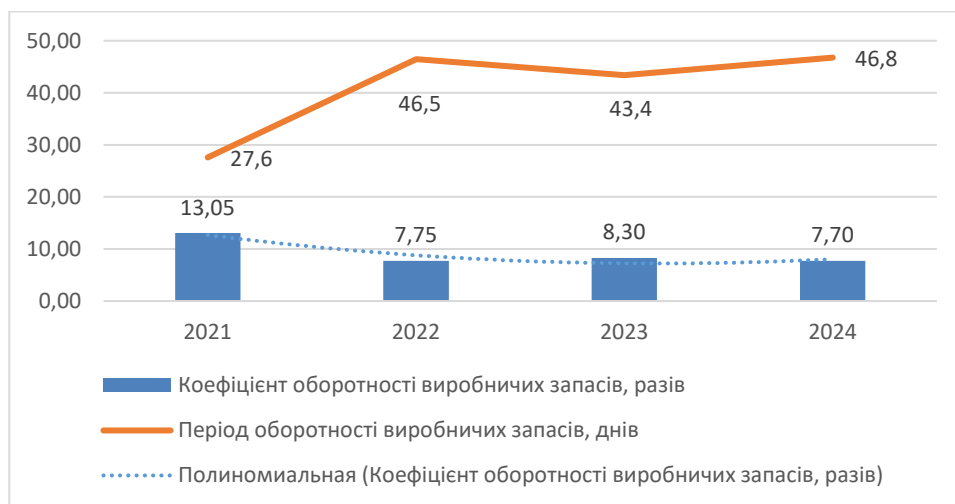
Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності [29-32]

Аналіз показників оборотності виробничих запасів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за період 2021–2024 років свідчить про погіршення ефективності управління цим видом активів у 2022 році. Зокрема, у 2022 році спостерігалось зниження коефіцієнта оборотності виробничих запасів із 13,05 разів до 7,75 разів, що супроводжувалося збільшенням періоду оборотності з 27,6 до 46,5 днів. Така динаміка є наслідком одночасного зменшення собівартості реалізованої продукції на 25,1% та зростання

середньорічної суми виробничих запасів на 26,2 %.

У 2023 році ситуація дещо покращилася: коефіцієнт оборотності виробничих запасів зріс до 8,30 разів, а період оборотності скоротився до 43,4 днів, що вказує на часткове відновлення ефективності використання виробничих запасів.

У 2024 році спостерігалось певне погіршення ситуації: коефіцієнт оборотності виробничих запасів знизився до 7,70 разів, а період оборотності збільшився до 46,8 днів. Зміна цих показників пояснюється зростанням середньорічної суми виробничих запасів на 7,8 % при стабільній собівартості реалізованої продукції.

Рис. 2.4. Оборотність виробничих запасів ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" за 2021-2024 роки

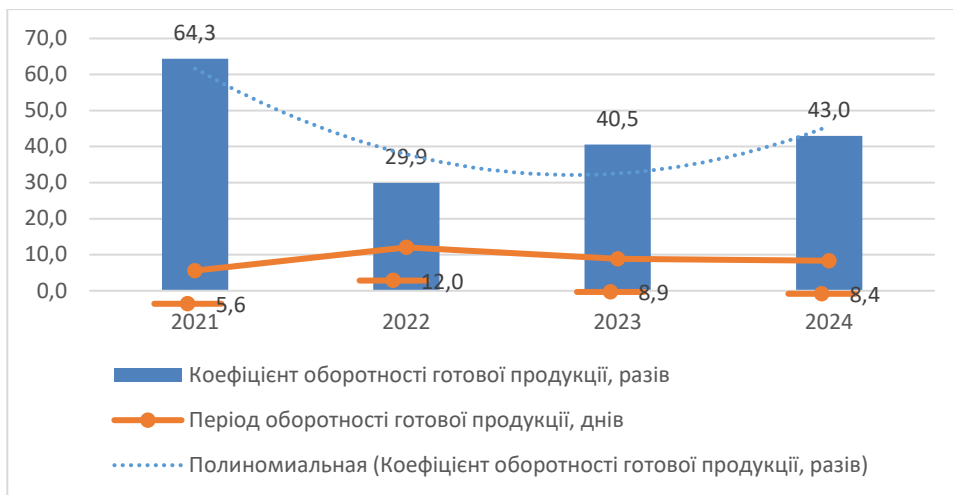
Джерело: розрахунки автора

Отже, за аналізований період підприємство зіткнулося з проблемою уповільнення оборотності виробничих запасів, що негативно впливає на ефективність використання оборотних коштів. У 2023 році були певні позитивні зрушення, проте у 2024 році динаміка знову стала негативною, що свідчить про необхідність удосконалення системи управління виробничими запасами для забезпечення стабільності виробничого процесу та підвищення фінансової стійкості підприємства.

Аналіз показників оборотності готової продукції ПАТ «АрселорМіттал

Кривий Ріг» за період 2021–2024 років свідчить про істотні зміни в ефективності використання цього виду оборотних активів.

У 2022 році відбулося різке погіршення оборотності готової продукції: коефіцієнт оборотності знизився з 64,3 разів до 29,9 разів, тоді як період оборотності зріс з 5,6 до 12,0 днів. Таке погіршення пояснюється суттєвим падінням обсягу чистої виручки (на 59,9 %) при одночасному відносно меншому скороченні середньорічної вартості готової продукції (на 13,8 %).

Рис. 2.5. Оборотність готової продукції ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" за 2021-2024 роки

Джерело: розрахунки автора

У 2023 році ситуація дещо стабілізувалася: коефіцієнт оборотності готової продукції зріс до 40,5 разів, а період оборотності скоротився до 8,9 днів. Це свідчить про часткове відновлення процесу реалізації готової продукції та покращення ефективності управління запасами.

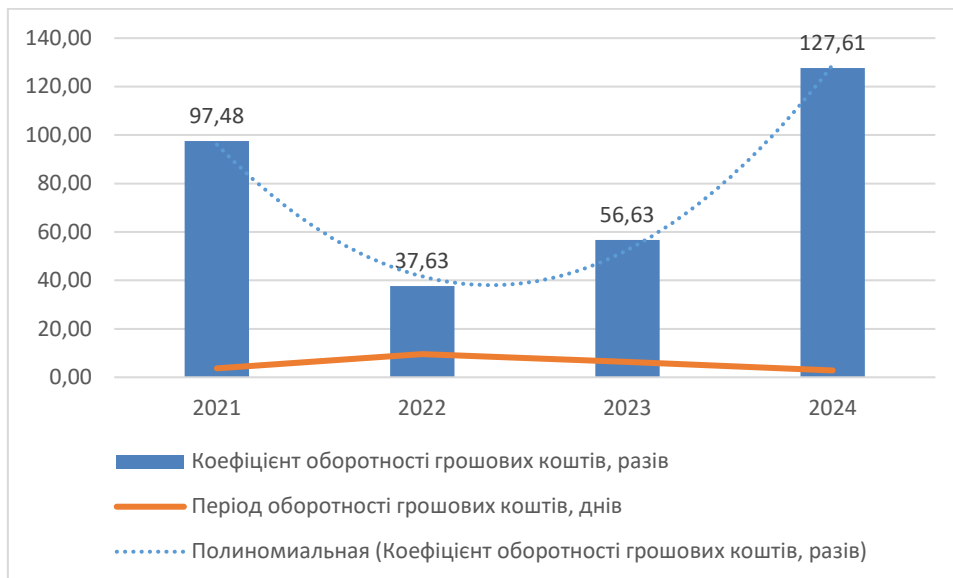
У 2024 році спостерігалось подальше покращення: коефіцієнт оборотності готової продукції збільшився до 43,0 разів, а період оборотності скоротився до 8,4 днів. Зростання чистої виручки на 54,3 % та збільшення середньорічної вартості готової продукції на 45,5 % супроводжувалися загальним підвищенням ефективності використання запасів готової продукції.

Таким чином, за аналізований період підприємство пододало негативні тенденції 2022 року та у 2023–2024 роках демонструвало поступову

стабілізацію оборотності готової продукції, що є позитивним чинником для загального фінансового стану та виробничої діяльності.

На підставі проведеного аналізу оборотності грошових коштів ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" за 2021–2024 роки, рис. 2.6. встановлено наступне.

Упродовж аналізованого періоду спостерігалось суттєве коливання показників чистої виручки від реалізації продукції, робіт та послуг. Зокрема, у 2022 році виручка зменшилася на 59,9% порівняно з 2021 роком, що свідчить про значне погіршення фінансової діяльності підприємства внаслідок кризових чинників. Проте вже у 2023 та 2024 роках фіксується відновлення темпів зростання виручки на рівні 95,5% та 154,3% відповідно.

Рис. 2.6. Оборотність грошових коштів ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" за 2021-2024 роки

Джерело: розрахунки автора

Середньорічна сума грошових коштів підприємства демонструвала тенденцію до зниження, починаючи з 2023 року, що вказує на скорочення ліквідних ресурсів. Незважаючи на незначне зростання у 2022 році на 3,9%, подальше падіння у 2023 і 2024 роках на 36,5% та 31,5% відповідно потребує особливої уваги менеджменту підприємства.

Коефіцієнт оборотності грошових коштів зазнав істотних змін протягом періоду. У 2022 році спостерігалось значне уповільнення оборотності грошових коштів (зменшення коефіцієнта на 61,4% порівняно з 2021 роком). Проте у 2023 та 2024 роках даний показник продемонстрував значне зростання — на 150,5% та 225,3% відповідно, що свідчить про підвищення ефективності використання грошових коштів.

Період оборотності грошових коштів збільшився у 2022 році до 9,6 дня, що свідчить про зниження швидкості їх обігу. У 2023 та 2024 роках спостерігається позитивна динаміка скорочення періоду оборотності до 6,4 та 2,8 днів відповідно, що є ознакою поліпшення фінансової стійкості підприємства.

Отже, результати аналізу свідчать про наявність кризових явищ у фінансовій діяльності ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" у 2022 році з подальшим поступовим відновленням та нарощуванням обсягів реалізації і підвищенням ефективності управління грошовими коштами у 2023–2024 роках.

У результаті аналізу умов кредитування ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" за 2021–2024 роки встановлено наступне. Розрахунки в додатку В

Таблиця 2.16.

Аналіз умов кредитування ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" за 2021-2024 роки

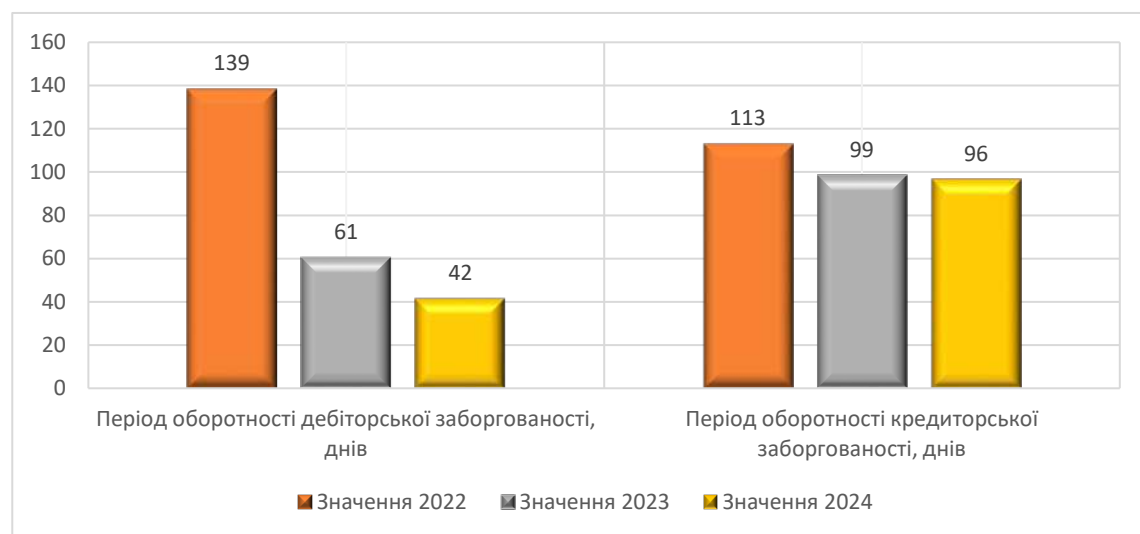
Показник	Значення				Відхилення		
	2021	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості, разів	6,85	3,18	3,65	3,73	-3,68	+0,48	+0,08
Період оборотності кредиторської заборгованості, днів	53	113	99	96	+61	-15	-2

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності [29-32]

Протягом досліджуваного періоду відбулося суттєве скорочення чистої

виручки у 2022 році на 65 484 745 тис. грн, що супроводжувалося відповідним зменшенням середньорічної суми дебіторської заборгованості на 5 875 696 тис. грн. У 2023 році спостерігалось незначне падіння виручки на 1 969 775 тис. грн, проте у 2024 році виручка зросла на 22 742 772 тис. грн, що свідчить про відновлення ділової активності підприємства.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості демонстрував негативну динаміку у 2022 році (зниження на 2,21 рази), але вже у 2023 та 2024 роках відбулося його суттєве зростання на 3,34 та 2,70 рази відповідно, що свідчить про прискорення погашення дебіторської заборгованості.

Рис. 2.7. Умови кредитування ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" за 2021-2024 роки

Джерело: розрахунки автора

Період оборотності дебіторської заборгованості в 2022 році збільшився до 139 днів (+64 дні), що є негативною тенденцією, проте у наступні роки спостерігалось його значне скорочення, що позитивно вплинуло на фінансову стійкість компанії.

Середньорічна сума кредиторської заборгованості у 2022 і 2023 роках зменшилася, однак у 2024 році зросла на 5 856 365 тис. грн. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості показав зниження у 2022 році, але у 2023 та 2024 роках спостерігалось поступове його зростання, що вказує на часткове відновлення здатності підприємства розраховуватися за своїми

зобов'язаннями.

Різниця між періодами оборотності кредиторської та дебіторської заборгованості у 2023 та 2024 роках набрала позитивного значення, що свідчить про погіршення умов фінансування за рахунок постачальників.

Перевищення дебіторської заборгованості над кредиторською в абсолютному вимірі суттєво знизилося, а у 2023–2024 роках було зафіксовано від'ємне значення цього показника, що може вказувати на більш агресивну політику управління кредиторською заборгованістю.

Висновки до розділу 2

Загальна стратегія довгострокового розвитку підприємства ґрунтується на цінностях сталого розвитку, якості та лідерства. Стратегічні пріоритети ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» включають стабільне виробництво, зниження витрат і задоволення потреб внутрішнього ринку в металопродукції.

Після початку в лютому 2022 року повномасштабного російського військового вторгнення до України керівництво зосередило свою увагу на підтримці працівників підприємства та збереженні його виробничого потенціалу. Через логістичні труднощі та обмеження в енергопостачанні підприємство тимчасово призупиняло роботу окремих виробничих агрегатів протягом 2022 року – в результаті виробничі потужності Компанії впродовж 2022 року були завантажені в середньому на 20-25%.

Проведений аналіз фінансово-економічного стану ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за 2021–2024 роки засвідчив, що діяльність підприємства протягом цього періоду характеризувалася значними коливаннями. У 2021 році компанія демонструвала високі фінансові результати завдяки сприятливій кон'юнктурі світового ринку залізорудної продукції, однак у 2022 році внаслідок повномасштабного військового вторгнення в Україну, втрати частини ринків збуту, логістичних обмежень та пошкодження інфраструктури фінансові результати різко погіршилися. Компанія зазнала значних збитків,

що відобразилося у всіх основних показниках діяльності.

У 2023–2024 роках намітилася позитивна динаміка: підприємству вдалося скоротити як операційні, так і чисті збитки, зменшити собівартість виробництва та підвищити ефективність управління витратами. Зростання виручки у 2024 році на 54% порівняно з 2023 роком свідчить про поступове відновлення фінансової стабільності компанії. Паралельно з цим аналіз виробничої діяльності показав збільшення обсягів випуску основних видів продукції, зокрема чавуну, сталі, прокату та залізородного концентрату. Важливим чинником цього відновлення стало введення в експлуатацію нових виробничих потужностей у 2024 році.

Попри позитивну динаміку, підприємство залишається збитковим. Хоча показники рентабельності активів та оборотних активів поліпшилися, вони все ще мають негативне значення, що свідчить про збереження фінансових ризиків. Водночас аналіз показників ліквідності та фінансової стійкості свідчить про їхнє подальше погіршення: абсолютна ліквідність у 2024 році знизилася до 0,01, критична ліквідність — до 0,25, а поточна ліквідність — до 0,66. Коефіцієнт автономії зменшився до критичного рівня 0,14, що відображає суттєву залежність підприємства від зовнішнього фінансування.

Серед основних ризиків для діяльності ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» залишаються нестабільність енергопостачання, висока вартість логістики, кадрові проблеми, військові дії, а також залежність від кон'юнктури зовнішніх ринків. Незважаючи на ці складнощі, підприємство зберігає виробничий потенціал і має перспективи розвитку. Очікується, що у 2025–2026 роках відбудеться поступове відновлення внутрішнього попиту на металургійну продукцію, що сприятиме збільшенню обсягів виробництва і зміцненню фінансової стійкості підприємства. Стратегічними завданнями на цей період є нарощування виробничих потужностей, підвищення ефективності операційної діяльності та розширення участі у відбудові економіки України.

Проведений аналіз динаміки, структури та ефективності використання оборотних активів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» свідчить про складну

фінансову ситуацію на підприємстві упродовж 2022–2024 років. У 2022 році відбулося суттєве скорочення обсягу оборотних активів на 15 910 110 тис. грн, що було зумовлено різким зменшенням дебіторської заборгованості за продукцію, зниженням рівня виробничих запасів, залишків готової продукції та грошових коштів. Основними причинами таких змін стали вимушене скорочення виробничої активності, затримки у реалізації продукції через закриття морських логістичних коридорів та уповільнення розрахунків із покупцями.

У 2023 році обсяги оборотних активів також зменшились, хоча темпи скорочення були менш значними порівняно з попереднім роком. Відбулося зменшення незавершеного виробництва та дебіторської заборгованості за продукцію, що свідчить про початок стабілізаційних процесів. Проте продовжувалося зменшення грошових коштів, що негативно позначалося на ліквідності підприємства.

У 2024 році оборотні активи підприємства зросли на 2 761 575 тис. грн. Збільшення відбулося переважно за рахунок приросту виробничих запасів, незавершеного виробництва та дебіторської заборгованості за розрахунками. Натомість дебіторська заборгованість за продукцію та інша поточна дебіторська заборгованість зменшились, що вказує на покращення політики управління дебіторами. Структура оборотних активів за 2022–2024 роки зазнала суттєвих змін. Спостерігається збільшення питомої ваги виробничих запасів і дебіторської заборгованості за розрахунками, тоді як питома вага дебіторської заборгованості за продукцію та іншої поточної дебіторської заборгованості скоротилася. Це свідчить про зміну підходів до фінансування обігового капіталу та поступову адаптацію підприємства до нових умов господарювання.

Аналіз оборотності оборотних активів показав, що у 2022 році ефективність використання оборотних активів суттєво знизилася: коефіцієнт оборотності зменшився до 1,16 разів, а період оборотності зріс до 309,4 днів. Проте у 2023–2024 роках показники поступово покращилися, і в 2024 році

коефіцієнт оборотності досяг 2,80 разів, а період оборотності скоротився до 128,6 днів, що наближено до рівня 2021 року.

Аналіз рентабельності оборотних активів свідчить про глибоку кризу у 2022 році, коли рентабельність оборотних активів стала негативною (-130,1%). У наступні роки відбулося поступове покращення: у 2023 році рентабельність становила -46,0%, а у 2024 році — -38,3%. Це свідчить про зменшення збитків і поступове відновлення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства. ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» у 2022 році пережило серйозну фінансову кризу, проте у 2023–2024 роках підприємство здійснювало успішні заходи з оптимізації структури оборотних активів, підвищення їх оборотності та скорочення збитків. Подальші зусилля повинні бути спрямовані на зміцнення ліквідності, підвищення ефективності використання активів і відновлення позитивної рентабельності.

Проведений аналіз оборотності та структури оборотних активів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за 2021–2024 роки свідчить про істотні зміни в динаміці фінансово-господарської діяльності підприємства, що були зумовлені складною економічною ситуацією в країні та на світових ринках.

У 2022 році спостерігалось суттєве скорочення чистої виручки від реалізації продукції, що призвело до значного уповільнення обігу незавершеного виробництва, виробничих запасів і готової продукції. Коефіцієнти оборотності знизилися, а періоди оборотності зросли, що вказує на зниження ефективності використання ресурсів у виробничому процесі та наявність проблем із реалізацією продукції. У 2023 році спостерігалось часткове покращення: дещо зросли коефіцієнти оборотності незавершеного виробництва та готової продукції, скоротився період обігу оборотних активів. Однак рівень ефективності залишався нижчим порівняно з 2021 роком, що свідчить про триваючі труднощі в управлінні обіговими коштами.

У 2024 році динаміка була переважно позитивною. Показники оборотності незавершеного виробництва та готової продукції суттєво покращилися: коефіцієнти зросли, періоди оборотності скоротилися. Чиста

виручка від реалізації зросла на 54,3%, а середньорічна сума незавершеного виробництва зменшилася на 11,5%. Це свідчить про підвищення ефективності виробничих процесів і поліпшення політики управління запасами.

Разом з тим аналіз оборотності виробничих запасів показав, що, попри деякі позитивні зрушення у 2023 році, у 2024 році знову спостерігалось уповільнення їх обігу. Це вказує на необхідність подальшого удосконалення системи управління запасами для запобігання накопиченню надлишкових ресурсів і підвищення оборотності.

Аналіз оборотності грошових коштів виявив значні коливання у їх обігу протягом аналізованого періоду. Після уповільнення оборотності у 2022 році, у 2023–2024 роках спостерігалось поступове відновлення: коефіцієнт оборотності грошових коштів зріс, а період оборотності скоротився до 2,8 днів у 2024 році. Це свідчить про підвищення ефективності використання грошових ресурсів підприємства. Аналіз умов кредитування показав, що підприємство у 2022 році зазнало суттєвого погіршення оборотності дебіторської заборгованості, однак у 2023–2024 роках вдалося стабілізувати цю ситуацію. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості суттєво зріс, а період оборотності скоротився, що сприяло покращенню платоспроможності підприємства. Разом з тим збільшення різниці між періодами оборотності дебіторської та кредиторської заборгованості у 2024 році свідчить про загострення проблем із ліквідністю.

Отже, за період 2021–2024 років ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» пройшло етап глибокої фінансової кризи у 2022 році та поступового відновлення у 2023–2024 роках. Попри позитивні зрушення у сфері оборотності активів і зменшення фінансових втрат, підприємству необхідно продовжувати вдосконалення політики управління оборотними активами, особливо виробничими запасами, грошовими коштами та дебіторською заборгованістю, з метою забезпечення стійкого зростання та фінансової стабільності в майбутньому.

РОЗДІЛ 3

УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ БАЗОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Поточні фінансові потреби як інструмент управління ефективністю використання оборотних активів підприємства

Керувати фінансами означає в значній мірі формувати або впливати не лише на акумулювання грошових коштів і фінансових ресурсів, а й на процес їх фінансування. Основна мета фінансування – забезпечити покриття певних витрат, які можуть бути запланованими або виникати в ході ведення бізнесу. Це покриття здійснюється шляхом використання наявних чи створених спеціально для цього джерел. Використання джерел фінансових і грошових ресурсів для покриття витрат реалізується через грошові платежі. Більшість витрат підприємств, організацій або компаній має регулярний, поточний характер, а не разовий або капітальний.

Під поточною діяльністю розуміється сукупність операцій виробничого, господарського і фінансового характеру, які не передбачають довгострокової або капітальної спрямованості. Фінансування поточної діяльності підприємства здійснюється з метою покриття його поточних фінансових потреб (ПФП), які є постійними для функціонуючого підприємства.

Обсяг поточних фінансових потреб, виражений у грошових одиницях, зазнає змін і має тенденцію до збільшення. Це зумовлено внутрішніми та зовнішніми факторами, такими як особливості та результати фінансової і виробничої діяльності, сезонні коливання потреб, касові розриви у грошових потоках, ціни, організація постачань і збуту, а також такі макроекономічні чинники, як валютний курс, інфляція тощо. Інфляція і валютні коливання є основними причинами безперервного зростання витрат, спрямованих на задоволення поточних фінансових потреб.

Формування, зміни та фінансування ПФП тісно пов'язані з виробничими

процесами та бізнес-операціями. Ці потреби відображають потребу підприємства в короткострокових фінансових і кредитних ресурсах. Зовнішнім проявом формування та використання цих ресурсів є грошові операції підприємства – як безготівкові, так і готівкові. Акумуляовані кошти в різних формах, таких як фінансово-кредитні ресурси і грошові фонди, використовуються для забезпечення безперервності виробничих і господарських процесів. Це спрямовується на покриття витрат і реалізується через цільове фінансування поточних операцій за рахунок різних джерел, зокрема тимчасово вільних залишків грошових фондів або амортизаційних відрахувань. Авансування грошових ресурсів є ключовим елементом цього процесу. [3]

Фінансування поточних фінансових потреб може бути як повним, так і частковим. Для повного покриття цих потреб необхідно мати достатній обсяг оборотних коштів. ПФП відображають виключно потребу підприємства у власних і позикових оборотних коштах, необхідних для поточної діяльності.

Основна частина поточних фінансових потреб формується за рахунок мінімальних грошових витрат, необхідних для безперервного здійснення господарської діяльності. Забезпечення цих потреб включає фінансування на рівні мінімального обсягу власних оборотних коштів, а також додаткове фінансування на покриття поточних витрат, які перевищують встановлені нормативи. Це фінансування може включати авансування грошових ресурсів на формування запасів понад нормативний рівень або на покриття ненормованих поточних потреб, зокрема витрат, пов'язаних із розрахунковими операціями. Мінімальний обсяг власних оборотних коштів завжди менший за поточну фінансову потребу, що виникає в процесі діяльності підприємства.

Для забезпечення додаткового фінансування оборотних коштів підприємства активно залучають короткострокові банківські кредити, а також інші джерела позикових коштів для покриття зростаючої потреби. Це дозволяє збільшити власні або прирівняні до них оборотні кошти на величину

основного боргу протягом терміну його погашення. Довгострокові кредити і позики також можуть слугувати джерелом фінансування поточних потреб, якщо вони не використовуються для капітальних вкладень або довгострокових інвестицій.

Без урахування позикових джерел, поточні фінансові потреби підприємства можна розглядати як потребу у власних і прирівняних до них оборотних коштах, тобто у чистому оборотному капіталі. Цей капітал визначається як різниця між оборотними активами і поточними зобов'язаннями, що забезпечує безперервне фінансування поточної господарської діяльності.

Фінансування поточних фінансових потреб включає забезпечення підприємства виробничими запасами, фондами обігу у вигляді залишків готової продукції, коштами у розрахунках (дебіторська заборгованість), накопиченням необхідних грошових коштів для подальшого авансування в господарський оборот, а також фінансуванням короткострокових фінансових вкладень. Ці вкладення, здійснені з різних джерел, формують поточні активи підприємства, що стають об'єктом управління фінансового менеджера.

Таким чином, фінансування поточних фінансових потреб можна трактувати як забезпечення поточних активів підприємства. Для цього використовуються поточні пасиви, які складаються з власних та прирівняних до них оборотних коштів і короткострокових позикових ресурсів. Водночас фінансування поточних активів не тотожне самим поточним фінансовим потребам, оскільки останні охоплюють також платежі до бюджетів і позабюджетних фондів. Такі платежі не завжди формують дебіторську заборгованість і не відображаються як актив у балансі, однак вони є невід'ємною частиною грошового обігу підприємства.

Отже, поточні фінансові потреби підприємства є керованими. Їх визначення, регулювання, планування та контроль є важливими функціями фінансових служб. Ефективність управління фінансуванням цих потреб залежить від рівня організації фінансової роботи на підприємстві. Це включає

стан планово-прогнозної діяльності, контроль-аналітичної роботи, а також регулярне складання, коригування і контроль виконання фінансових планів на поточний і оперативний періоди.

В роботі В. Хачатрян, В. Стратійчук зазначено, що вибір конкретного типу політики фінансування оборотних активів повинен базуватися на певних факторах. Для ідентифікації оптимального типу політики фінансування оборотних активів конкретного суб'єкта господарювання необхідно визначити фактори, що найбільше впливають на ідентифікатор типу політики фінансування оборотних активів.

Основними критеріями, що дозволяють обрати тип політики фінансування оборотних активів рівень забезпеченості власними оборотними активами та рівень поточної ліквідності, які описуються ідентичними показниками. Так, перший критерій показує здатність підприємства фінансувати оборотні активи використовуючи власні фінансові ресурси, другий – дозволяє обирати тип політики фінансування оборотних активів узгоджуючи її із критерієм визначення типу політики формування оборотних активів. Крім виділених вище варто визначити ще фактор достатності фінансування оборотних активів, який описується коефіцієнтом достатності фінансування оборотних активів та коефіцієнтом поточного фінансування оборотних активів, а також вартість залучення оборотних активів.[34]

Вивільнення частини оборотних коштів завдяки прискоренню їх оборотності сприяє зниженню кредиторської заборгованості підприємства і часто супроводжується скороченням дебіторської заборгованості. Навпаки, уповільнення оборотності призводить до необхідності додаткового залучення фінансово-кредитних ресурсів у господарський оборот, що збільшує витрати підприємства.

Підвищення ефективності комплексного управління поточними активами та пасивами можливе завдяки використанню таких інструментів, як ефект спонтанного фінансування, факторинг, облік векселів тощо. Застосування цих заходів дозволяє фінансовому менеджеру оптимізувати систему розрахунків,

зменшити обсяги оборотних активів, а також прискорити їх оборотність. У результаті підприємство отримує можливість підвищити ефективність використання ресурсів, забезпечити стабільність фінансового стану і досягти покращення ключових показників своєї діяльності.[3]

Визначимо поточні фінансові потреби для базового підприємства.

Таблиця 3.1.

Розрахунок поточних фінансових потреб ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" за 2022-2024 роки

Показник	Значення		
	2022	2023	2024
Чиста виручка від реалізації продукції, тис. грн.	43 818 410	41 848 635	64 591 407
Оптимальний запас матеріальних цінностей, тис.грн.	14 021 719	10 842 192	14 687 451
Дебіторська заборгованість, тис.грн.	16 863 126	7 049 929	7 478 463
Кредиторська заборгованість, тис.грн.	13 788 207	11 451 515	17 307 880
Поточні фінансові потреби, тис.грн.	17 096 638	6 440 607	4 858 034
Поточні фінансові потреби, %	39,02	15,39	7,52

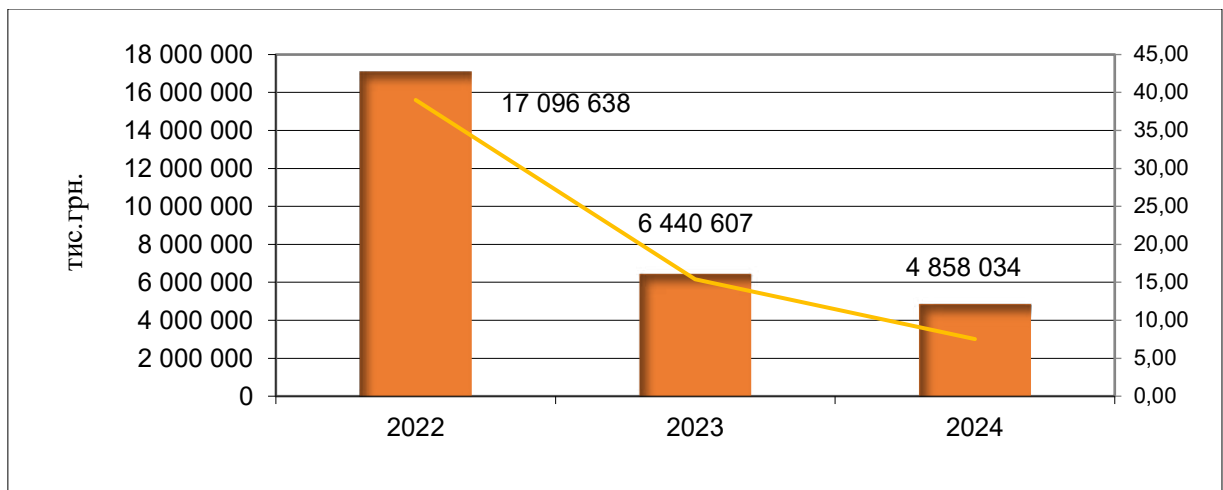
Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності [29-32]

Аналізуючи дані таблиці 3.1. щодо поточних фінансових потреб ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" за 2022–2024 роки, можна зробити наступні висновки.

Протягом аналізованого періоду спостерігається зростання чистої виручки від реалізації продукції. У 2022 році цей показник становив 43 818 410 тис. грн, у 2023 році виручка знизилася на 4,5% і склала 41 848 635 тис. грн, проте у 2024 році відбулося суттєве зростання до 64 591 407 тис. грн, що на 54,3% більше, ніж у попередньому році. Таке зростання виручки може бути обумовлено збільшенням обсягів виробництва та активізацією попиту на

продукцію підприємства.

Оптимальний запас матеріальних цінностей у 2023 році знизився на 22,7% порівняно з 2022 роком, з 14 021 719 тис. грн до 10 842 192 тис. грн. Проте у 2024 році цей показник зріс до 14 687 451 тис. грн, що перевищує рівень 2022 року на 4,7%. Це свідчить про необхідність збільшення обсягів матеріальних ресурсів для забезпечення виробничих потреб на тлі зростання обсягів діяльності.

Рис. 3.1. Поточні фінансові потреби ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" за 2022-2024 роки

Джерело: розрахунки автора

Дебіторська заборгованість зазнала значних змін протягом аналізованого періоду. У 2023 році вона зменшилася на 58,2% порівняно з 2022 роком і склала 7 049 929 тис. грн. У 2024 році відбулося її незначне зростання до 7 478 463 тис. грн, що на 6,1% більше, ніж у 2023 році. Зменшення дебіторської заборгованості у 2023 році може свідчити про покращення платіжної дисципліни клієнтів, а її стабілізація у 2024 році вказує на ефективне управління взаєморозрахунками.

Кредиторська заборгованість у 2022 році становила 13 788 207 тис. грн, у 2023 році вона зменшилася на 17% і склала 11 451 515 тис. грн, проте у 2024 році відбулося значне зростання до 17 307 880 тис. грн, що на 51,1% більше порівняно з 2023 роком. Це зростання може бути наслідком активного

використання короткострокових кредитів або відстрочок платежів постачальникам.

Поточні фінансові потреби підприємства демонструють стабільну тенденцію до скорочення. У 2022 році цей показник склав 17 096 638 тис. грн (39,02% від виручки), у 2023 році він зменшився до 6 440 607 тис. грн (15,39%), а у 2024 році скоротився до 4 858 034 тис. грн (7,52%). Значне зниження поточних фінансових потреб свідчить про покращення управління оборотними коштами, оптимізацію фінансування поточної діяльності та більш раціональне використання ресурсів.

Отже, підприємство демонструє позитивну динаміку у скороченні поточних фінансових потреб, ефективному використанні ресурсів та зростанні виручки. Це є ключовими факторами для підвищення фінансової стійкості підприємства в умовах складної економічної ситуації.

3.2. Напрямки розвитку базового підприємства у післявоєнний період

ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» орієнтується на стратегічну мету постійного вдосконалення бізнес-процесів і створення вигоди для зацікавлених сторін. Для цього підприємство використовує такі ключові принципи: довгострокове планування, постійний моніторинг і аналіз зовнішнього середовища, оцінка ризиків та розробка відповідних стратегій для їх мінімізації, регулярна перевірка відповідності планів і процесів, а також впровадження інновацій і постійне вдосконалення.

За результатами 2024 року збитки від реалізації продукції підприємства досягли приблизно \$100 млн. На початку року підприємство мало на меті досягти cash-neutral позиції, яка дозволила б уникнути додаткових грошових вливань від материнської компанії. Проте цього досягти не вдалося. Капітальні інвестиції, необхідні для забезпечення функціонування

підприємства під час війни, оцінюються у \$150 млн на рік, тоді як до війни, у 2022 році, планувалося інвестувати \$500-550 млн.

Окремі стратегічні витрати, такі як будівництво хвостосховища «Карта III», є критично важливими для продовження видобутку руди. Без завершення цього проекту підприємство не зможе працювати на повну потужність. Крім того, у червні 2024 року комбінат зіштовхнувся з blackout, що спричинив пожежу на коксовій батареї №5, яка досі не функціонує. Для її відновлення необхідно \$10-15 млн, а поки що підприємство змушене закуповувати кокс, який раніше виробляло самостійно.

Ці фактори не дозволили підприємству скоротити збитки до нуля у 2024 році. Наразі «АрселорМіттал Кривий Ріг» покладається на фінансову підтримку материнської компанії ArcelorMittal, проте основною метою залишається досягнення самофінансування. Цьому перешкоджають постійні зміни тарифів. Зокрема, витрати на електроенергію у 2024 році склали 70% від загального обсягу збитків підприємства.

Ситуація ускладнюється також іншими факторами, такими як підвищення тарифів природними монополіями для покриття власних втрат, дефіцит робочої сили через мобілізацію, а також низькі світові ціни на сталь. Усе це призводить до скорочення обсягів виробництва та зниження конкурентоспроможності українських металургійних підприємств.

У першому кварталі 2025 року «АрселорМіттал Кривий Ріг» продовжував працювати за умов обмеженого завантаження виробничих потужностей. Металургійний комплекс функціонував лише однією доменною піччю №8, тоді як завантаження металургійних потужностей у 2024 році становило 30%, а гірничих – 70-75%. У четвертому кварталі 2024 року через високі тарифи на електроенергію для промисловості та складну ситуацію на ринках збуту було прийнято рішення законсервувати доменну піч №6, щоб зберегти ресурси підприємства під час війни.

Однак у квітні 2025 року підприємство успішно відновило роботу доменної печі №6, яка перебувала в простой з осені 2024 року. Завдяки

злагодженій роботі команди спеціалістів процес запуску, який зазвичай триває близько десяти діб, було завершено за рекордні чотири дні. Наразі піч працює стабільно й забезпечує планову продуктивність у 3,4 тис. тонн чавуну на добу.

Відновленню роботи агрегату передувала ретельна підготовка, у якій брали участь десятки фахівців: змінні майстри, горнові, газівники, інженери. Їхній професіоналізм і зусилля зробили можливим ефективний перезапуск важливого виробничого елемента.

Доменна піч №6 має особливе значення для «АрселорМіттал Кривий Ріг». Саме на ній у квітні 2022 року, після початку повномасштабного вторгнення, був відлитий перший чавун. У 2023 році піч пройшла розширений ремонт другої категорії, який включав модернізацію повітронагрівача, системи аспірації та електрообладнання. Таким чином, відновлення роботи цього агрегату не лише підкреслює значення підприємства для економіки України, а й демонструє його здатність до адаптації в умовах кризи. [11]

Основним чинником, який визначає величину чистого прибутку підприємства, є дохід (виручка) від реалізації продукції. Цей показник відображає ринковий попит на продукцію, повернення інвестованих у виробництво коштів, а також можливість підприємства здійснювати нові виробничі цикли. У прогнозах на 2025 рік передбачається, що темп зростання чистої виручки становитиме 50%. Це відповідає планам керівництва підприємства щодо збільшення обсягів виробництва до 70% від довоєнних потужностей.

Паралельно зі зростанням виручки очікується збільшення собівартості основних видів продукції. Ця тенденція обумовлена нарощенням обсягів виробництва, зростанням вартості сировини, а також реалізацією заходів, передбачених Інвестиційною програмою розвитку підприємства. Прогнозується, що темп зростання собівартості складе 35% у 2025 році.

Прогноз обсягів продажу, який є ключовою складовою процесу прогнозування, дозволяє визначити низку важливих даних. Зокрема: планові витрати, пов'язані з реалізацією продукції та реалізацією маркетингових

стратегій; потреби у трудових і матеріальних ресурсах, необхідних для досягнення цільових показників завантаження виробничих потужностей.

Згідно з методикою прогнозування, розробленою Брігхемом Є., процес прогнозування обсягів продажу повинен починатися з ретельного аналізу даних за останні 2-3 роки.[2]

Цей аналіз передбачає використання графіків для візуалізації трендів. На основі історичних показників, прогнозів щодо виробництва нової продукції та оцінки загальноекономічної ситуації можна визначити темпи зростання продажів і очікуваний рівень прибутку. Це дає змогу не лише скласти реалістичний план, але й вчасно врахувати можливі виклики та ризики.

Таблиця 3.2.

**Вихідні дані для прогнозування фінансових результатів ПАТ
"АрселорМіттал Кривий Ріг"**

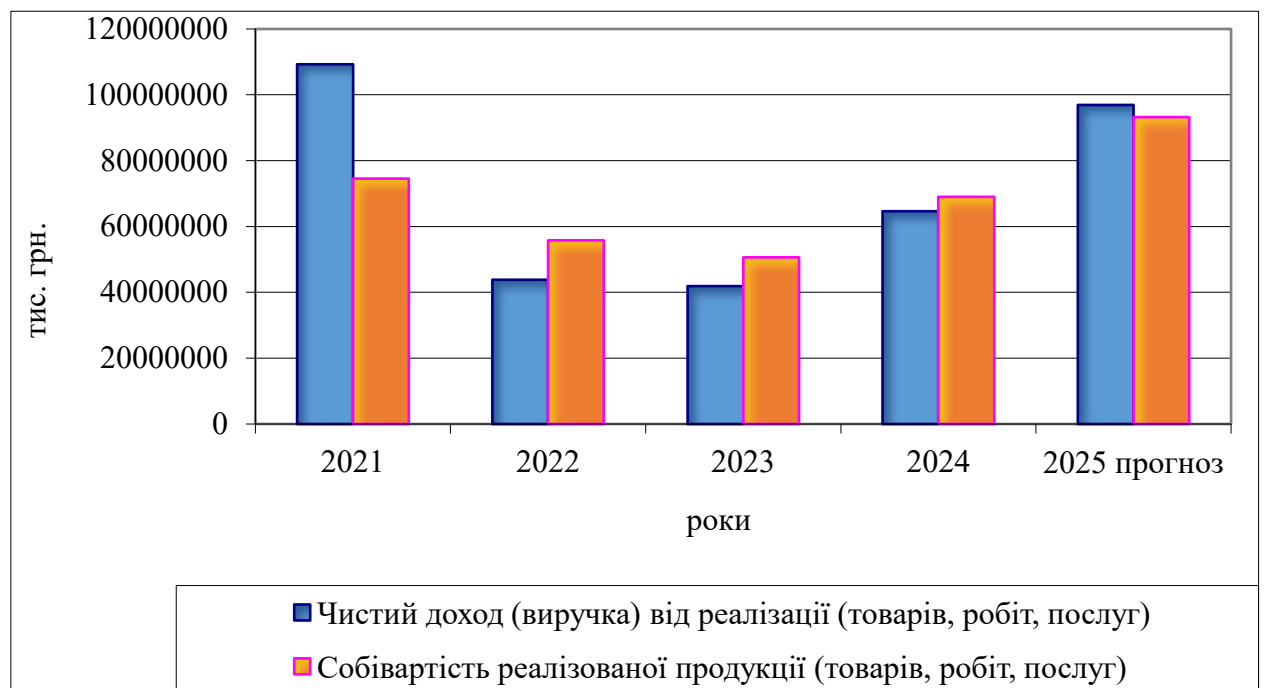
Показник	Сума, тис.грн				
	2021	2022	2023	2024	2025 прогноз
Чистий дохід (виручка) від реалізації (товарів, робіт, послуг)	109303155	43818410	41848635	64591407	96887111
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	74561304	55829721	50635909	69042126	93206870
Валовий прибуток (збиток)	34741851	-12011311	-8787274	-4450719	3680240
Чистий прибуток (збиток)	25216068	-49009104	-11811030	-8848963	-4212000

Джерело: фінансова звітність за 2021-2024 роки та розрахунки автора

Будь-який прогноз фінансових потреб має включати такі ключові аспекти: визначення обсягу необхідних грошових ресурсів на запланований період, частини цих ресурсів, що будуть сформовані з внутрішніх джерел протягом того ж періоду, а також визначення потреби у зовнішньому фінансуванні шляхом виключення внутрішньоутворених ресурсів із загального обсягу необхідних.

Для оцінки необхідності залучення зовнішніх джерел фінансування доцільно використовувати метод проєктованого фінансового звіту. Цей підхід передбачає прогнозування активів, які будуть потрібні на поточний період, а також визначення пасивів та власного капіталу, які можуть бути сформовані за умови звичайної діяльності підприємства. Різниця між прогнозованими активами та пасивами разом із власним капіталом дозволяє розрахувати додатково необхідні фонди (ДНФ).

Процедура включає кілька основних етапів: складання прогнозного звіту про прибуток; прогнозування балансового звіту, розрахунок додатково необхідних фондів.

Рис. 3.2. Фактичні та прогнозні показники виручки та собівартості

Джерело: фінансова звітність за 2021-2024 роки та розрахунки автора

Етап 1. Прогноз звіту про прибуток. На цьому етапі здійснюється прогнозування звіту про прибуток на поточний рік. Це дозволяє визначити обсяг нерозподіленого прибутку, який підприємство може використати. У процесі складання прогнозу враховуються основні елементи: операційні витрати, податкова ставка на прибуток, виплати за відсотками та дивіденди. Головна мета цього етапу — визначити очікувану величину прибутку, яку

підприємство планує отримати та реінвестувати впродовж запланованого періоду. Цей підхід забезпечує підприємству ефективний інструмент для прогнозування фінансових потреб та визначення оптимальної структури джерел фінансування.

Після впровадження запропонованих змін, чистий збиток ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" за прогнозами у 2025 році скоротиться з 8848963 тис. грн до 4212000 тис. грн. У 2025 році, згідно з прогнозами, підприємство зможе вийти на прибутковий рівень по реалізації продукції. Очікувана сума валового прибутку складе 3680240 тис. грн, що означає зростання на 8130959 тис. грн порівняно з попереднім 2024 роком. Отриманий нерозподілений прибуток буде використаний протягом року як джерело фінансування певних напрямів поточної діяльності. Зокрема, кошти планується спрямувати на реалізацію інвестиційної програми, яка передбачає модернізацію та відновлення виробничих потужностей. Це включатиме придбання гірничо-транспортного устаткування, відновлення сировинної бази підприємства, реконструкцію та оновлення обладнання.

3.3. Управління ефективністю використання оборотних активів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»

Етап 2. Прогнозування балансу. У разі зростання обсягів реалізації продукції ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» прогнозується відповідне збільшення обсягу активів підприємства.

Протягом 2022–2024 років рівень використання виробничих потужностей становив 25–50%. Для досягнення вищих обсягів реалізації необхідне пропорційне розширення всіх складових активів. У зв'язку зі збільшенням операційної діяльності виникатиме потреба у додаткових грошових коштах. Зростання продажів обумовлюватиме підвищення дебіторської заборгованості, потребу в розширенні оборотного капіталу, а

також необхідність оновлення та розширення виробничого обладнання.

Підвищення рівня продажів супроводжуватиметься зростанням обсягів закупівлі сировини, що, відповідно, призведе до збільшення кредиторської заборгованості. Виконання розширеного обсягу виробничих операцій вимагатиме залучення додаткових трудових ресурсів, що сприятиме зростанню фонду оплати праці, а також обсягів податкових нарахувань. Автоматичне збільшення (спонтанне зростання) пасивних статей балансу, зокрема кредиторських рахунків та накопичених платежів, відбуватиметься пропорційно темпам зростання обсягів реалізації продукції.

Нерозподілений прибуток, за сприятливих умов, також демонструватиме позитивну динаміку, хоча темпи його приросту можуть не відповідати темпам зростання обсягів продажів. У разі отримання прибутку й часткової його реінвестиції у розвиток виробництва, обсяг нерозподіленого прибутку буде збільшуватися навіть за незначного зниження обсягів реалізації. Формування нового рівня нерозподіленого прибутку відбувається шляхом додавання суми новоствореного прибутку до попереднього його залишку. Узагальнюючи:

— Збільшення обсягів реалізації продукції зумовлює необхідність пропорційного зміцнення активів підприємства.

— Частина потреби в активах може бути профінансована за рахунок автоматичного приросту кредиторської заборгованості, накопичених платежів і нерозподіленого прибутку.

— У разі недостатності внутрішніх джерел фінансування виникає необхідність залучення зовнішніх коштів, зокрема через банківські кредити або інші форми запозичень.

Таблиця 3.3 містить фактичні дані балансу за 2024 рік та проєктований баланс на 2025 рік. Для прогнозування використовується аналогічна методика, яка застосовувалася при розробленні прогностичного звіту про фінансові результати. Статті балансу, які прямо залежать від обсягів виробничої програми, множаться на прогностичний коефіцієнт 1,15 для отримання первісного

Таблиця 3.3

Фактичний та прогнозований баланс ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»

Статті	Фактично на 01.01.2025, тис. грн.	1+g продаж	Прогноз на 2025 рік, тис. грн.		Друге положення на 2025 рік, тис. грн.
			Первісне положення	ДНФ	
	1	2	3	4	5
Готівкові кошти	488391	1,15	561650	→	561650
Дебіторські рахунки	8733884	1,15	10043967	→	10043967
Матеріальні оборотні активи	14687451	1,15	16890569	→	16890569
Інші оборотні активи	553290	1,15	636284	→	636284
Валові поточні активи	24463016		28132468		28132468
Необоротні активи	27262639	1,15	31352035	→	31352035
Валові активи	51725655		59484503		59484503
Кредиторські рахунки	11153994	1,15	12827093	0	12827093
Векселі до оплати	0	→	0	+0,0	0
Рахунки накопичуваних платежів	25777448	1,15	29644065	6431132	36075197
Валові поточні пасиви	36931442		42471158	6431132	48902290
Довгострокові зобов'язання	7397777	→	7397777	0,0	7397777
Валовий борг	44329219		49868935	6431132	56300067
Нерозподілені прибутки	-23943546	дані табл. 3.2.	-28155546	0,0	-28155546
Акціонерний капітал	31339982	→	31339982	→	31339982
Валові пасиви та акціонерний капітал	51725655		53053371	6431132	59484503
Додатково необхідні фонди			6431132		

Джерело: розрахунки автора

прогнозу на 2025 рік. Прогноз змін у пасивних рахунках, що автоматично зростають (зокрема кредиторських рахунків та накопичених платежів), наведено у стовпці 3.

У прогнозованому періоді загальна сума активів підприємства зростає, що відповідає запланованому підвищенню обсягів продажу на 15% у 2025 році. Оборотні активи (готівкові кошти, дебіторська заборгованість та матеріальні запаси) збільшуються пропорційно темпам приросту обсягів реалізації продукції. Поточні зобов'язання аналогічно зростають унаслідок збільшення кредиторської заборгованості та накопичених платежів. Довгострокові зобов'язання у 2025 році залишаються незмінними, що свідчить про стабільність структури залученого капіталу та відсутність нових довгострокових фінансових зобов'язань.

На основі проведеного аналізу фактичного стану активів і пасивів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» станом на 01.01.2025 року та їх прогнозованих змін встановлено наступне:

Спостерігається стійка тенденція до зростання загальної суми активів підприємства: прогнозується їх збільшення з 51 725 655 тис. грн до 59 484 503 тис. грн. Основними факторами зростання є приріст як оборотних активів — готівкових коштів, дебіторської заборгованості, матеріальних оборотних активів, так і необоротних активів. Зокрема, валові поточні активи зростуть на 15% і становитимуть 28 132 468 тис. грн, а валові активи в цілому досягнуть 59 484 503 тис. грн.

Разом із тим прогнозується суттєве збільшення зобов'язань підприємства. Поточні зобов'язання зростуть з 36 931 442 тис. грн до 42 471 158 тис. грн, а з урахуванням додаткової необхідності у фінансуванні (6 431 132 тис. грн) — до 48 902 290 тис. грн. Валовий борг також зросте і складе 56 300 067 тис. грн.

Незважаючи на позитивну динаміку активів, фінансовий стан підприємства ускладнюється через поглиблення від'ємного значення нерозподіленого прибутку: прогнозується його зменшення до -28 155 546 тис.

грн. Це свідчить про збереження фінансових труднощів та потребу у посиленні заходів щодо підвищення прибутковості діяльності.

Акціонерний капітал залишиться незмінним на рівні 31 339 982 тис. грн, що вказує на стабільність структури власного капіталу.

Таким чином, за результатами аналізу встановлено, що підприємство потребуватиме додаткових фінансових ресурсів у розмірі 6 431 132 тис. грн для забезпечення збалансованості активів і пасивів у 2025 році. Це вимагає вжиття заходів щодо оптимізації структури капіталу та підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності.

Додатково необхідні фонди (ДНФ):

У 2025 році прогнозується потреба в додаткових фондах у розмірі 6431132 тис. грн для забезпечення зростання активів. І додаткові потреби прогнозується покрити за рахунок волового боргу. Або, за умови не сприятливого розвитку ситуації, за рахунок коштів материнської компанії.

Тобто, загальна ситуація виглядає так. У 2024 році компанія демонструє ефективне управління пасивами, що дозволяє уникнути потреби в зовнішньому фінансуванні. У 2025 році очікується перехід до майже беззбиткової діяльності, однак необхідність у додаткових фондах свідчить про важливість підтримання доступу до зовнішніх джерел фінансування.

Таким чином, прогнозовані показники діяльності підприємства на 2025 рік демонструють поступове покращення фінансового стану ПАТ АрселорМіттал Кривий Ріг та вихід із зони значних збитків. У 2025 році очікується суттєве зменшення чистого збитку, що дозволить підприємству уникнути потреби в додаткових фондах завдяки внутрішній оптимізації (скорочення рахунків накопичуваних платежів).

Стабільний акціонерний капітал та ефективне управління пасивами є позитивними факторами, які сприяють підтриманню фінансової стабільності. Водночас зростання продажу потребує подальшого підвищення рівня активів, що може забезпечити виконання планів підприємства.

З огляду на результати аналізу фінансових показників ПАТ

"АрселорМіттал Кривий Ріг" за 2021–2024 роки пропонуються наступні рекомендації:

Оптимізація управління виробничими запасами. Підприємству рекомендується удосконалити політику формування виробничих запасів шляхом переходу до системи «точно вчасно» (Just in Time) для мінімізації надлишкових залишків і прискорення обігу капіталу.

Підвищення контролю за незавершеним виробництвом. Необхідно впровадити механізми оперативного моніторингу стану незавершеного виробництва з метою прискорення виробничих циклів і зниження тривалості періоду оборотності.

Оптимізація політики управління дебіторською заборгованістю. Рекомендується впровадження більш жорстких умов розрахунків із покупцями, зокрема шляхом скорочення термінів відстрочки платежу, застосування системи знижок за дострокову оплату та активізації роботи із проблемною дебіторською заборгованістю.

Підвищення ефективності управління кредиторською заборгованістю. З метою збереження ліквідності слід вести переговори про продовження строків оплати за отримані товари та послуги без збільшення витрат на обслуговування боргу, а також розробити стратегії оптимізації розрахунків із постачальниками.

Забезпечення балансу між дебіторською та кредиторською заборгованістю. Необхідно прагнути до скорочення обсягу дебіторської заборгованості порівняно з кредиторською, що дозволить зменшити фінансові ризики та підвищити стійкість грошових потоків підприємства.

Активізація контролю за грошовими потоками. Доцільним є впровадження сучасних програмних засобів для моніторингу та прогнозування руху грошових коштів у реальному часі, що сприятиме оперативному прийняттю управлінських рішень.

Підвищення фінансової дисципліни контрагентів. Рекомендується здійснювати регулярний аналіз фінансового стану основних дебіторів і

впровадити практику страхування дебіторської заборгованості з метою зниження ризику її неповернення.

Удосконалення внутрішньої кредитної політики підприємства. Необхідно розробити чіткі критерії оцінювання платоспроможності покупців, встановити ліміти кредитування та визначити правила надання комерційного кредиту.

Поліпшення структури грошових коштів. З метою підтримки належного рівня ліквідності слід розробити заходи щодо стимулювання своєчасних платежів покупців, диверсифікувати джерела надходження грошових коштів та обмежити витрати на незаплановані фінансові операції.

Оптимізація кредиторської політики. Підприємству доцільно проводити переговори з постачальниками про продовження строків платежів без збільшення витрат, що дозволить підтримувати необхідний рівень обігових коштів для забезпечення безперервності виробничого процесу.

Автоматизація управління оборотними активами. Впровадження сучасних інформаційних систем для управління запасами, дебіторською і кредиторською заборгованістю дозволить оперативно контролювати стан обігових активів, підвищити прозорість процесів і швидкість ухвалення управлінських рішень.

Підвищення фінансової стійкості підприємства. Доцільним є розроблення антикризової стратегії управління активами, орієнтованої на збільшення коефіцієнта оборотності активів, скорочення періоду їх обороту та забезпечення стабільного зростання прибутковості.

За результатами проведеного аналізу фінансових показників ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" за 2021–2024 роки встановлено, що підприємство зіткнулося із серйозними фінансовими труднощами у 2022 році, що проявилось у різкому падінні чистої виручки, збільшенні періоду оборотності дебіторської заборгованості та зменшенні коефіцієнтів оборотності грошових коштів і кредиторської заборгованості. Однак у 2023–2024 роках спостерігається поступове відновлення фінансових показників, зокрема

покращення ефективності управління дебіторською заборгованістю та активізація обігу грошових коштів.

Негативним явищем є перевищення періоду оборотності дебіторської заборгованості над періодом оборотності кредиторської заборгованості у 2023–2024 роках, що вказує на загрозу зниження ліквідності підприємства. Також протягом періоду спостерігалось зменшення суми дебіторської заборгованості відносно кредиторської, що свідчить про часткову втрату контрольованості за умовами кредитування покупців.

Розрахуємо прогнозні показники ефективності використання оборотних активів.

Таблиця 3.4

**Прогнозна оцінка ефективності використання оборотних активів
ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг"**

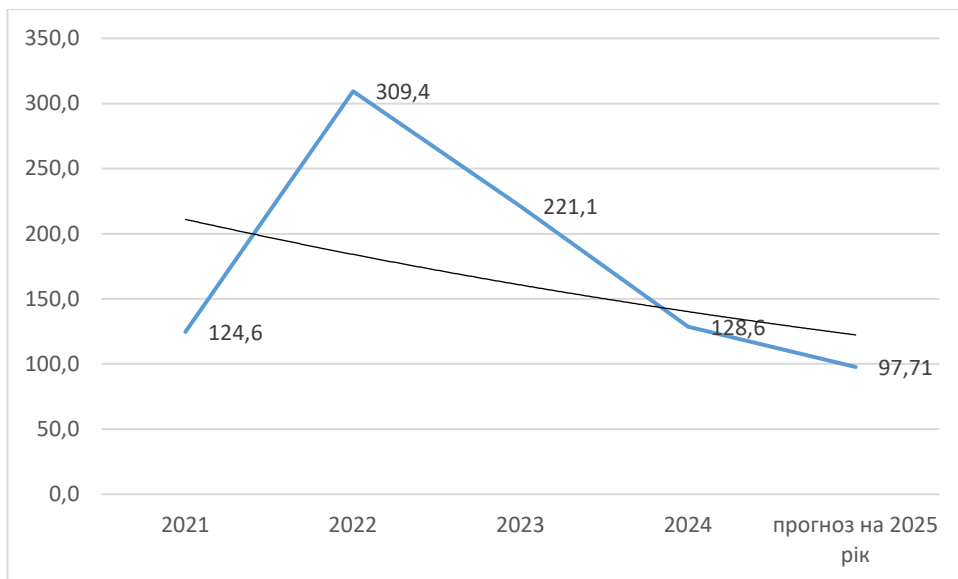
Показник	Значення		Відхилення
	2024 факт	прогноз на 2025 рік	
Чиста виручка від реалізації продукції, робіт, послуг, тис. грн	64591407	96887111	+32 295 704
Сума дебіторської заборгованості, тис. грн	7478463	9388925	+1 910 463
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, разів	8,64	10,32	1,68
Період оборотності дебіторської заборгованості, днів	41,68	34,89	-6,80
Сума кредиторської заборгованості, тис. грн	17307880	11990544	-5 317 336
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості, разів	3,73	8,08	4,35
Період оборотності кредиторської заборгованості, днів	96,47	44,55	-51,91
Середньорічна сума оборотних активів, тис. грн	23 082 229	26 297 742	+3 215 514
Коефіцієнт оборотності оборотних активів, разів	2,80	3,68	0,89
Період оборотності оборотних активів, днів	128,65	97,71	-30,94

Джерело: розрахунки автора

Аналіз прогнозованої оцінки ефективності використання оборотних активів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» на 2025 рік, табл. 3.3., свідчить про позитивну динаміку ключових фінансових показників порівняно з фактичними даними за 2024 рік.

Очікується суттєве зростання чистої виручки від реалізації продукції, робіт і послуг — на 32 295 704 тис. грн, що становить приріст понад 50% у порівнянні з 2024 роком. Це демонструє активне зростання обсягів господарської діяльності підприємства.

При прогнозованому збільшенні суми дебіторської заборгованості на 1 910 463 тис. грн спостерігається покращення її оборотності: коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості зростає з 8,64 до 10,32 разів, а період її погашення скорочується з 41,68 до 34,89 днів. Це вказує на підвищення платіжної дисципліни покупців та ефективніше управління дебіторською заборгованістю.

Рис. 3.3. Період оборотності оборотних активів, прогноз з урахуванням рекомендацій, днів

Джерело: розрахунки автора

Кредиторська заборгованість, навпаки, прогнозується на рівні нижчому за фактичний у 2024 році — скорочення на 5 317 336 тис. грн. Водночас

коефіцієнт її оборотності значно зростає (з 3,73 до 8,08 разів), що супроводжується скороченням періоду погашення з 96,47 до 44,55 днів. Це свідчить про покращення фінансової стійкості підприємства та зменшення залежності від короткострокових зобов'язань перед постачальниками.

Середньорічна вартість оборотних активів зростає на 3 215 514 тис. грн, що обумовлено зростанням обсягів діяльності. Показники оборотності оборотних активів також покращуються: коефіцієнт оборотності збільшується з 2,80 до 3,68 разів, а період їх обороту скорочується на 30,94 дні (з 128,65 до 97,71 днів). Це свідчить про підвищення ефективності використання оборотних активів у процесі виробничо-господарської діяльності, рис. 3.3.

Узагальнюючи, прогнозовані результати на 2025 рік демонструють значне підвищення ефективності управління оборотними активами підприємства, прискорення обігу дебіторської і кредиторської заборгованостей та зростання обсягів господарської діяльності. Це створює передумови для зміцнення фінансової стійкості ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» та підвищення його конкурентоспроможності на ринку.

Таблиця 3.5

**Прогнозна оцінка рентабельності оборотних активів ПАТ
"АрселорМіттал Кривий Ріг"**

Показник	Значення		Відхилення
	2024 факт	прогноз на 2025 рік	
Валовий прибуток, тис.грн	-4 450 719	3 680 240	+8 130 959
Середньорічна сума оборотних активів, тис. грн	23 082 229	26 297 742	+3 215 514
Рентабельність оборотних активів,%	-19,28	13,99	+33,28

Джерело: розрахунки автора

Аналіз прогнозної оцінки рентабельності оборотних активів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» свідчить про кардинальне покращення

фінансових результатів у 2025 році порівняно з фактичними показниками 2024 року. Валовий прибуток у 2025 році прогнозується на рівні 3 680 240 тис. грн, що демонструє суттєве поліпшення на 8 130 959 тис. грн порівняно із збитком у 2024 році (-4 450 719 тис. грн). Такий результат свідчить про відновлення прибуткової діяльності підприємства та підвищення ефективності операційного процесу.

Середньорічна сума оборотних активів прогнозується на рівні 26 297 742 тис. грн, що на 3 215 514 тис. грн більше порівняно з 2024 роком. Це зростання відображає збільшення обсягів виробничої діяльності та відповідно вищу потребу в ресурсах для її забезпечення.

Особливо показовим є зростання рентабельності оборотних активів: із негативного значення -19,28% у 2024 році до позитивного рівня 13,99% у 2025 році. Приріст становить 33,28 процентних пункти. Це свідчить про докорінне покращення ефективності використання оборотних активів, підвищення прибутковості господарської діяльності та посилення загальної фінансової стабільності підприємства.

Узагальнюючи, прогноз на 2025 рік вказує на вихід ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» із зони збитковості, відновлення прибуткової діяльності та значне підвищення ефективності використання оборотних активів, що створює стійкі передумови для подальшого розвитку підприємства. Загалом підприємство демонструє перспективи поступового відновлення та виходу на прибутковість за умови дотримання сприятливих умов та реалізації запланованих заходів з оптимізації фінансової діяльності.

Підприємство ухвалює рішення щодо джерел фінансування, спираючись на такі фактори: цільова структура капіталу; вплив короткострокових позичок на поточний коефіцієнт ліквідності; ринкові умови боргових зобов'язань та акціонерного капіталу; обмеження, передбачені борговими договорами.

Щодо перспектив комбінату на 2025-2026 роки. На думку генерального директора ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» Мауро Лонгобардо, попит на продукцію «АрселорМіттал Кривий Ріг» в Україні в перший рік після

завершення війни може становити приблизно 60% від довоєнних обсягів. Надалі він зростатиме на 20-30% щорічно. Перший повоєнний рік піде на узгодження та розробку проєктів, проведення тендерів. До війни на внутрішній ринок припадало максимум 20% виробництва підприємства.

Мауро Лонгобардо вважає, що «вузьке місце» – спроможність України реалізовувати кілька великих проєктів одночасно. «У 2021-му було дуже багато цікавих проєктів, проте забракло людей. Навіть якщо в Україні відбудеться післявоєнний інвестиційний бум, ми відчуємо його лише за кілька років», – зауважив CEO «АрселорМіттал Кривий Ріг». [6, 7]

Висновки до розділу 3

У процесі аналізу поточних фінансових потреб як інструменту управління ефективністю використання оборотних активів було встановлено, що правильна організація фінансування поточної діяльності є критичним чинником забезпечення стабільності господарських процесів підприємства. Поточні фінансові потреби формуються під впливом широкого кола внутрішніх і зовнішніх факторів, а їх ефективне планування і контроль забезпечують оптимальне використання власних та позикових оборотних коштів.

Аналіз даних ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" за 2022–2024 роки засвідчив позитивні тенденції: зростання виручки від реалізації продукції, скорочення дебіторської заборгованості та поточних фінансових потреб підприємства. Особливо важливим є зниження питомої ваги поточних фінансових потреб у виручці з 39,02% у 2022 році до 7,52% у 2024 році, що свідчить про підвищення ефективності управління оборотними активами та фінансовими ресурсами.

Водночас підприємство активно використовує як власні, так і залучені кошти для фінансування своєї діяльності, що дозволяє йому оперативно реагувати на зміну виробничих і фінансових умов. Раціональне управління

запасами, дебіторською і кредиторською заборгованістю, прискорення оборотності оборотних активів є основними напрямками підвищення фінансової стійкості та забезпечення стабільного розвитку компанії.

Ефективне визначення, регулювання та фінансування поточних фінансових потреб є запорукою безперервності діяльності підприємства, оптимізації його фінансових потоків і підвищення загальної ефективності використання ресурсів.

Основними напрямками розвитку ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» у найближчій перспективі є:

Досягнення фінансової стабільності: основною метою залишається перехід до самофінансування без залучення додаткових коштів від материнської компанії. Для цього підприємство планує збільшити обсяги виробництва, підвищити виручку від реалізації продукції та оптимізувати витрати.

Інвестиційний розвиток: значна увага приділяється реалізації інвестиційної програми, що включає модернізацію виробничих потужностей, оновлення гірничо-транспортного обладнання, покращення екологічних стандартів та забезпечення безперебійного функціонування критичних об'єктів, таких як хвостосховище «Карта III».

Підвищення операційної ефективності: за рахунок впровадження новітніх технологій, енергоефективних рішень і покращення процесів управління виробництвом підприємство прагне скоротити собівартість продукції та підвищити рентабельність діяльності.

Управління ризиками: враховуючи нестабільну економічну ситуацію, підвищення тарифів та інші зовнішні виклики, підприємство активно розробляє та впроваджує антикризові стратегії. Прогнозування фінансових показників і постійний моніторинг ринку дозволяють швидко адаптуватися до змін і мінімізувати ризики.

Підтримка трудового потенціалу: у зв'язку з дефіцитом кадрів через мобілізацію, «АрселорМіттал Кривий Ріг» зосереджується на збереженні та

розвитку персоналу, підвищенні кваліфікації працівників, а також створенні умов для залучення нових спеціалістів.

Активізація збутової політики: у 2025 році компанія планує розширення ринків збуту продукції та реалізацію нових маркетингових стратегій, що сприятиме зростанню обсягів продажу і підвищенню конкурентоспроможності.

Фокус на сталий розвиток: реалізація проєктів, спрямованих на зменшення викидів, раціональне використання природних ресурсів і підвищення енергоефективності, залишається одним із стратегічних пріоритетів підприємства.

Отже, незважаючи на складні зовнішні умови, ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» демонструє здатність до відновлення та розвитку завдяки системному підходу до управління, стратегічному плануванню та гнучкому реагуванню на виклики. Реалізація запланованих заходів дозволить підприємству зміцнити свої позиції на внутрішньому та зовнішньому ринках і забезпечити стабільний розвиток у майбутньому.

Аналіз прогнозних показників ефективності використання оборотних активів ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" на 2025 рік дозволяє зробити такі висновки:

Очікується значне зростання чистої виручки від реалізації продукції — на 49,98% порівняно з 2024 роком, що свідчить про активізацію виробничо-збутової діяльності підприємства.

Сума дебіторської заборгованості також зросте, однак темпи її приросту (плюс 25,56%) будуть суттєво нижчими за приріст чистої виручки. Це позитивно вплине на коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, який збільшиться з 8,64 до 10,32 разів, а період оборотності дебіторської заборгованості скоротиться на 6,8 дня (з 41,68 до 34,89 днів). Таке скорочення свідчить про підвищення оперативності розрахунків із покупцями.

Кредиторська заборгованість прогнозується на рівні 11 990 544 тис. грн, що на 5 317 336 тис. грн менше порівняно з 2024 роком. Це призведе до

істотного покращення коефіцієнта оборотності кредиторської заборгованості (з 3,73 до 8,08 разів) і скорочення періоду оборотності кредиторської заборгованості на 51,91 дня (з 96,47 до 44,55 днів).

Середньорічна сума оборотних активів зросте на 13,92%, що забезпечить додаткову підтримку виробничого процесу та обіговості ресурсів.

Коефіцієнт оборотності оборотних активів прогнозується на рівні 3,68 рази, що свідчить про підвищення ефективності використання капіталу, вкладеного в оборотні активи. Період оборотності оборотних активів скоротиться з 128,65 до 97,71 дня, що є позитивним трендом.

Таким чином, прогноз на 2025 рік демонструє суттєве покращення основних показників ефективності використання оборотних активів ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг". Підприємство очікує скорочення строків обороту дебіторської та кредиторської заборгованості, підвищення оборотності оборотних активів, що, у свою чергу, сприятиме зміцненню ліквідності, фінансової стійкості та загальної ефективності діяльності.

Завдяки вжитим заходам щодо оптимізації оборотних активів, контролю за дебіторською заборгованістю та управління кредиторською заборгованістю компанія має всі передумови для стабільного фінансового розвитку та виходу на новий рівень рентабельності у 2025 році.

З метою покращення фінансової стійкості ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" рекомендується:

- оптимізувати політику управління дебіторською заборгованістю шляхом скорочення термінів відстрочки платежів та активізації роботи із проблемними боржниками;
- вдосконалити умови розрахунків із постачальниками, спрямовані на збільшення строків кредитування без додаткових фінансових витрат;
- забезпечити баланс між дебіторською та кредиторською заборгованістю з метою мінімізації фінансових ризиків;
- впровадити сучасні програмні засоби для контролю грошових потоків у реальному часі;

- здійснювати ретельний моніторинг фінансового стану контрагентів та впровадити практику страхування дебіторської заборгованості;
- оновити внутрішню кредитну політику підприємства, визначивши чіткі критерії оцінювання покупців і встановлення лімітів кредитування.

Реалізація запропонованих заходів дозволить підприємству покращити оборотність грошових коштів, підвищити ліквідність, мінімізувати фінансові ризики та забезпечити стабільність господарської діяльності в середньостроковій перспективі.

ВИСНОВКИ

У результаті вивчення літературних джерел автор сформулював визначення категорії «оборотні активи» для підприємств гірничо-металургійного комплексу. Оборотні активи підприємств ГМК — це ресурси, представлені як у грошовій, так і в натуральній формі, які забезпечують поточну господарську діяльність підприємства та повністю споживаються протягом одного операційного циклу. Таке визначення є доцільним, оскільки воно враховує дві ключові характеристики: різноманітність форм оборотних активів (грошова і натуральна) та необмеженість терміну їх використання одним роком, що відповідає специфіці різних галузей і тривалості операційних циклів.

Ефективність використання оборотних активів суттєво впливає на фінансову стабільність підприємства, його платоспроможність та перспективи економічного розвитку. Прискорення оборотності активів сприяє зміцненню фінансового стану підприємства, тому методика аналізу повинна забезпечувати доступ до повної аналітичної інформації без надлишкових розрахунків. Аналіз доцільно проводити за такими напрямками: оцінка показників оборотності та рентабельності загалом і по окремих видах активів; визначення економічного ефекту від змін в оборотності; факторний аналіз впливу змін оборотності; виявлення резервів прискорення та розробка відповідних заходів.

Результати використання оборотних активів залежать від обраної політики управління. Політика управління оборотними активами полягає у встановленні достатнього рівня та раціональної структури активів, а також визначенні джерел їх фінансування. Виділяють три основні моделі управління оборотними активами: агресивну, консервативну і помірну. Ефективність використання оборотних активів найкраще характеризує швидкість їх обертання, яка безпосередньо впливає на показники фінансового стану

підприємства.

Раціональне використання оборотних активів є однією з ключових умов підвищення ефективності діяльності підприємства. Оптимізація грошових коштів і високоліквідних активів сприяє підтриманню платоспроможності; покращення структури оборотних активів пришвидшує їхній обіг і підвищує ефективність окремих елементів; регулювання структури готової продукції дозволяє зосередитися на високорентабельній продукції з підвищеним попитом; управління запасами передбачає врахування планової потреби в сировині, умов постачання та зберігання. Крім того, управління дебіторською заборгованістю включає регулярний моніторинг розрахунків, оцінку платоспроможності клієнтів, страхування ризиків, скорочення фінансового циклу та прискорення оборотності.

Згідно з результатами проведеного аналізу встановлено, що фінансовий стан підприємства напряму залежить від стану оборотних активів. Підприємства зацікавлені у раціональній організації оборотних активів, включно з оптимізацією їхнього обороту, що забезпечує досягнення максимального економічного ефекту за мінімально можливих витрат.

Загальна стратегія довгострокового розвитку підприємства ґрунтується на цінностях сталого розвитку, якості та лідерства. Стратегічні пріоритети ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» включають стабільне виробництво, зниження витрат і задоволення потреб внутрішнього ринку в металопродукції.

Після початку в лютому 2022 року повномасштабного російського військового вторгнення до України керівництво зосередило свою увагу на підтримці працівників підприємства та збереженні його виробничого потенціалу. Через логістичні труднощі та обмеження в енергопостачанні підприємство тимчасово призупиняло роботу окремих виробничих агрегатів протягом 2022 року – в результаті виробничі потужності Компанії впродовж 2022 року були завантажені в середньому на 20-25%.

Проведений аналіз фінансово-економічного стану ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за 2021–2024 роки засвідчив, що діяльність підприємства

протягом цього періоду характеризувалася значними коливаннями. У 2021 році компанія демонструвала високі фінансові результати завдяки сприятливій кон'юктурі світового ринку залізорудної продукції, однак у 2022 році внаслідок повномасштабного військового вторгнення в Україну, втрати частини ринків збуту, логістичних обмежень та пошкодження інфраструктури фінансові результати різко погіршилися. Компанія зазнала значних збитків, що відобразилося у всіх основних показниках діяльності.

У 2023–2024 роках намітилася позитивна динаміка: підприємству вдалося скоротити як операційні, так і чисті збитки, зменшити собівартість виробництва та підвищити ефективність управління витратами. Зростання виручки у 2024 році на 54% порівняно з 2023 роком свідчить про поступове відновлення фінансової стабільності компанії. Паралельно з цим аналіз виробничої діяльності показав збільшення обсягів випуску основних видів продукції, зокрема чавуну, сталі, прокату та залізорудного концентрату. Важливим чинником цього відновлення стало введення в експлуатацію нових виробничих потужностей у 2024 році.

Попри позитивну динаміку, підприємство залишається збитковим. Хоча показники рентабельності активів та оборотних активів поліпшилися, вони все ще мають негативне значення, що свідчить про збереження фінансових ризиків. Водночас аналіз показників ліквідності та фінансової стійкості свідчить про їхнє подальше погіршення: абсолютна ліквідність у 2024 році знизилася до 0,01, критична ліквідність — до 0,25, а поточна ліквідність — до 0,66. Коефіцієнт автономії зменшився до критичного рівня 0,14, що відображає суттєву залежність підприємства від зовнішнього фінансування.

Серед основних ризиків для діяльності ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» залишаються нестабільність енергопостачання, висока вартість логістики, кадрові проблеми, воєнні дії, а також залежність від кон'юктури зовнішніх ринків. Незважаючи на ці складнощі, підприємство зберігає виробничий потенціал і має перспективи розвитку. Очікується, що у 2025–2026 роках відбудеться поступове відновлення внутрішнього попиту на металургійну

продукцію, що сприятиме збільшенню обсягів виробництва і зміцненню фінансової стійкості підприємства. Стратегічними завданнями на цей період є нарощування виробничих потужностей, підвищення ефективності операційної діяльності та розширення участі у відбудові економіки України.

Проведений аналіз динаміки, структури та ефективності використання оборотних активів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» свідчить про складну фінансову ситуацію на підприємстві упродовж 2022–2024 років. У 2022 році відбулося суттєве скорочення обсягу оборотних активів на 15 910 110 тис. грн, що було зумовлено різким зменшенням дебіторської заборгованості за продукцію, зниженням рівня виробничих запасів, залишків готової продукції та грошових коштів. Основними причинами таких змін стали вимушене скорочення виробничої активності, затримки у реалізації продукції через закриття морських логістичних коридорів та уповільнення розрахунків із покупцями.

У 2023 році обсяги оборотних активів також зменшились, хоча темпи скорочення були менш значними порівняно з попереднім роком. Відбулося зменшення незавершеного виробництва та дебіторської заборгованості за продукцію, що свідчить про початок стабілізаційних процесів. Проте продовжувалося зменшення грошових коштів, що негативно позначалося на ліквідності підприємства.

У 2024 році оборотні активи підприємства зросли на 2 761 575 тис. грн. Збільшення відбулося переважно за рахунок приросту виробничих запасів, незавершеного виробництва та дебіторської заборгованості за розрахунками. Натомість дебіторська заборгованість за продукцію та інша поточна дебіторська заборгованість зменшились, що вказує на покращення політики управління дебіторами.

Структура оборотних активів за 2022–2024 роки зазнала суттєвих змін. Спостерігається збільшення питомої ваги виробничих запасів і дебіторської заборгованості за розрахунками, тоді як питома вага дебіторської заборгованості за продукцію та іншої поточної дебіторської заборгованості

скоротилася. Це свідчить про зміну підходів до фінансування обігового капіталу та поступову адаптацію підприємства до нових умов господарювання.

Аналіз оборотності оборотних активів показав, що у 2022 році ефективність використання оборотних активів суттєво знизилася: коефіцієнт оборотності зменшився до 1,16 разів, а період оборотності зріс до 309,4 днів. Проте у 2023–2024 роках показники поступово покращилися, і в 2024 році коефіцієнт оборотності досяг 2,80 разів, а період оборотності скоротився до 128,6 днів, що наближено до рівня 2021 року.

Аналіз рентабельності оборотних активів свідчить про глибоку кризу у 2022 році, коли рентабельність оборотних активів стала негативною (-130,1%). У наступні роки відбулося поступове покращення: у 2023 році рентабельність становила -46,0%, а у 2024 році — -38,3%. Це свідчить про зменшення збитків і поступове відновлення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства.

Таким чином, результати аналізу демонструють, що ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» у 2022 році пережило серйозну фінансову кризу, проте у 2023–2024 роках підприємство здійснювало успішні заходи з оптимізації структури оборотних активів, підвищення їх оборотності та скорочення збитків. Подальші зусилля повинні бути спрямовані на зміцнення ліквідності, підвищення ефективності використання активів і відновлення позитивної рентабельності.

Проведений аналіз оборотності та структури оборотних активів ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за 2021–2024 роки свідчить про істотні зміни в динаміці фінансово-господарської діяльності підприємства, що були зумовлені складною економічною ситуацією в країні та на світових ринках.

У 2022 році спостерігалася суттєве скорочення чистої виручки від реалізації продукції, що призвело до значного уповільнення обігу незавершеного виробництва, виробничих запасів і готової продукції. Коефіцієнти оборотності знизилися, а періоди оборотності зросли, що вказує

на зниження ефективності використання ресурсів у виробничому процесі та наявність проблем із реалізацією продукції.

У 2023 році спостерігалось часткове покращення: дещо зросли коефіцієнти оборотності незавершеного виробництва та готової продукції, скоротився період обігу оборотних активів. Однак рівень ефективності залишався нижчим порівняно з 2021 роком, що свідчить про триваючі труднощі в управлінні обіговими коштами.

У 2024 році динаміка була переважно позитивною. Показники оборотності незавершеного виробництва та готової продукції суттєво покращилися: коефіцієнти зросли, періоди оборотності скоротилися. Чиста виручка від реалізації зросла на 54,3%, а середньорічна сума незавершеного виробництва зменшилася на 11,5%. Це свідчить про підвищення ефективності виробничих процесів і поліпшення політики управління запасами.

Разом з тим аналіз оборотності виробничих запасів показав, що, попри деякі позитивні зрушення у 2023 році, у 2024 році знову спостерігалось уповільнення їх обігу. Це вказує на необхідність подальшого удосконалення системи управління запасами для запобігання накопиченню надлишкових ресурсів і підвищення оборотності.

Аналіз оборотності грошових коштів виявив значні коливання у їх обігу протягом аналізованого періоду. Після уповільнення оборотності у 2022 році, у 2023–2024 роках спостерігалось поступове відновлення: коефіцієнт оборотності грошових коштів зріс, а період оборотності скоротився до 2,8 днів у 2024 році. Це свідчить про підвищення ефективності використання грошових ресурсів підприємства.

Аналіз умов кредитування показав, що підприємство у 2022 році зазнало суттєвого погіршення оборотності дебіторської заборгованості, однак у 2023–2024 роках вдалося стабілізувати цю ситуацію. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості суттєво зріс, а період оборотності скоротився, що сприяло покращенню платоспроможності підприємства. Разом з тим збільшення різниці між періодами оборотності дебіторської та кредиторської

заборгованості у 2024 році свідчить про загострення проблем із ліквідністю.

Отже, за період 2021–2024 років ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» пройшло етап глибокої фінансової кризи у 2022 році та поступового відновлення у 2023–2024 роках. Попри позитивні зрушення у сфері оборотності активів і зменшення фінансових втрат, підприємству необхідно продовжувати вдосконалення політики управління оборотними активами, особливо виробничими запасами, грошовими коштами та дебіторською заборгованістю, з метою забезпечення стійкого зростання та фінансової стабільності в майбутньому.

У процесі аналізу поточних фінансових потреб як інструменту управління ефективністю використання оборотних активів було встановлено, що правильна організація фінансування поточної діяльності є критичним чинником забезпечення стабільності господарських процесів підприємства. Поточні фінансові потреби формуються під впливом широкого кола внутрішніх і зовнішніх факторів, а їх ефективне планування і контроль забезпечують оптимальне використання власних та позикових оборотних коштів.

Аналіз даних ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" за 2022–2024 роки засвідчив позитивні тенденції: зростання виручки від реалізації продукції, скорочення дебіторської заборгованості та поточних фінансових потреб підприємства. Особливо важливим є зниження питомої ваги поточних фінансових потреб у виручці з 39,02% у 2022 році до 7,52% у 2024 році, що свідчить про підвищення ефективності управління оборотними активами та фінансовими ресурсами.

Водночас підприємство активно використовує як власні, так і залучені кошти для фінансування своєї діяльності, що дозволяє йому оперативно реагувати на зміну виробничих і фінансових умов. Раціональне управління запасами, дебіторською і кредиторською заборгованістю, прискорення оборотності оборотних активів є основними напрямками підвищення фінансової стійкості та забезпечення стабільного розвитку компанії.

Ефективне визначення, регулювання та фінансування поточних фінансових потреб є запорукою безперервності діяльності підприємства, оптимізації його фінансових потоків і підвищення загальної ефективності використання ресурсів.

Основними напрямками розвитку ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» у найближчій перспективі є:

Досягнення фінансової стабільності: основною метою залишається перехід до самофінансування без залучення додаткових коштів від материнської компанії. Для цього підприємство планує збільшити обсяги виробництва, підвищити виручку від реалізації продукції та оптимізувати витрати.

Інвестиційний розвиток: значна увага приділяється реалізації інвестиційної програми, що включає модернізацію виробничих потужностей, оновлення гірничо-транспортного обладнання, покращення екологічних стандартів та забезпечення безперебійного функціонування критичних об'єктів, таких як хвостосховище «Карта III».

Підвищення операційної ефективності: за рахунок впровадження новітніх технологій, енергоефективних рішень і покращення процесів управління виробництвом підприємство прагне скоротити собівартість продукції та підвищити рентабельність діяльності.

Управління ризиками: враховуючи нестабільну економічну ситуацію, підвищення тарифів та інші зовнішні виклики, підприємство активно розробляє та впроваджує антикризові стратегії. Прогнозування фінансових показників і постійний моніторинг ринку дозволяють швидко адаптуватися до змін і мінімізувати ризики.

Підтримка трудового потенціалу: у зв'язку з дефіцитом кадрів через мобілізацію, «АрселорМіттал Кривий Ріг» зосереджується на збереженні та розвитку персоналу, підвищенні кваліфікації працівників, а також створенні умов для залучення нових спеціалістів.

Активізація збутової політики: у 2025 році компанія планує розширення

ринків збуту продукції та реалізацію нових маркетингових стратегій, що сприятиме зростанню обсягів продажу і підвищенню конкурентоспроможності.

Фокус на сталий розвиток: реалізація проєктів, спрямованих на зменшення викидів, раціональне використання природних ресурсів і підвищення енергоефективності, залишається одним із стратегічних пріоритетів підприємства.

Отже, незважаючи на складні зовнішні умови, ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» демонструє здатність до відновлення та розвитку завдяки системному підходу до управління, стратегічному плануванню та гнучкому реагуванню на виклики. Реалізація запланованих заходів дозволить підприємству зміцнити свої позиції на внутрішньому та зовнішньому ринках і забезпечити стабільний розвиток у майбутньому.

Сума дебіторської заборгованості також зросте, однак темпи її приросту (плюс 25,56%) будуть суттєво нижчими за приріст чистої виручки. Це позитивно вплине на коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, який збільшиться з 8,64 до 10,32 разів, а період оборотності дебіторської заборгованості скоротиться на 6,8 дня (з 41,68 до 34,89 днів). Таке скорочення свідчить про підвищення оперативності розрахунків із покупцями.

Кредиторська заборгованість прогнозується на рівні 11 990 544 тис. грн, що на 5 317 336 тис. грн менше порівняно з 2024 роком. Це призведе до істотного покращення коефіцієнта оборотності кредиторської заборгованості (з 3,73 до 8,08 разів) і скорочення періоду оборотності кредиторської заборгованості на 51,91 дня (з 96,47 до 44,55 днів).

Середньорічна сума оборотних активів зросте на 13,92%, що забезпечить додаткову підтримку виробничого процесу та обіговості ресурсів.

Коефіцієнт оборотності оборотних активів прогнозується на рівні 3,68 рази, що свідчить про підвищення ефективності використання капіталу, вкладеного в оборотні активи. Період оборотності оборотних активів скоротиться з 128,65 до 97,71 дня, що є позитивним трендом.

Таким чином, прогноз на 2025 рік демонструє суттєве покращення основних показників ефективності використання оборотних активів ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг". Підприємство очікує скорочення строків обороту дебіторської та кредиторської заборгованості, підвищення оборотності оборотних активів, що, у свою чергу, сприятиме зміцненню ліквідності, фінансової стійкості та загальної ефективності діяльності.

Завдяки вжитим заходам щодо оптимізації оборотних активів, контролю за дебіторською заборгованістю та управління кредиторською заборгованістю компанія має всі передумови для стабільного фінансового розвитку та виходу на новий рівень рентабельності у 2025 році.

З метою покращення фінансової стійкості ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" рекомендується:

- оптимізувати політику управління дебіторською заборгованістю шляхом скорочення термінів відстрочки платежів та активізації роботи із проблемними боржниками;
- вдосконалити умови розрахунків із постачальниками, спрямовані на збільшення строків кредитування без додаткових фінансових витрат;
- забезпечити баланс між дебіторською та кредиторською заборгованістю з метою мінімізації фінансових ризиків;
- впровадити сучасні програмні засоби для контролю грошових потоків у реальному часі;
- здійснювати ретельний моніторинг фінансового стану контрагентів та впровадити практику страхування дебіторської заборгованості;
- оновити внутрішню кредитну політику підприємства, визначивши чіткі критерії оцінювання покупців і встановлення лімітів кредитування.

Реалізація запропонованих заходів дозволить підприємству покращити оборотність грошових коштів, підвищити ліквідність, мінімізувати фінансові ризики та забезпечити стабільність господарської діяльності в середньостроковій перспективі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Боди З., Мертон Р. Финанси. Київ.: Вільямс, 2007. 592 с.
2. Брігхем Є.Ф. Основи фінансового менеджменту. Київ: Молодь, 1997. 1000 с
3. Бугай В. З., Горбунова А. В. Поточні фінансові потреби як інструмент управління формуванням оборотного капіталу підприємства. Вісник Запорізького національного університету. Економічні науки, 2013. №4 с. 18-26.
4. Гордополова, В. Ю. Аналіз ефективності використання оборотних активів КП ШЕУ міста Києва. Зб. наук. ст. студентів ден. та заоч. форм навчання. Київ: Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. 506 с.
5. Господарський кодекс України. Від 16 січня 2003 р. № 436- IV. З подальшими змінами. Відомості Верховної Ради (ВВР). 2003. № 18, № 19-20, № 21-22.
6. Єрмоленко Г. «АрселорМіттал Кривий Ріг» закладає основу для майбутніх перетворень – CEO. Сайт ГМК Центр. URL: <https://gmk.center/ua/news/arselormittal-krivij-rig-zakladaie-osnovu-dlya-masshtabnih-peretvoren-ceo/> (дата звернення 15.04.2025)
7. Єрмоленко Г. Внутрішній попит на продукцію «АрселорМіттал Кривий Ріг» після війни складе 60% від довоєнного – CEO. Сайт ГМК Центр. URL: <https://gmk.center/ua/news/vnutrishnij-popit-na-produkciju-arselormittal-krivij-rig-pislya-vijni-sklade-60-vid-dovoiennogo-ceo/> (дата звернення 15.04.2025)
8. Залізінський, А. Ю.; Тарасенко, І. О. Ефективність використання оборотних активів підприємства та її вплив на фінансовий стан підприємства. Тези доповідей ІХ Міжнародної науково-практичної конференції «Пріоритети розвитку фінансів, менеджменту та маркетингу: традиції, моделі, перспективи» 11-12 жовтня 2022 р. Київ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2022. 329 с.
9. Звіт про управління (Звіт керівництва) ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за 2022 рік. Офіційний сайт ПАТ АрселорМіттал Кривий Ріг. URL: <https://ukraine.arcelormittal.com/corporate-responsibility/informatsiia-dlia->

aktionsneriv-ta-steykkholderiv (дата звернення 20.04.2025)

10. Колісніченко В. «АрселорМіттал Кривий Ріг» у 2024 році виробив 1,65 млн т сталі. Сайт ГМК Центр. URL: <https://gmk.center/ua/news/arselormittal-krivij-rig-u-2024-roci-virobiv-1-65-mln-t-stali/> (дата звернення 20.04.2025)

11. Колісніченко В. «АрселорМіттал Кривий Ріг» відновив роботу доменної печі №6. URL/ <https://gmk.center/ua/news/arselormittal-krivij-rig-vidnoviv-robotu-domennoi-pechi-6/> (дата звернення 20.04.2025)

12. Кошельок Г.В., Малишко В.С., Малікова І.П. Факторний аналіз ефективності використання оборотних коштів підприємства. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2018. С. 67-72. URL: http://www.psae-jrnl.nau.in.ua/journal/5_67_2018_ukr/11.pdf. (дата звернення 20.04.2025)

13. Кубецька, О. М.; Остапенко, Т. М.; Палешко, Я. С. Управління оборотними активами підприємства в особливих умовах. *Бізнес інформ*, 2022, 8: 159-165. (дата звернення 20.04.2025)

14. Леонов В. В. Факторний аналіз ефективності використання оборотних активів. Молодь і індустрія 4.0 в ХХІ столітті: матеріали ХХ Міжнар. форуму молоді, 4-5 квіт. 2024 р. Харків: ДБТУ, 2024. С. 317. <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/54392> (дата звернення 20.04.2025)

15. Максимова, О., Максимов, С., Омельченко, О. Обґрунтування шляхів підвищення ефективності використання оборотних активів гірничорудних підприємств. *Економіка та суспільство*, (60). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-64> (дата звернення 20.04.2025)

16. Мироненко, І. О. Оцінка та шляхи покращення ефективності використання оборотних активів підприємства. Фінансово-економічні механізми розвитку підприємництва: теоретичний та практичний аспекти: Збірник тез за матеріалами ІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених (25–26 листопада 2021 р.). Дніпро: УДУНТ, 2021. С. 155. (дата звернення: 19.04.2025)

17. Огляд економіки у вересні. Що заважає металургійному виробництву зростати. Центр економічної стратегії. URL:

- https://ces.org.ua/economic_review_2024_september/ (дата звернення: 10.05.2025)
18. Офіційний сайт ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг». URL: <https://ukraine.arcelormittal.com/> (дата звернення: 16.05.2025)
19. Податковий кодекс України від 04.11.2011 р. №4014-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 11.04.2025)
20. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість». URL: <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO10.aspx> (дата звернення: 12.04.2025)
21. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», затверджений наказом Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. №246. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text> (дата звернення: 14.05.2025)
22. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Мінфіну від 07.02.2013 №73 (за станом на 03.08.2018 р.). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 10.04.2025)
23. Пушкар, І. В.; Полякова, Ю. В. Методичні аспекти аналізу ефективності використання оборотних активів. 2023. URL: <https://ir.stu.cn.ua/jspui/bitstream/123456789/29067/1/%D0%91%D1%83%D1%85.%20%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BA-50-51.pdf> (дата звернення: 10.04.2025)
24. Рейтинг 100 найбільших приватних компаній України за 2021 рік за версією журналу «Forbes». URL: <https://forbes.ua/ratings/100-naybilshikh-privatnikh-kompaniy-ukraini-2021-12102021-2580> (дата звернення: 17.05.2025)
25. Сікетіна, Н. Г.; Іпатова, А. П.; Овод, М. А. Аналіз ефективності використання оборотних активів підприємства. Вісник Національного технічного університету «ХПІ». Серія: Економічні науки. №47(1323). 2018. С. 78–81. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/6d87a740-8b75-4990-88bf-e2996e9c1360/content> (дата звернення: 20.05.2025)

26. Сухарський, В. С. Економічний словник. Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2010. 328 с.
27. Тарасенко, А. Мауро Лонгобардо: «Проблема в конкурентоспроможності навіть після війни». Сайт ГМК Центр. URL: <https://gmk.center/ua/interview/mauro-lonhobardo-problema-v-konkurentospromozhnosti-navit-pislia-vijny/> (дата звернення: 15.04.2025)
28. Ситник Н. С., Смолінська С. Д., Ясіновська І. Ф. Фінанси підприємств: навчальний посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 402 с.
29. Фінансова звітність ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за 2021 рік. URL: https://clarity-project.info/edr/24432974/finances?current_year=2021 (дата звернення: 14.04.2025)
30. Фінансова звітність ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за 2022 рік. URL: https://clarity-project.info/edr/24432974/finances?current_year=2022 (дата звернення: 19.05.2025)
31. Фінансова звітність ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за 2023 рік. URL: https://clarity-project.info/edr/24432974/yearly-finances?current_year=2023 (дата звернення: 13.04.2025)
32. Фінансова звітність ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» за 2024 рік. URL: https://clarity-project.info/edr/24432974/yearly-finances?current_year=2024 (дата звернення: 20.04.2025)
33. Хачатрян Валентина; Стратійчук Вікторія. Інноваційні підходи до розробки політики фінансування оборотних активів корпорацій в умовах кризи. Herald of Khmelnytskyi National University. Economic sciences, 2024, 334.5: с 412–417.
34. Щербатих Д. В. Методичні підходи до оцінювання ефективності використання оборотних активів підприємств. In: The 32nd International scientific and practical conference “Social adaptation of the individual in the conditions of social transformations” (13–16 серпня 2024 р.). Hamburg, Germany. International Science Group, 2024. С. 32.

Додаток А

Таблиця

**Моделі управління оборотними активами підприємства та їх
особливості**

<i>Агресивна модель (АМ)</i>	<i>Консервативна модель (КМ)</i>	<i>Помірна модель (ПМ)</i>
Характерні особливості		
<p>Підприємство не ставить обмежень у нарощуванні поточних активів, має значні грошові кошти, запаси сировини і готової продукції, істотну дебіторську заборгованість – у цьому випадку частка поточних активів у складі всіх активів висока, а період оборотності оборотних коштів тривалий.</p> <p>АМ відповідає агресивна модель управління поточними пасивами, за якої у загальній сумі пасивів переважають короткострокові кредити</p>	<p>Підприємство стримує зростання поточних активів, частка поточних активів у загальній сумі активів низька, період оборотності оборотних коштів короткий. Умовами реалізації є визначеність ситуації щодо обсягу продажів, строків надходжень і платежів, необхідного обсягу запасів і точного часу їх використання. Ознакою КМ управління поточними пасивами слугує відсутність або дуже низька частка короткострокового кредиту в загальній їх сумі. Всі активи при цьому фінансуються за рахунок постійних пасивів</p>	<p>Підприємство займає проміжну, „дентристську” позицію, за якої поточні активи становлять приблизно половину всіх активів підприємства, період оборотності оборотних коштів має усереднену тривалість. Для ПМ управління поточними пасивами характерний середній рівень короткострокових кредитів в загальній їх сумі. Помірна модель являє собою компроміс між агресивною і консервативною моделями</p>
Результати реалізації		
<p>АМ не може забезпечити високої економічної рентабельності активів, але практично виключає зростання ризику технічної неплатоспроможності. Зростає рівень ефекту фінансового важеля. Витрати підприємства на виплату відсотків по кредитах зростають</p>	<p>КМ управління поточними активами забезпечує високу економічну рентабельність активів, але містить підвищений ризик виникнення технічної неплатоспроможності у разі непередбачених ситуацій при реалізації продукції або при помилці в розрахунках</p>	<p>Економічна рентабельність активів, і ризик технічної неплатоспроможності знаходяться на середньому рівні</p>

Джерело: [8]

Додаток Б1

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "АРСЕЛОРМІТТАЛ КРИВИЙ РІГ"

Дата звіту	03,03,2025
Період	2024 рік, 12 міс
Бухгалтер	Задорожний Павло Вікторович
КАТОТТГ	UA12060170010378670
Кількість працівників	13 273
Баланс (Звіт про фінансовий стан)	
Актив	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис, грн	На кінець звітного періоду, тис, грн
I, Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	95 807,00	136 575,00
первісна вартість	1001	715 693,00	760 624,00
накопичена амортизація	1002	619 886,00	624 049,00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	6 765 595,00	7 221 231,00
Основні засоби	1010	18 468 194,00	19 904 180,00
первісна вартість	1011	128 437 676,00	133 885 898,00
знос	1012	109 969 482,00	113 981 718,00
Інвестиційна нерухомість	1015	681,00	653,00
первісна вартість	1016	7 500,00	5 608,00
знос	1017	6 819,00	4 955,00
Довгострокові біологічні активи	1020	0,00	
первісна вартість	1021	0,00	
накопичена амортизація	1022	0,00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0,00	
інші фінансові інвестиції	1035	0,00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0,00	
Відстрочені податкові активи	1045	0,00	
Гудвіл	1050	0,00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0,00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0,00	
Інші необоротні активи	1090	0,00	
Усього за розділом I	1095	25 330 277,00	27 262 639,00
II, Оборотні активи Запаси	1100	10 842 192,00	14 687 451,00
Виробничі запаси	1101	5 788 371,00	7 365 740,00
Незавершене виробництво	1102	3 700 672,00	5 671 178,00
Готова продукція	1103	1 353 149,00	1 650 533,00
Товари	1104	0,00	
Поточні біологічні активи	1110	0,00	
Депозити перестраховання	1115	0,00	
Векселі одержані	1120	0,00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	6 071 880,00	5 024 433,00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	383 028,00	356 797,00
з бюджетом	1135	3 137 632,00	3 120 787,00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0,00	
з нарахованих доходів	1140	0,00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0,00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	246 524,00	231 867,00

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис, грн	На кінець звітного періоду, тис, грн
Поточні фінансові інвестиції	1160	0,00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	523 938,00	488 391,00
Готівка	1166	0,00	
Рахунки в банках	1167	523 938,00	488 391,00
Витрати майбутніх періодів	1170	0,00	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0,00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0,00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0,00	
резервах незароблених премій	1183	0,00	
інших страхових резервах	1184	0,00	
Інші оборотні активи	1190	496 247,00	553 290,00
Усього за розділом II	1195	21 701 441,00	24 463 016,00
III, Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0,00	
Баланс	1300	47 031 718,00	51 725 655,00
Пасив			
Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис, грн	На кінець звітного періоду, тис, грн
I, Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3 859 533,00	3 859 533,00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0,00	
Капітал у дооцінках	1405	0,00	
Додатковий капітал	1410	26 672 914,00	26 901 519,00
Емісійний дохід	1411	0,00	
Накопичені курсові різниці	1412	26 672 914,00	26 901 519,00
Резервний капітал	1415	578 930,00	578 930,00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-15 094 583,00	-23 943 546,00
Неоплачений капітал	1425	0,00	
Вилучений капітал	1430	0,00	
Інші резерви	1435	0,00	
Усього за розділом I	1495	16 016 794,00	7 396 436,00
II, Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0,00	
Пенсійні зобов'язання	1505	2 119 824,00	1 680 612,00
Довгострокові кредити банків	1510	2 272 107,00	3 352 891,00
Інші довгострокові зобов'язання	1515	205 383,00	169 080,00
Довгострокові забезпечення	1520	1 801 248,00	2 195 194,00
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0,00	
Цільове фінансування	1525	0,00	
Благодійна допомога	1526	0,00	
Страхові резерви	1530	0,00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0,00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0,00	
резерв незароблених премій	1533	0,00	
інші страхові резерви	1534	0,00	
Інвестиційні контракти	1535	0,00	
Призовий фонд	1540	0,00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0,00	
Усього за розділом II	1595	6 398 562,00	7 397 777,00
III, Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0,00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис, грн	На кінець звітнього періоду, тис, грн
Векселі видані	1605	0,00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	6 412 711,00	6 022 353,00
товари, роботи, послуги	1615	9 339 115,00	11 153 994,00
розрахунками з бюджетом	1620	181 931,00	492 732,00
у тому числі з податку на прибуток	1621	89 281,00	10,00
розрахунками зі страхування	1625	181 456,00	229 014,00
розрахунками з оплати праці	1630	856 814,00	1 071 575,00
за одержаними авансами	1635	1 251 274,00	9 857 854,00
за розрахунками з учасниками	1640	0,00	
із внутрішніх розрахунків	1645	0,00	
за страховою діяльністю	1650	0,00	
Поточні забезпечення	1660	0,00	2 400,00
Доходи майбутніх періодів	1665	0,00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0,00	
Інші поточні зобов'язання	1690	6 393 061,00	8 101 520,00
Усього за розділом III	1695	24 616 362,00	36 931 442,00
IV, Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0,00	
V, Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0,00	
Баланс	1900	47 031 718,00	51 725 655,00

Продовження додатку Б1
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис, грн	За аналогічний період попереднього року, тис, грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	64 591 407,00	41 848 635,00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0,00
Премії підписані, валова сума	2011		0,00
Премії, передані у перестраховання	2012		0,00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0,00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0,00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	69 042 126,00	50 635 909,00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0,00
збиток	2095	4 450 719,00	8 787 274,00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0,00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0,00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0,00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0,00
Інші операційні доходи	2120	375 811,00	429 403,00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0,00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0,00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0,00
Адміністративні витрати	2130	2 278 484,00	1 679 688,00
Витрати на збут	2150	35 567,00	33 255,00
Інші операційні витрати	2180	690 180,00	190 963,00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0,00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0,00
збиток	2195	7 079 139,00	10 261 777,00
Дохід від участі в капіталі	2200		0,00
Інші фінансові доходи	2220	64 246,00	48 123,00
Інші доходи	2240		0,00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0,00
Фінансові витрати	2250	1 818 110,00	1 508 095,00
Втрати від участі в капіталі	2255		0,00
Інші витрати	2270		0,00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0,00
збиток	2295	8 833 003,00	11 721 749,00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-15 960,00	-89 281,00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0,00
збиток	2355	8 848 963,00	11 811 030,00
Сукупний дохід			
	Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис, грн
			За аналогічний період попереднього року, тис, грн
	Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0,00
	Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0,00
	Накопичені курсові різниці	2410	0,00
	Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0,00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис, грн	За аналогічний період попереднього року, тис, грн
Інший сукупний дохід	2445	228 605,00	-385 115,00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	228 605,00	-385 115,00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		0,00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	228 605,00	-385 115,00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-8 620 358,00	-12 196 145,00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис, грн	За аналогічний період попереднього року, тис, грн
Матеріальні затрати	2500	53 241 200,00	34 485 128,00
Витрати на оплату праці	2505	4 168 600,00	3 587 893,00
Відрахування на соціальні заходи	2510	877 254,00	746 877,00
Амортизація	2515	4 096 284,00	3 611 313,00
Інші операційні витрати	2520	12 017 607,00	7 568 379,00
Разом	2550	74 400 945,00	49 999 590,00

Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Середньорічна кількість простих акцій	2600	3 859 533 000,00	3 859 533 000,00
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	3 859 533 000,00	3 859 533 000,00
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-2,29	-3,06
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-2,29	-3,06
Дивіденди на одну просту акцію	2650		0,00

Додаток Б2

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "АРСЕЛОРМІТТАЛ КРИВИЙ РІГ"

Дата звіту 28.02.2024
 Період 2023 рік, 12 міс
 Бухгалтер [Задорожний Павло Вікторович](#)
 КАТОТТГ UA12060170010378670
 Кількість працівників 15 065
 Баланс (Звіт про фінансовий стан)
 Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	105 935.00	95 807.00
первісна вартість	1001	742 072.00	715 693.00
накопичена амортизація	1002	636 137.00	619 886.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	3 875 963.00	6 765 595.00
Основні засоби	1010	18 996 729.00	18 468 194.00
первісна вартість	1011	125 500 198.00	128 437 676.00
знос	1012	106 503 469.00	109 969 482.00
Інвестиційна нерухомість	1015	715.00	681.00
первісна вартість	1016	7 128.00	7 500.00
знос	1017	6 413.00	6 819.00
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	22 979 342.00	25 330 277.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	14 021 719.00	10 842 192.00
Виробничі запаси	1101	6 416 427.00	5 788 371.00
Незавершене виробництво	1102	6 893 670.00	3 700 672.00
Готова продукція	1103	711 622.00	1 353 149.00
Товари	1104	0.00	
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестраховання	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	7 486 969.00	6 071 880.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	157 981.00	383 028.00
з бюджетом	1135	6 515 960.00	3 137 632.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	241 050.00	246 524.00

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	954 053.00	523 938.00
Готівка	1166	0.00	
Рахунки в банках	1167	954 053.00	523 938.00
Витрати майбутніх періодів	1170	0.00	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	325 687.00	496 247.00
Усього за розділом II	1195	29 703 419.00	21 701 441.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	52 682 761.00	47 031 718.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3 859 533.00	3 859 533.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	0.00	
Додатковий капітал	1410	27 058 029.00	26 672 914.00
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	27 058 029.00	26 672 914.00
Резервний капітал	1415	578 930.00	578 930.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-3 283 553.00	-15 094 583.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	28 212 939.00	16 016 794.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	1 820 270.00	2 119 824.00
Довгострокові кредити банків	1510	2 475 694.00	2 272 107.00
Інші довгострокові зобов'язання	1515	265 115.00	205 383.00
Довгострокові забезпечення	1520	1 485 275.00	1 801 248.00
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	6 046 354.00	6 398 562.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	2 536 382.00	6 412 711.00
товари, роботи, послуги	1615	9 152 068.00	9 339 115.00
розрахунками з бюджетом	1620	68 286.00	181 931.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	89 281.00
розрахунками зі страхування	1625	185 274.00	181 456.00
розрахунками з оплати праці	1630	849 775.00	856 814.00
за одержаними авансами	1635	837 036.00	1 251 274.00
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	8 115.00	
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	4 786 532.00	6 393 061.00
Усього за розділом III	1695	18 423 468.00	24 616 362.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	52 682 761.00	47 031 718.00

Продовження додатку Б2

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	41 848 635.00	43 818 410.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестраховання	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	50 635 909.00	55 829 721.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
збиток	2095	8 787 274.00	12 011 311.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	429 403.00	596 185.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	1 679 688.00	1 805 121.00
Витрати на збут	2150	33 255.00	42 846.00
Інші операційні витрати	2180	190 963.00	797 304.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
збиток	2195	10 261 777.00	14 060 397.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220	48 123.00	25 141.00
Інші доходи	2240		0.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	1 508 095.00	1 155 305.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270		36 169 884.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
збиток	2295	11 721 749.00	51 360 445.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-89 281.00	2 351 341.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
збиток	2355	11 811 030.00	49 009 104.00
Сукупний дохід			

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		0.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0.00
Накопичені курсові різниці	2410		0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0.00
Інший сукупний дохід	2445	-385 115.00	817 125.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-385 115.00	817 125.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		147 082.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-385 115.00	670 043.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-12 196 145.00	-48 339 061.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	34 485 128.00	39 816 604.00
Витрати на оплату праці	2505	3 587 893.00	4 445 356.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	746 877.00	953 909.00
Амортизація	2515	3 611 313.00	6 172 806.00
Інші операційні витрати	2520	7 568 379.00	8 408 249.00
Разом	2550	49 999 590.00	59 796 924.00

Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Середньорічна кількість простих акцій	2600	3 859 533 000.00	3 859 533 000.00
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	3 859 533 000.00	3 859 533 000.00
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-3.06	-12.70
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-3.06	-12.70
Дивіденди на одну просту акцію	2650		0.00

Додаток Б3

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "АРСЕЛОРМІТТАЛ КРИВИЙ РІГ"

Дата звіту 28.02.2023
 Період 2022 рік, 12 міс
 Бухгалтер [Плічко Сергій Анатолійович](#)
 КАТОТТГ UA12060170010378670
 Кількість працівників 17 221
Баланс (Звіт про фінансовий стан)
Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	348 344.00	105 935.00
первісна вартість	1001	741 110.00	742 072.00
накопичена амортизація	1002	392 766.00	636 137.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	7 891 253.00	3 875 963.00
Основні засоби	1010	51 945 454.00	18 996 729.00
первісна вартість	1011	122 510 787.00	125 500 198.00
знос	1012	70 565 333.00	106 503 469.00
Інвестиційна нерухомість	1015	2 395.00	715.00
первісна вартість	1016	7 638.00	7 128.00
знос	1017	5 243.00	6 413.00
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	60 187 446.00	22 979 342.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	14 495 239.00	14 021 719.00
Виробничі запаси	1101	7 998 966.00	6 416 427.00
Незавершене виробництво	1102	4 277 458.00	6 893 670.00
Готова продукція	1103	2 218 815.00	711 622.00
Товари	1104	0.00	
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестраховання	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	25 804 212.00	7 486 969.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	277 089.00	157 981.00
з бюджетом	1135	3 328 865.00	6 515 960.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	221 747.00	241 050.00

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 374 859.00	954 053.00
Готівка	1166	1.00	
Рахунки в банках	1167	1 374 858.00	954 053.00
Витрати майбутніх періодів	1170	4 061.00	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	107 457.00	325 687.00
Усього за розділом II	1195	45 613 529.00	29 703 419.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	105 800 975.00	52 682 761.00

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3 859 533.00	3 859 533.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	0.00	
Додатковий капітал	1410	26 387 986.00	27 058 029.00
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	26 387 986.00	27 058 029.00
Резервний капітал	1415	578 930.00	578 930.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	45 725 551.00	-3 283 553.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	76 552 000.00	28 212 939.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	2 204 257.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	2 602 636.00	1 820 270.00
Довгострокові кредити банків	1510	982 015.00	2 475 694.00
Інші довгострокові зобов'язання	1515	305 481.00	265 115.00
Довгострокові забезпечення	1520	1 264 851.00	1 485 275.00
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	7 359 240.00	6 046 354.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	2 603 932.00	2 536 382.00
товари, роботи, послуги	1615	13 934 490.00	9 152 068.00
розрахунками з бюджетом	1620	527 343.00	68 286.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	260 035.00	
розрахунками зі страхування	1625	187 189.00	185 274.00
розрахунками з оплати праці	1630	893 734.00	849 775.00
за одержаними авансами	1635	941 219.00	837 036.00
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	12 356.00	8 115.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	2 789 472.00	4 786 532.00
Усього за розділом III	1695	21 889 735.00	18 423 468.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	105 800 975.00	52 682 761.00

Продовження додатку Б3

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	43 818 410.00	109 303 155.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестраховання	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	55 829 721.00	74 561 304.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090		34 741 851.00
збиток	2095	12 011 311.00	
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	596 185.00	521 083.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	1 805 121.00	3 511 390.00
Витрати на збут	2150	42 846.00	109 339.00
Інші операційні витрати	2180	797 304.00	605 870.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190		31 036 335.00
збиток	2195	14 060 397.00	
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220	25 141.00	195 131.00
Інші доходи	2240		0.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	1 155 305.00	542 670.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270	36 169 884.00	0.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290		30 688 796.00
збиток	2295	51 360 445.00	
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	2 351 341.00	-5 472 728.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350		25 216 068.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
збиток	2355	49 009 104.00	
Сукупний дохід			
Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		0.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0.00
Накопичені курсові різниці	2410		0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0.00
Інший сукупний дохід	2445	817 125.00	81 564.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	817 125.00	81 564.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	147 082.00	14 681.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	670 043.00	66 883.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-48 339 061.00	25 282 951.00
Елементи операційних витрат			
Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	39 816 604.00	58 260 579.00
Витрати на оплату праці	2505	4 445 356.00	5 041 382.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	953 909.00	1 091 328.00
Амортизація	2515	6 172 806.00	7 095 202.00
Інші операційні витрати	2520	8 408 249.00	11 060 877.00
Разом	2550	59 796 924.00	82 549 368.00
Розрахунок показників прибутковості акцій			
Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Середньорічна кількість простих акцій	2600	3 859 533 000.00	3 859 533 000.00
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	3 859 533 000.00	3 859 533 000.00
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-12.70	6.53
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-12.70	6.53
Дивіденди на одну просту акцію	2650		2.49

Додаток В

Таблиця 1

Аналіз оборотності виробничих запасів ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" за 2021-2024 роки

Показник	Значення				Темп росту, %		
	2021	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн	74561304	55829721	50635909	50635909	74,9	90,7	100,0
Середньорічна сума виробничих запасів, тис. грн	5712486	7207697	6102399	6577056	126,2	84,7	107,8
Коефіцієнт оборотності виробничих запасів, разів	13,05	7,75	8,30	7,70	59,3	107,1	92,8
Період оборотності виробничих запасів, днів	27,6	46,5	43,4	46,8	168,5	93,3	107,8
Зміна коефіцієнта оборотності		-5,3	0,6	-0,6			
Зміна періоду оборотності, днів		+18,9	-3,1				

Джерело: розрахунки автора

Продоавження додатку В

Таблиця 2

Аналіз оборотності готової продукції ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" за 2021-2024 роки

Показник	Значення				Темп росту, %		
	2021	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Чиста виручка від реалізації продукції, робіт, послуг, тис. грн	109303155	43818410	41848635	64591407	40,1	95,5	154,3
Середньорічна сума готової продукції, тис. грн.	1698884	1465219	1032386	1501841	86,2	70,5	145,5
Коефіцієнт оборотності готової продукції, разів	64,3	29,9	40,5	43,0	46,5	135,5	106,1
Період оборотності готової продукції, днів	5,6	12,0	8,9	8,4	215,1	73,8	94,3
Зміна періоду оборотності, днів		+6,4	-3,2				

Джерело: розрахунки автора

Таблиця 3

Аналіз оборотності грошових коштів ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" за 2021-2024 роки

Показник	Значення				Темп росту, %		
	2021	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Чиста виручка від реалізації продукції, робіт, послуг, тис. грн.	109303155	43818410	41848635	64591407	40,1	95,5	154,3
Середньорічна сума грошових коштів, тис. грн.	1121275	1164456	738996	506165	103,9	63,5	68,5
Коефіцієнт оборотності грошових коштів, разів	97,48	37,63	56,63	127,61	38,6	150,5	225,3
Період оборотності грошових коштів, днів	3,7	9,6	6,4	2,8	259,1	66,4	44,4
Зміна періоду оборотності, днів		+5,9	-3,2				

Джерело: розрахунки автора

Продовження додатку В

Аналіз умов кредитування ПАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг" за 2021-2024 роки

Показник	Значення				Відхилення		
	2021	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Чиста виручка від реалізації продукції, робіт, послуг, тис. грн	109303155	43818410	41848635	64591407	-65 484 745	-1 969 775	+22 742 772
Середньорічна сума дебіторської заборгованості, тис. грн	22738822	16863126	7049929	7478463	-5 875 696	-9 813 197	+428 534
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, разів	4,81	2,60	5,94	8,64	-2,21	3,34	2,70
Період оборотності дебіторської заборгованості, днів	75	139	61	42	+64	-78	-19
Середньорічна сума кредиторської заборгованості, тис. грн	15947278	13788207	11451515	17307880	-2 159 071	-2 336 693	+5 856 365
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості, разів	6,85	3,18	3,65	3,73	-3,68	+0,48	+0,08
Період оборотності кредиторської заборгованості, днів	53	113	99	96	+61	-15	-2

Різниця між періодами оборотності кредиторської та дебіторської заборгованості, днів	-22	-25	+38	+55	-3	+63	+17
Перевищення дебіторської заборгованості над кредиторською тис. грн	6 791 544	3 074 919	-4 401 586	-9 829 417	-3 716 625	-7 476 504	-5 427 832
Коефіцієнт перевищення суми дебіторської заборгованості над сумою кредиторської	1,43	1,22	0,62	0,43	-0,20	-0,61	-0,18
Коефіцієнт перевищення оборотності кредиторської заборгованості над дебіторською	1,43	1,22	0,62	0,43	-0,20	-0,61	-0,18

Джерело: розрахунки автора